# Centrum Nieuw West

*Voorlopig Ontwerp openbare ruimte 2018*

*2 juli 2018*

Gemeente Amsterdam
Nieuw-West



Dit Voorlopig Ontwerp Openbare Ruimte is onderdeel van het project Centrum Nieuw West en is opgesteld door Mirjam Lie Wullings en Bieke Van Hees in juli 2018.

Aan het project Centrum Nieuw West werkt de Projectgroep Centrum Nieuw West. Op de laatste pagina van dit document vindt u een uitgebreide colofon.

Voor inhoudelijke zaken met betrekking tot dit document kunt u contact opnemen met:

Mirjam Lie Wullings, ontwerpleider
T +31683640234, E m.lie@amsterdam.nl

Bieke Van Hees, landschapsarchitect
T +31648220833, E info@biekevanhees.com

Projectmanagement:

Roelof van Essen, projectmanager openbare ruimte,
T +31613001586, E r.van.essen@amsterdam.nl

Met dank aan het Projectteam Centrum Nieuw-West

# Inhoud


**Voorwoord** 5

**1. Kaders & plangrenzen** 7
1.1 Voorgeschiedenis
1.2 Plangebied
1.3 Waar staan we?

**2. Uitgangspunten ontwerp openbare ruimte** 14
2.1 Stedenbouwkundige en landschappelijke context
2.2 Stedenbouwkundig programma
2.3 Beleid- en visiestukken
2.4 Input denktank en kernwaarden

**3. Visie Inrichting Openbare Ruimte** 26

**4 Inrichting openbare ruimte** 30
4.1 verharding
4.2 water - afwatering - rainproof
4.3 beplanting
4.4 meubilair
4.5 verlichting
4.6 kunstwerken
4.7 speelvoorzieningen
4.8 bijzondere elementen
4.9 afvalinzameling

**5. Bijzondere plekken** 60
5.1 Entreeplein Tussenmeer
5.2 Osdorpplein Lammetjes
5.3 Osdorpplein Foodmarket
5.4 Osdorpplein Zuid
5.5 Osdorpplein entree Stadsloket
5.6 Entreeplein Meer en Vaart
5.7 Cultuurplein Meer en Vaart
5.8 Johann Amannplantsoen

*5.9 Doorsneden*

**6. Verkeer** 92
6.1 Verkeersstructuur totaal
6.2 Expeditie & laad- en losplekken
6.3 Openbaar vervoer
6.4 Autoparkeren
6.5 Fietsnetwerk en fietsparkeren
6.6 Toegankelijkheid en calamiteiten

**7. Deelprojecten** 104
7.1 VO Nieuwe Osdorpergracht
7.2 VO Landtong
7.3 DO Anslijnstraat - Overleg
7.4 Westtangent

**8. Planning en Financiën** 134

**Bijlagen** 137
1. Vloerkaart Puccinimethode januari 2018
2. Advies commissie Puccinimethode 25 januari 2018
3. Kabels en Leidingen
4. Rijcurves
5. Deelprojecten
6. Ambities voor Centrum Nieuw West
7. Aandachtspunten verkeersontwerp
8. Plantekening 1:1000 - A1 (presentatietekening Adobe illustrator)
9. Plantekening 1:1000 - A1 (Microstation)

**Colofon** 159




*kunstwerk 'De Lammetjes' - icoon van het Osdorpplein*

# Voorwoord

Centrum Nieuw West groeit, verbetert en wordt steeds meer hét centrum van Amsterdam Nieuw-West. Een levendig stadscentrum gelegen aan de Sloterplas, met ongeveer 1700 nieuwe woningen, meer winkels en horeca en een uitgebreider vrijetijdsaanbod. Er zijn reeds een aantal grote stappen genomen op weg naar de transformatie van het gebied én er staat nog meer op stapel.

Zo krijgt het gebied rondom het Osdorpplein de komende jaren een grote facelift. Zes grote bouwprojecten zijn recent of worden binnenkort opgestart. Met de inrichting van de openbare ruimte wordt de transformatie compleet en ontstaat een aangenaam en toegankelijk centrumgebied, voor bewoners en bezoekers uit het stadsdeel en ver daarbuiten.

In dit Voorlopig Ontwerp (VO) Openbare Ruimte wordt de inrichting van de openbare ruimte op hoofdlijnen vastgelegd en beschreven. Het dient alle betrokkenen te helpen om inzicht te verschaffen in de voorliggende ambities. In het Definitief Ontwerp (DO) worden alle deelontwerpen in detail verder uitgewerkt.

**Leeswijzer**
Dit boekwerk VO openbare ruimte is opgebouwd uit acht hoofdstukken die het ontwerp toelichten:

In het eerste hoofdstuk wordt de voorgeschiedenis van het project, het planproces en het plangebied met de deelprojecten kort toegelicht. In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de uitgangspunten die meegewogen zijn zoals de stedenbouwkundige en landschappelijke context, eerder opgesteld beleids- en visiestukken en de input van de denktank.

Hoofdstuk 3 ligt de visie toe die als denkkader onder de waarna in hoofdstuk 4 de inrichting van de openbare ruimte wordt toegelicht aan de hand van themakaarten, inspirerende (referentie)beelden en tekst.

In hoofdstuk 5 wordt dieper ingegaan op het detailontwerp van een aantal bijzondere plekken. Hiermee wordt de ambitie verbeeld en een eerste stap gezet richting Definitief ontwerp.

Het zesde hoofdstuk licht het verkeersontwerp toe, dat een belangrijk onderdeel vormt van het project.
In hoofdstuk 7 worden de deelprojecten getoond die separaat van het geheel zijn uitgewerkt. Vier projecten worden uitgebreid opgenomen, de overige zijn te vinden in de bijlage.

Tenslotte wordt in hoofdstuk 8 in gegaan op de planning en de financiën en in de bijlage zijn enkele ondersteunende documenten opgenomen.

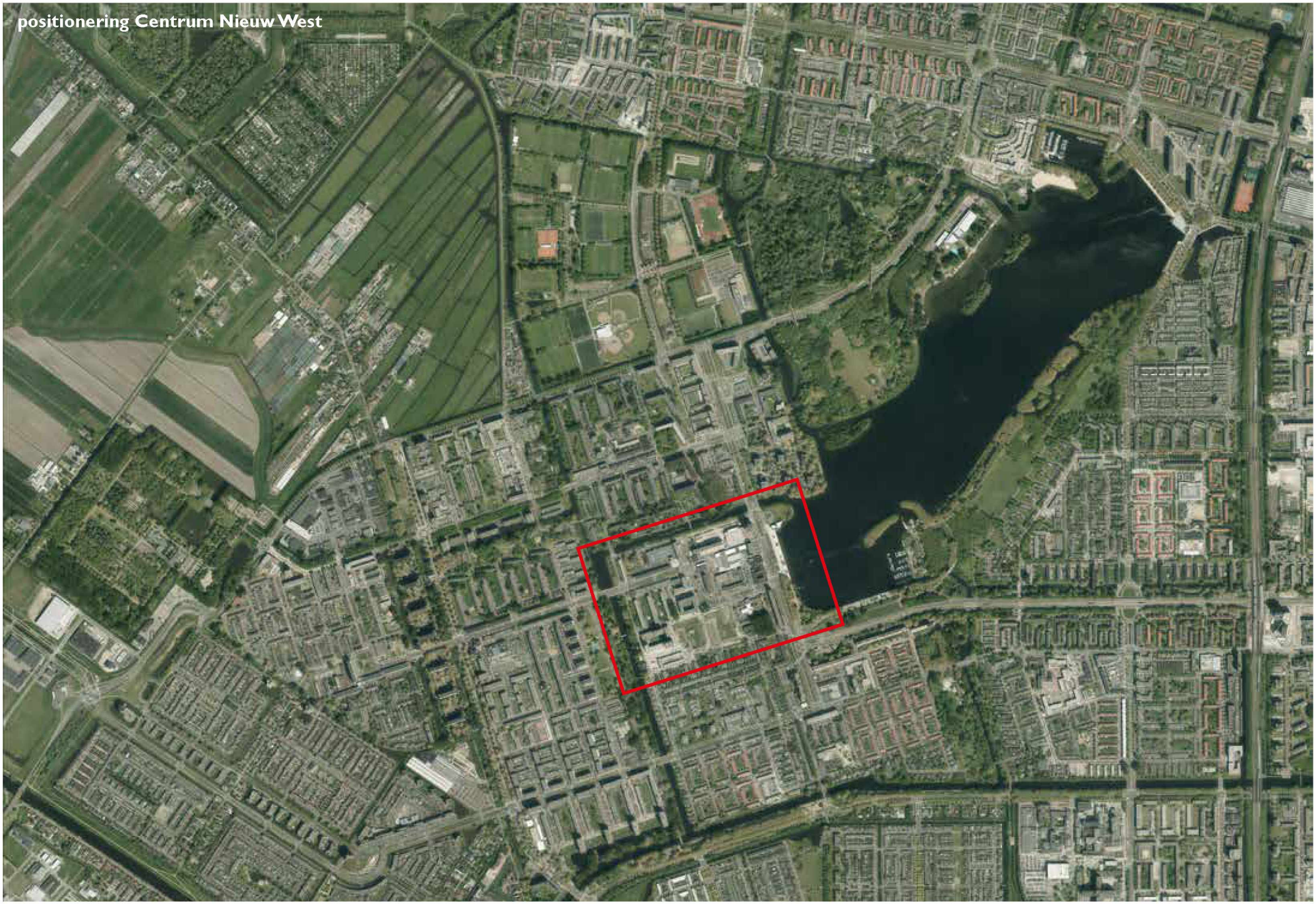
positionering Centrum Nieuw West

# 1. Kaders & plangebied

## 1.1 Voorgeschiedenis planproces

Aan de basis van dit VO Openbare Ruimte liggen tal van visiestukken die in een eerdere fase van de planvorming zijn opgemaakt. Een aantal daarvan is vastgesteld, een aantal heeft geen definitieve status. De belangrijkste documenten die zijn meegewogen in de opmaak van dit VO worden hierna toegelicht. Met het vaststellen van dit VO krijgen deze documenten ook een formele status.

**Planvorming 2005 - 2013**

In 2005 is het Vernieuwingsplan Centrum Nieuw-West vastgesteld als kader voor de planontwikkeling.

Vervolgens heeft Bureau Khandekar in opdracht van het stadsdeel Osdorp in 2007 een Regieplan gemaakt.

Mede door de veranderde economische omstandigheden is dit Regieplan in 2011 op onderdelen aangepast en opnieuw vastgesteld in 2013: Herziening Vernieuwingsplan. De belangrijkste wijziging ten opzichte van het Vernieuwingsplan is de verkleining van het areaal aan openbare ruimte, om de beoogde kwaliteit te kunnen realiseren.

In juli 2012 werd het Masterplan Openbare Ruimte vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (DB). Ook dit is verwerkt in het Herziening Vernieuwingsplan 2013.

**Concept Nota van uitgangspunten 2014**

In deze nota wordt de visie op de openbare ruimte van 2005 tot en met 2014 belicht en de ontwerpuitgangspunten bepaald die leidend zijn voor de diverse deelgebieden. De belangrijkste onderdelen uit deze nota zijn meegenomen in dit Voorlopig Ontwerp en worden verder toegelicht in hoofdstuk 2.



*Vernieuwingsplan 2005 - voorbeelduitwerking*



*Regieplan 2007 - voorbeelduitwerking*

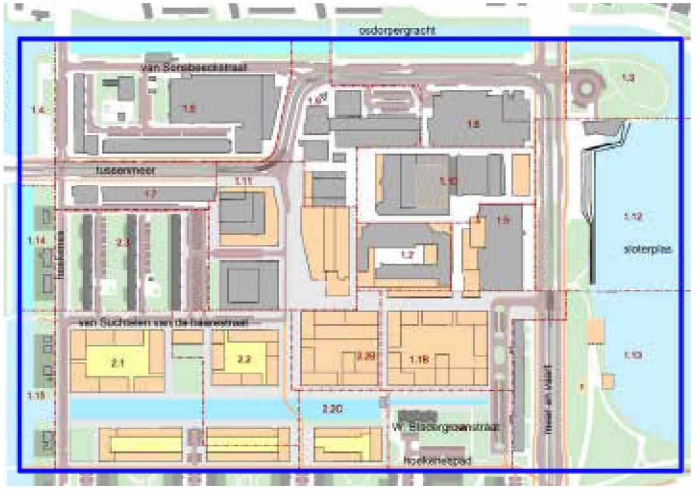


*HerzieningVernieuwingsplan 2013 - voorbeelduitwerking*

**Projectgrens en plein- en straatnamen project Centrum Nieuw West**

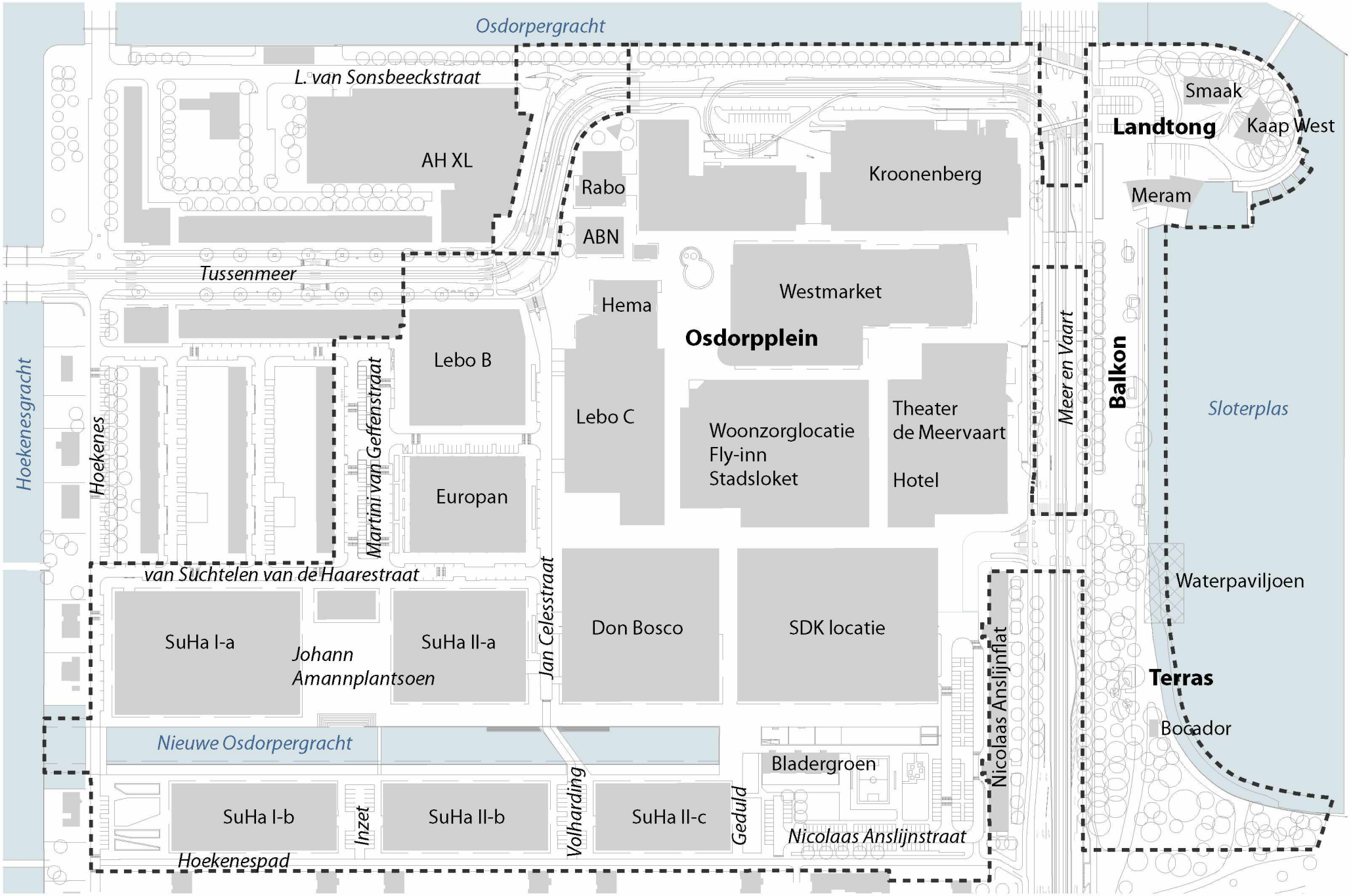

## 1.2 Plangebied

**Begrenzing**
Het Centrum Nieuw West ligt op een bijzondere plek in de stad, aan de zuidwestoever van de Sloterplas. Het is goed ontsloten via de Meer en Vaart en de Lelylaan en maakt onderdeel uit van het hoofdnet auto, fiets en openbaar vervoer. Het gebied wordt in de toekomst nog beter ontsloten door de komst van de Westtangent die een nieuwe halte krijgt langs Meer en Vaart. De Westtangent verbindt Schiphol met Station Sloterdijk. Het hoofdnet fiets loopt aan twee kanten met een lus om het Centrum heen en is in het midden verbonden over de nieuwe Osdorpergracht langs de westkant van het Osdorpplein.

De kaart hiernaast toont de plangrenzen van project Centrum Nieuw West, grofweg de oever van de Sloterplas in het oosten, Osdorpplein en Tussenmeer in het noorden, de Hoekenesgracht in het westen en ten slotte het Hoekenespad in het zuiden.
Ruimtelijk en stedenbouwkundig gezien worden de grenzen van het centrumgebied echter bepaald door het water rondom: de Osdorpergracht ten noorden, de Hoekenessegracht in het westen en de Sloterplas ten oosten. De geplande Nieuwe Osdorpergracht ten zuiden van het centrum maakt deze begrenzing compleet. Dit betekent concreet dat het gebied dat binnen de begrenzing van het water valt, beschouwd kan worden als het nieuwe centrum. Wat buiten de begrenzing van het water valt, sluit stedenbouwkundig aan bij de structuur van de omliggende buurten. Omdat onduidelijk is hoe de rest van het centrum zich verder zal ontwikkelen, is in dit VO enkel de openbare ruimte uitgewerkt die binnen de plangrenzen van project Centrum Nieuw-West valt. Tegelijk biedt dit VO handvatten voor toekomstige ontwikkelingen.

**Deelprojecten en aangrenzende projecten**
Eigen aan een dynamisch proces worden in en rond het plangebied enkele projecten reeds uitgevoerd of uitgewerkt tot Definitief Ontwerp. Deze deelprojecten en aangrenzende projecten worden hieronder kort beschreven en zijn aangeduid op de kaart op de volgende pagina. In hoofdstuk 7 worden deelproject 1 tot en met 4 nader toegelicht en deelproject 5 wordt in hoofdstuk 5 toegelicht. De overige deelprojecten zijn opgenomen in bijlage.

***1. VO Openbare Ruimte Gracht en bruggen***
In de uitwerking van het VO OR is ervoor gekozen om het ontwerp van de Nieuwe Osdorpergracht en de bijhorende bruggen tegelijk met de visie en het VO OR voor het hele centrumgebied uit te werken. Beide ontwerpen zijn in sterke samenhang opgezet en afgestemd. Het VO OR Nieuwe Osdorpergracht wordt uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 7.

***2. DO Landtong***
De Landtong vormt samen met het Balkon de overgang van park naar stedelijk front. Qua inrichting zal de Landtong aansluiten bij de inrichting van het Sloterpark. Een geplande nieuwe voetgangersbrug (waarover nog een besluit genomen wordt door de Raad van Staten) zal in de toekomst de Torenwijk met de Landtong verbinden over de Osdorpergracht en maakt onderdeel uit van 'het Rondje Sloterplas'. Het pad over de Landtong maakt daardoor deel uit van deze recreatieve route. Dit wordt benadrukt in de materialisering. Op de Landtong komen twee nieuwe horecapaviljoens, aanvullend op de bestaande horeca. De paviljoens Smaak en Kaap West richten zich op nieuwe bezoekers met een wijk-overstijgend concepten en worden ingepast in de parkachtige inrichting.

***3. DO Martini van Geffenstraat***
De stedenbouwkundige verdichting van het Osdorpplein heeft tot gevolg dat de locatie en verdeling van parkeerplaatsen verandert en daar wordt met de herinrichting van de Martini van Geffenstraat op ingespeeld.

De uitbreiding van het winkeloppervlak in de directe omgeving en de versmalling van de straat tussen Europan en de Dirk van der Broek vraagt om een herinrichting van de Martini van Geffenstraat waarbij ook de parkeerplaatsen anders ingericht worden. Ze worden breder en langer zodat aan de huidige maatstaven voldaan wordt. In het nieuwe ontwerp komen in totaal 34 berken terug. De privé-tuinen van het Europangebouw worden middels hagen en brede heestervakken van de straat gescheiden

***4. Westtangent***
Grenzend aan Centrum Nieuw-West werkt de afdeling Verkeer en Openbare Ruimte langs de Meer en Vaart aan de aanleg van een snelle busverbinding van en naar

**Deelprojecten en aangrenzende projecten Centrum Nieuw West**

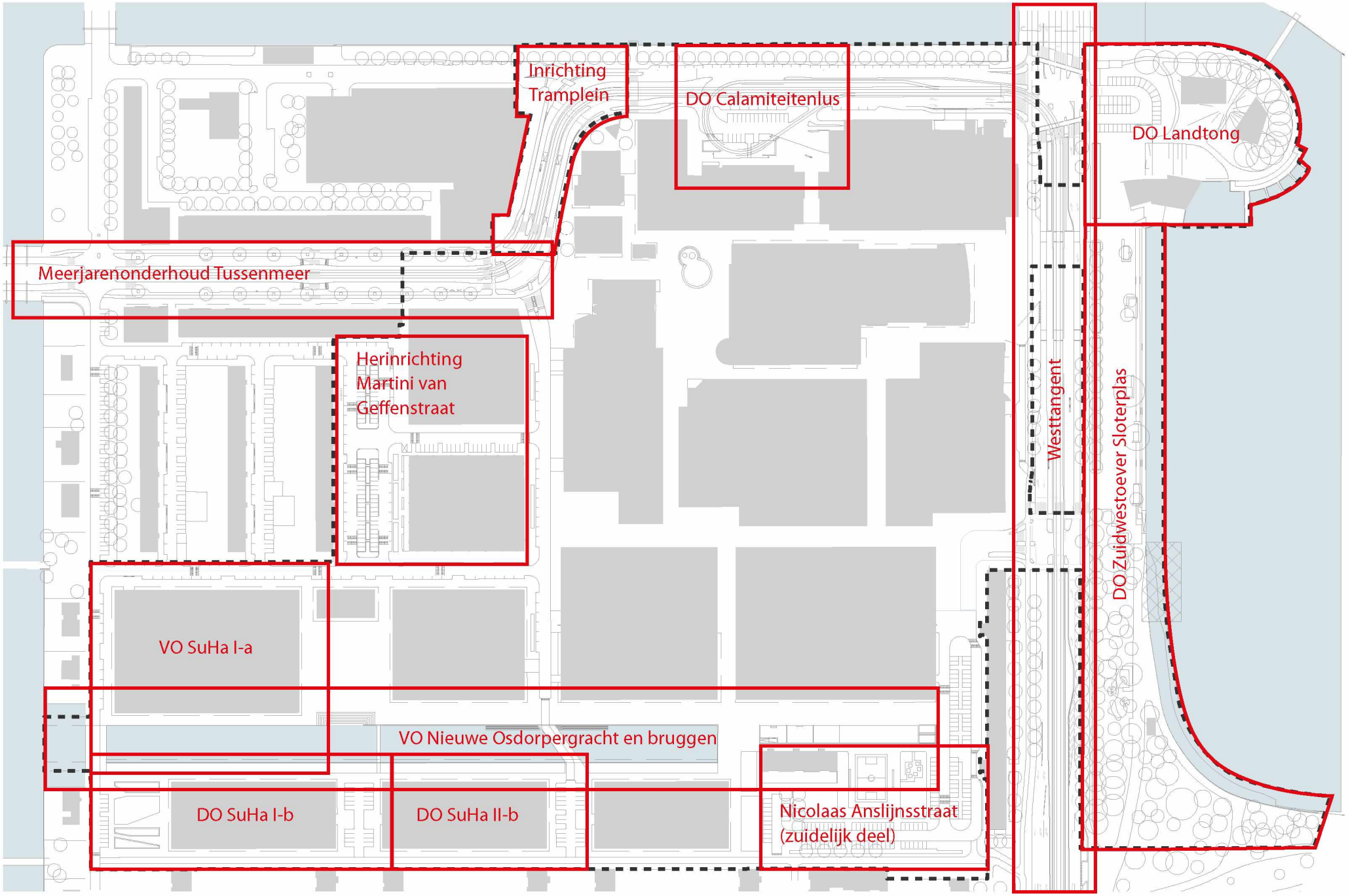

Schiphol. Hiervoor wordt de Meer en Vaart geschikt gemaakt door het verplaatsen en samenvoegen van de bus- en tramhaltes, de aanplant van nieuwe bomen en de aanpassing van de oversteken. Deze herinrichting staat gepland vanaf zomer 2018 tot voorjaar 2019. Belangrijk aandachtspunt voor de inrichting van de haltes is een optimale verbinding tussen het centrum en de oevers van de Sloterplas.

### *5. Inrichting Tussenmeer/Tramplein*

Voor Tussenmeer I geldt dat deze winkelstraat volwaardig onderdeel is van het hoofdwinkelgebied. Om dit voor het winkelend publiek beter voelbaar te maken dient de inrichting ter plaatse van de winkels zoveel mogelijk op die van Osdorpplein te worden afgestemd. De inrichting van de Tussenmeer staat op de agenda van het Meerjarenonderhoud. Dit biedt een kans om qua materialisering aan te sluiten op de hoogwaardige herinrichting van het Osdorpplein.

Tegelijkertijd vormt Tussenmeer op het hogere schaalniveau één lange lijn tussen Dijkgraafplein en Osdorpplein. De doorgaande bomenrijen, de vrijliggende groene trambaan, de inrichting van de rijbanen en het fietspad en het type lichtmasten waarborgen dat deze lijn een ruimtelijke eenheid blijft. In de bocht van de Tussenmeer, ter hoogte van de tramhaltes aan het Osdorpplein, ligt een belangrijke opgave om de Tussenmeer op een overzichtelijke, veilige en aangename manier te verbinden met het Osdorpplein. Op dit moment valt deze locatie echter buiten de grondexploitatiegrenzen (grex) van project Centrum Nieuw-West. Vanwege het belang van de opgave is de inrichting van de openbare ruimte gedetailleerder uitgewerkt in hoofdstuk 5.

### *6. DO Nicolaas Anslijnsstraat (zuidelijk deel)*

Vanuit het stadsdeel is een extra budget beschikbaar gekomen om de aansluiting Overleg- Nicolaas Anslijnstraat op te knappen . Het ontwerp voor dit project is inmiddels gepresenteerd aan de buurt en de meegekregen aandachtspunten zijn zoveel mogelijk verwerkt in het definitief ontwerp dat is vastgesteld door het bestuur.

Het zuidelijke deel van de Nicolaas Anslijnstraat is reeds aangelegd om de woonbuurten aan de zuidzijde te ontsluiten naar de Meer en Vaart.

### *7. DO Calamiteitenlus*

In september 2017 is het calamiteitenspoor voor de tram aan de noordzijde van het projectgebied opgeleverd. Deze keerlus werd aangelegd ter vervanging van de trambaan aan de zuidzijde, ten behoeve van calamiteiten op de trambaan en als keermogelijkheid voor lestrams. De uitvoering van dit deelproject is naar voren gehaald zodat de trambaan aan de zuidzijde van het Osdorppein opgeheven en gesloopt zou kunnen worden. Hierdoor werden de geplande bouwontwikkelingen niet onnodig vertraagd. Inmiddels functioneert de keerlus uitstekend en het vrijgekomen gebied aan de zuidzijde is bouwrijp gemaakt.

### *8. DO SuHa I-a*

Op basis van het Vernieuwingsplan uit 2005 is een uitwerkingsplan voor de gehele SuHabuurt gemaakt. Het maaiveldontwerp voor de 1e fase van de SuHa-buurt is vervolgens door Buro Juurlink + Geluk gemaakt in 2010. Een deel van dit VO+/DO maaiveldontwerp is vervolgens ook aangelegd.

### *9 -10. DO SuHa I-b en SuHa II-b*

Het gebied rondom de blokken SuHa I-b en II-b ligt stedenbouwkundig gezien buiten Centrum Nieuw West. Het maaiveldontwerp voor SuHa 1-b is gelijk aan die van fase 1-a qua vormgeving gebaseerd op het ontwerp van Juurlink + Geluk uit 2010. Het DO van de openbare ruimte van SuHa II-b (Combiblok) sluit aan op SuHa I-b. Inmiddels zijn beide deelprojecten uitgevoerd

### *11. DO Zuidwestoever Sloterplas*

Voor de zuidwestoever van de Sloterplas is een DO vastgesteld. Een deel van de oever is als boulevard met allure in een beton uitgevoerd met uitnodigende trappen naar het water. Uitgangspunt voor de inrichting van Osdorpplein is dat deze familiair dient te zijn aan de inrichting van de zuidwestoever van de Sloterplas. Daarnaast vormt de versterking van de zichtlijnen en de looproutes vanuit het winkelcentrum naar de oever en het terugdringen van de barrièrewerking bij de oversteek een aandachtspunt.

Bij de herinrichting van de openbare ruimte van het Osdorpplein is ervoor gekozen om af te wijken van de toegepaste materialisering op de zuidwestoever.

Het Osdorpplein is aangemerkt als bijzonder gebied binnen de Puccini-methode. Daarbij aansluitend lijkt het logischer om qua materialisering in de toekomst aan te sluiten bij de hoogwaardige inrichting van het Osdorpplein in plaats van aan de materialisering van de zuidwestoever.

**Fasering**

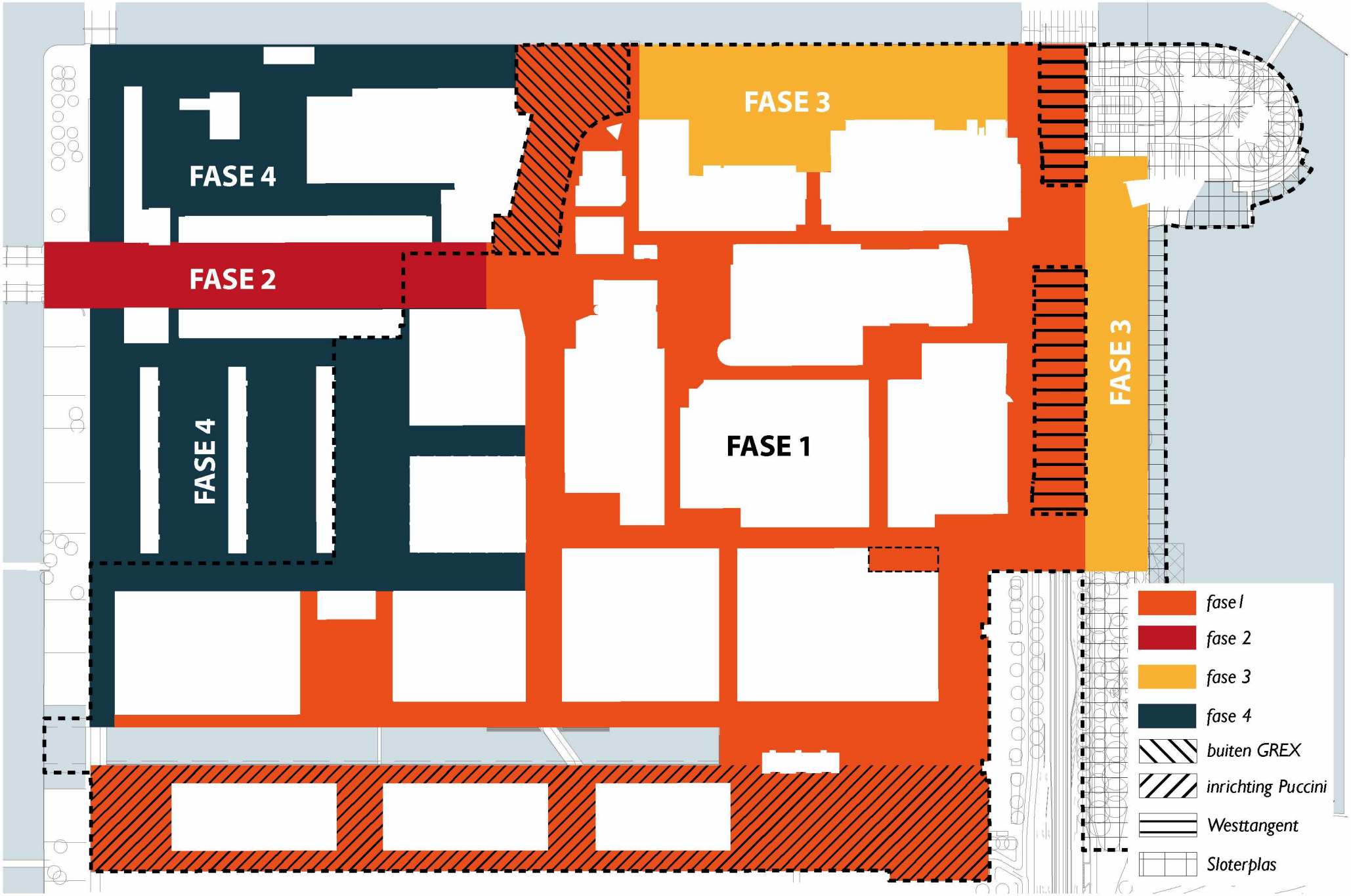
FASE 4
FASE 2
FASE 3
FASE 4
FASE 1
FASE 3
fase I
fase 2
fase 3
fase 4
buiten GREX
inrichting Puccini
Westtangent
Sloterplas

## 1.3 Waar staan we nu?

De afgelopen jaren heeft het stadsdeel fors geïnvesteerd in realisatie van 'het Balkon' en de nieuwe 'leisure zone' langs de zuidwestoever van de Sloterplas. Er is een bijzondere ruimte aan de plas ontstaan, waar ook festivals en evenementen gehouden kunnen worden. Er kwam een nieuwe horecagelegenheid (Bocador) die samen met de bestaande horecagelegendheden (Meram) reeds een levendige oever faciliteert. Daarnaast zijn er nog plannen voor twee nieuwe horecapaviljoens (Smaak en Kaap West) op de Landtong en een nieuwe brug van de Landtong naar de overzijde. Aan de zuidzijde van het balkon is eveneens ruimte voor een paviljoen op het water, waarmee de ambitie voor een levendige oever stilaan vorm krijgt. In de kern van het centrumgebied, het winkelgebied is in 2017 de Westmarket gerealiseerd. Hier is ruimte voor ontmoeting en diversiteit, in combinatie met lekker eten uit verschillende culturen. Er worden plannen gemaakt om Theater de Meervaart een facelift te geven. Zo wordt het van belangrijke trekker van het centrum nog meer hét gezicht van Centrum Nieuw-West aan de Sloterplas.

Het Vernieuwingsplan 2013 was het startsein voor het aantrekken van bouwers. In augustus 2016 zijn de meeste bouwenveloppen getekend en zijn de geselecteerde partijen begonnen met het ontwerpen van de gebouwen. De voorbereidingen voor de bouw zijn op dit moment in volle gang. Ontwikkelaars werken samen met architecten aan hun ontwerpen van de bebouwing. (Don Bosco, LEBO C, SuHa Ib) en het aanpassen van de bebouwing met nieuwe functies en volume (LEBO B, de Meervaart met het hotel en het Woonzorgblok met het nieuwe Stadsloket).
Om de komst van de nieuwe bebouwing mogelijk te maken is de traminfrastructuur verlegd, worden kabels en leidingen verlegd, bomen gekapt en gebouwen gesloopt, zodat de toekomstige bouwterreinen bouwrijp aan de ontwikkelaars kunnen worden overgedragen voor nieuwbouw en kunnen de terreinen als bouwterrein worden ingericht. Het bouwrijp opleveren ten behoeve van Lebo C en Don Bosco en SuHa IIa+b is uitgevoerd of zal binnenkort plaatsvinden. De projecten Lebo C en Don Bosco zullen medio 2018 van start gaan. SuHa IIa+b zal later in het jaar volgen.

Er is een vastgesteld kader BLVC-plan opgesteld. De aannemers dragen zorg voor hun BLVC-plan passend op het kader BLVC-plan. Gekozen is voor het gezamenlijk beheer van het bouwterrein met een coördinator namens alle bouwende partijen.
Het bouwterrein is geasfalteerd en vrijwel gereed. Het bouwterrein wordt omhekt en met groene doeken afgespannen en langs de zuidelijke zijde zijn bomen geplaatst. De Nieuwe Osdorpergracht zal gedurende de bouwfase dienst doen als bouwweg

Dit VO Openbare Ruimte wordt in de loop van 2018 verder uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp.

**Fasering**

Eerder is gesteld dat onduidelijk is hoe de rest van het centrum zich verder zal ontwikkelen en dat inzet is om binnen de plangrenzen van het project Centrum Nieuw-West de openbare ruimte als bijzonder gebied uit te werken. Gedacht wordt om het gebied bijzonder te maken door onder andere gebruik te maken van natuursteen en af te wijken van Puccini (voor toelichting zie pagina 20, punt 4)

Voor de realisatie van het gehele plan zijn vier fases voorzien (zie afbeelding pagina 12). Fase 1, de huidige ontwerpfase, wordt op basis van de huidige inzichten in het eerste kwartaal van 2020 woonrijp gemaakt. Het winkelgebied van fase 1 is tot op heden in de begroting beschouwd als bijzonder gebied Hier kan hoogwaardig materiaal worden toegepast. Buiten het winkelgebied is de ambitie aanwezig om hoogwaardig materiaal toe te passen en is dit in het voorlopig ontwerp ook als zodanig uitgewerkt en wordt er vanuit gegaan dat het voorstel financieel gedekt wordt.
Voor fase 3 en 4 bestaat de ambitie om binnen de plangrenzen ook hoogwaardig materiaal toe te passen echter hiervoor is echter nog geen dekking voor. De ambities zullen bij het uitwerken van de visies worden meegenomen en ter besluitvorming worden voorgelegd.

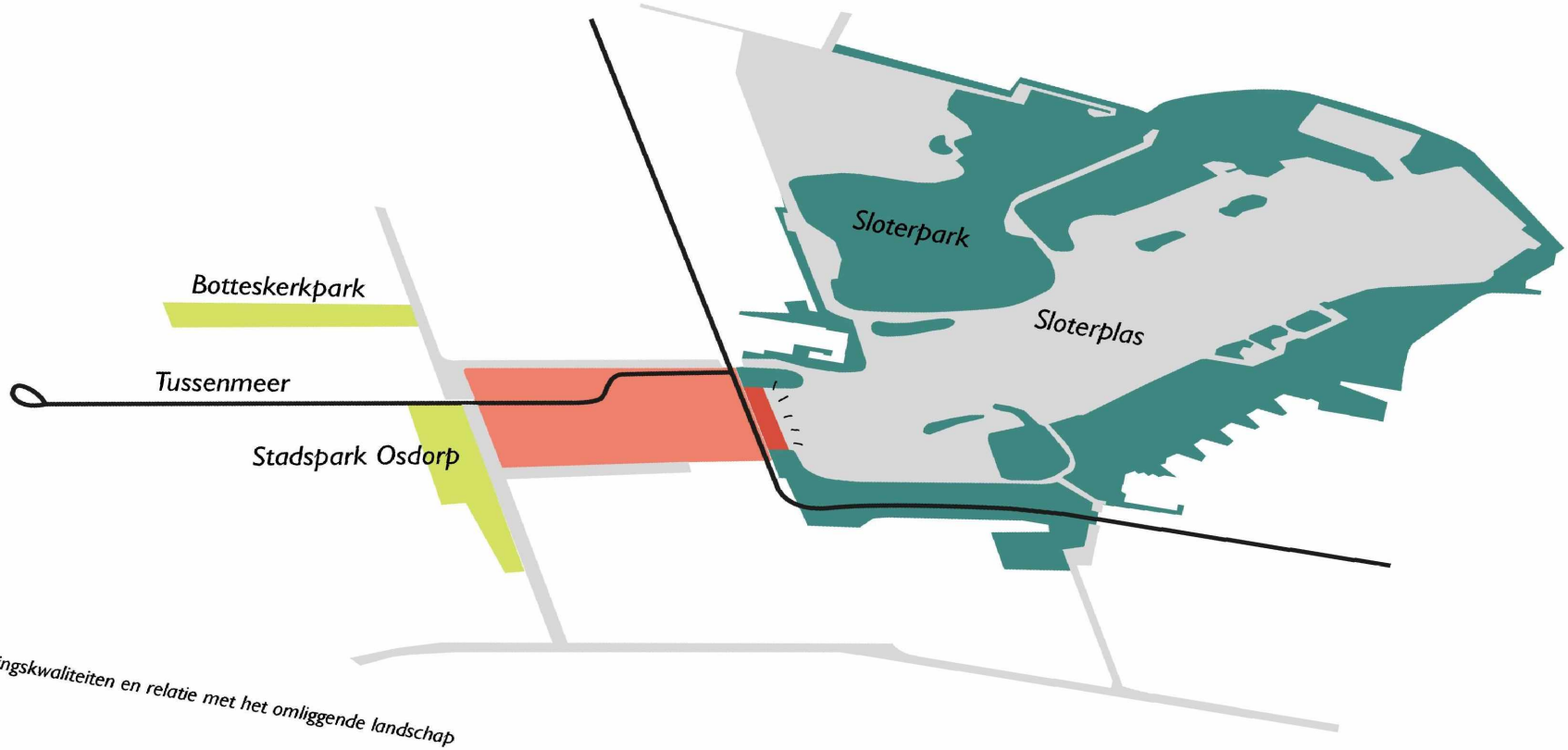
Botteskerkpark
Tussenmeer
Stadspark Osdorp
Sloterpark
Sloterplas

# 2. Uitgangspunten ontwerp openbare ruimte

## 2.1 Stedenbouwkundige en landschappelijke context

### AUP

Reeds in 1934 hebben Van Eesteren e.a. het uitbreidingsplan getekend. De uitvoering is echter pas na WOII van start gegaan en de meeste buurten zijn dan ook na 1950 gebouwd. Het Osdorpplein is één van die buurten. Tot begin jaren '70 was het grotendeels onbebouwd en bebosd. In de jaren '60 is het centrum omgevormd van een functionele leegte aan de Sloterplas naar een winkelcentrum. In de schema's hieronder is duidelijk te zien hoe het Osdorpplein als eindpunt van de Tussenmeer een bijzondere plek vormt aan de oevers van de Sloterplas.

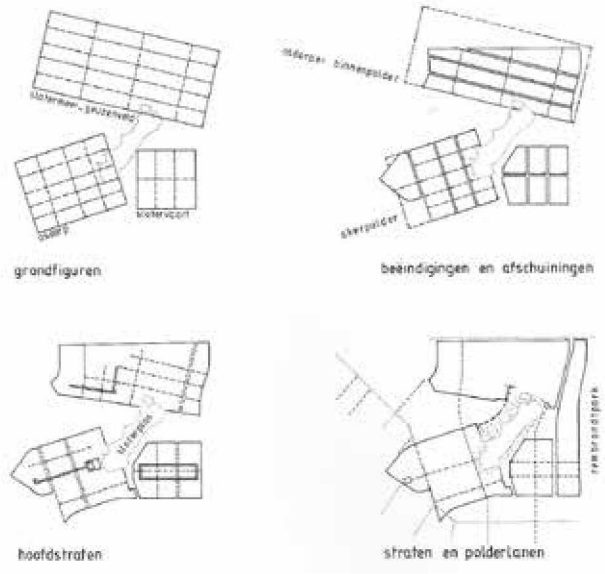


*Opzet Algemeen Uitbreidingsplan*

### Omgevingskwaliteit

Centrum Nieuw West bevindt zich niet alleen aan het eindpunt van de Tussenmeer maar ligt ook ingeklemd tussen het Stadspark Osdorp en het Sloterpark.
Het stadspark is een belangrijk uitloopgebied voor de (nieuwe) bewoners van het centrumgebied. Samen met de Sloterplas en het Sloterpark vormt het de groene en luwe 'tegenhanger' voor het stedelijke centrum met alle bijhorende functies.
Met name de relatie met de Sloterplas en het Sloterpark is één van de belangrijkste en bovendien een unieke kwaliteit van Centrum Nieuw West. Door de Meer en Vaart wordt deze relatie echter bemoeilijkt. Er dient dan ook sterk ingezet te woren in een zo goed mogelijke verbinding tussen centrum en Balkon, zowel fysiek als in materialisering.

Daarnaast nodigt de Sloterplas uit voor allerlei activiteiten, zoals watersport (zeilen, zwemmen etc.) of een rondjes wandelen of hardlopen om de Sloterplas. Het 'Rondje Sloterplas' is een 6 km lange route grenzend aan Centrum Nieuw West die langs het afwisselende landschap van de plas loopt. Het programma is aangevuld met speel- en fitnessactiviteiten.



*centrumgebied jaren '70: woongebied met bos, grotendeels onbebouwd*




*Rondje Sloterplas*

## Gebouwd programma en geplande nieuwe functies

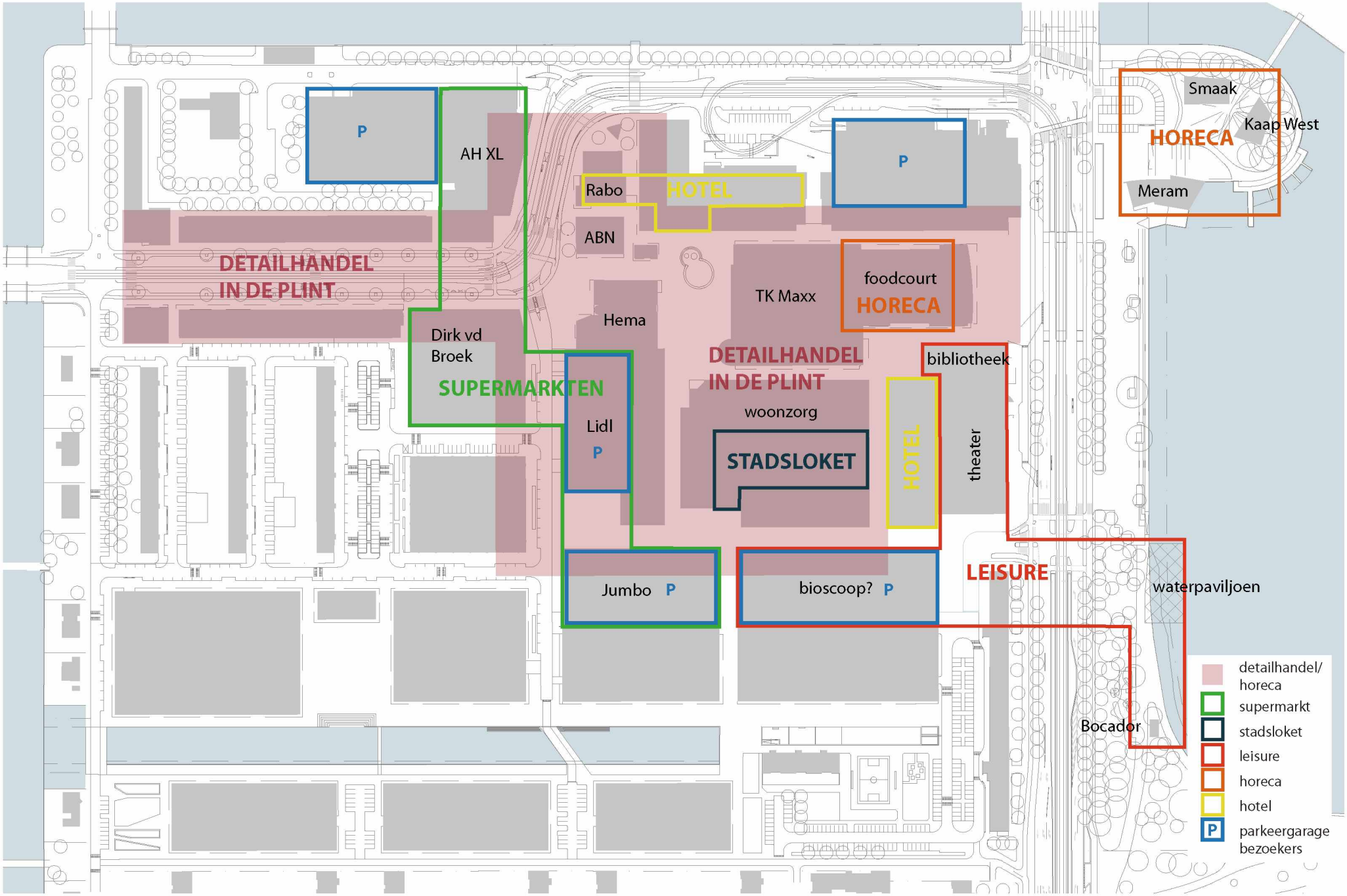

## 2.2 Stedenbouwkundig programma

**Stedenbouwkundige opzet**

In allerlei beleidsstukken en uiteindelijk in het bestemmingsplan zijn de hoofdzaken voor de vernieuwing vastgelegd. De grootste veranderingen vinden in het zuidelijk deel plaats. Daarop is ook de grondexploitatie gebaseerd.

Hoofdopzet is een hoog stedelijke invulling met dichtheden die passen bij de bestaande en toekomstige voorzieningen van het gebied en de bereikbaarheid.

De stedenbouwkundige opzet van Van Eesteren met woongebouwen in de vorm van schijven en haken met grote groene binnenterreinen die zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte verandert daarom. Er wordt ingezet op meer gesloten bouwblokken waardoor er ruimte ontstaat voor parkeren op eigen terrein met een luwe zijde aan de binnenkant. De binnenterreinen worden zo groen mogelijk ingericht en blijven via openingen in de wanden zichtbaar vanaf de openbare ruimte.

Naast de nieuwe bouwblokken zijn de verplaatsen van de calamiteitenlus voor de tram, de aanleg van een nieuwe gracht, de aanleg van een nieuwe kade aan de Sloterplas en het vergroten van het commerciële gebied de grootste ruimtelijk ingrepen in de stedenbouwkundige structuur.

**Nieuwbouw programma**

In het Centrum Nieuw West komen ongeveer 1700 nieuwe woningen. De woningen worden gebouwd in ensembles, sommige tot wel 40 meter hoog. Er wordt gebouwd voor verschillende doelgroepen waarop de woningtypen zijn afgestemd. Voor de nieuwbouw is een beeldkwaliteitsplan opgesteld en recent is er een kleurenpalet samengesteld. Centrum Nieuw West heeft een supervisor die de stedenbouwkundige opzet en de architectuur monitort.

Gebaseerd op het Vernieuwingsplan en op de uitwerkingsplannen zijn er diverse projecten geformuleerd en door ontwikkelaars gerealiseerd, te weten:

1. SuHa I-a - *335 woningen (gerealiseerd)*
2. SuHa I-b - *44 woningen waarvan 32 eengezinswoningen (gerealiseerd)*
3. SuHa II-a en II-b - *242 woningen (in ontwikkeling: omgevingsvergunning aanvraag ingediend)*
4. SuHa II-c - *44 woningen (in aanbouw)*
5. Don Bosco - *429 woningen, detailhandel (start bouw in 2018)*
6. Lebo blok B - *ongeveer 1800m2 extra detailhandel (in aanbouw)*
7. Lebo Blok C - *171 woningen en ongeveer 3000m2 detailhandel en horeca – (omgevingsvergunning verleend)*
8. Woonzorglocatie en Fly Inn - *stadsloket, ongeveer 50 woningen en detailhandel (in ontwikkeling - VO niveau)*
9. SDK locatie - *ongeveer 500 woningen in ontwikkeling (schetsniveau)*
10. De Meervaart - *in ontwikkeling – (initiatief niveau)*
11. Landtong - *twee horeca gebouwen (DO niveau)*


Het projectgebied is de afgelopen jaren grotendeels bouwrijp gemaakt

## 2.3 Beleids- en visiestukken

In deze fase van het proces zijn alle voorgaande visiestukken tegen het licht gehouden en verwerkt in het VO Openbare Ruimte. Daarnaast zijn een aantal ontwerpuitgangspunten vastgelegd in algemene beleidsstukken  De meest relevante punten en onderdelen uit deze beleidsstukken en visies worden in dit hoofdstuk samengevat en uitgelicht als onderligger voor dit VO Openbare Ruimte, dat verder zal uitgewerkt worden in het DO Openbare Ruimte in de loop van 2018. De Nota van Uitgangspunten (NvU) Openbare ruimte is niet vastgesteld. Door het document op te nemen in dit VO Openbare Ruimte wordt de inhoud hiervan toch geborgd.

1. Handboek inrichting openbare ruimte
2. Masterplan inrichting openbare ruimte
3. Nota van Uitgangspunten
4. Puccini-methode
5. Schoon, Veilig en Heel
6. Politiekeurmerk Veilig Wonen en Ondernemen
7. Detailhandelsbeleid Amsterdam 2018 - 2022
8. Horeca- en leisurevisie 2013 – 2017
9. Participatie
10. Bestemmingsplan

**1. Handboek inrichting openbare ruimte**

In Amsterdam waren de grenzen van de stadsdelen en de verschillende inrichting methoden van de daar geldende handboeken, zichtbaar in de openbare ruimte.

In Nieuw West was dit het Handboek Inrichting openbare ruimte (HIOR) de belangrijkste vier uitgangspunten hiervan zijn:

- Ingetogen inrichting; Eenvoudig en ingetogen, de aandacht gevestigd op de omgeving.
- Weloverwogen plaatsing; Terughoudend en afgewogen plaatsen van objecten, hierdoor zal er een kwalitatieve en beheerbare openbare ruimte ontstaan.
- Eenheid samenhang en continuïteit; Herkenbaarheid door te kiezen voor een beperkt aantal goed te beheren materialen, objecten en inrichtingsprincipes, waardoor er een samenhangend geheel ontstaat.
- Afstemming ontwerp, uitvoering en beheer; een ontwerp dat niet goed uitgevoerd of beheerd wordt zal snel zijn kwaliteit verliezen. Goeden afstemming tussen de ontwerper, civieltechnische ingenieurs en de beheerder.

**2. Masterplan inrichting Openbare ruimte**

In het Masterplan (MOR) is de eerste aanzet gegeven voor een aantal ontwerpuitgangspunten. Een deel hiervan is relevant voor dit ontwerp Centrum Nieuw West:

- Hoogwaardige bestrating, duurzaam in onderhoud en goed schoon te houden
- Voldoende ruimte voor festiviteiten reserveren
- Grote lege en kale ruimten worden zoveel mogelijk vermeden, zodat een sfeer van verlatenheid voorkomen kan worden.
- Creëren van een herkenbare boom structuur
- Inzet van specifieke inrichtingselementen zoals kunst, waterelementen en banken zodat de verblijfskwaliteit wordt versterkt
- Prioriteit aan voetgangers, logische routing, goede aansluiting fietsroutes
- Duidelijke koppeling in bestrating en inrichtingselementen

## 3. Nota van Uitgangspunten

### *Ontwerpuitgangspunten*

- Imago en identiteit; een plein heeft een eigen evenement, gebouw, boom of kunstwerk
- Attracties en bestemming; elk plein heeft een variëteit nodig aan kleinere plekken die mensen trekken zoals cafés, fonteinen, een beeld of een podium
- Voorzieningen: Die de ruimte comfortabel maken, banken, licht en voetpaden
- Flexibel ontwerp; het gebruik van een plek verandert gedurende de dag, week of jaar. Hier moet het ontwerp rekening houden: faciliteren
- Seizoen strategie; inspelen op de verschillende perioden gedurende het jaar, bijvoorbeeld een schaatsbaan
- Toegang; de openbare ruimte is goed toegankelijk: beloopbaar, duidelijk aangegeven, en verkeerslichten afgestemd op de voetgangers
- De lammetjes: het waterelement dient als pronkstuk ingezet te worden ingepast op het pleinontwerp

### *Groen*

- Lange lijnen een eigen boomstructuur
- Bomen geconcentreerd op de pleinen
- Beplanting en bomen strategisch plaatsen in zichtlijnen
- Waar mogelijk: integraal ontwerpen met fietsvoorzieningen/zitelementen

### *Verlichting*

- Geïntegreerd in luifels waar mogelijk
- Masten op de pleinen
- Bijzondere elementen aanlichten met grondspots

### *Vloer*

- Basisvloer: warme en natuurlijke uitstraling
- Parkeren onderdeel van het trottoir
- Rustig legverband benadrukt voetgangersgebied
- Pleinen in natuursteen
- Afwatering - lijnafwatering
- Voetgangersoversteek Meer en Vaart: breed verhoogd zebrapad
- Voetgangersoversteek Albert Heijn Dirk vd Broek: basisvloer doortrekken over rijbaan

### *Meubilair en objecten*

- Waterelement 'de Lammetjes' - onlosmakelijk/ identiteitsbepalend onderdeel plein
- Fiets parkeren: RVS fietsnietjes/ scooternietjes - geen paaltjes tenzij niet anders kan
- Hoogwaardige zitelementen: familie van banken Zuidwestoever Sloterplas, houten latten - alzijdig
- Afvalbakken: type Puccini RAL 9007
- Kiosken: Integraal ontworpen en alzijdig
- Boomspiegel / boomrooster in staal of composiet

## 4. Puccini methode

De Amsterdamse heldere, duurzame en breed toepasbare oplossingen voor het inrichten van de openbare ruimte. De Puccinimethode, staat voor de totstandkoming van één Amsterdamse traditie en cultuur bij de inrichting van de openbare ruimte. Het doel is een samenhangend (straat)beeld passend bij de stedenbouwkundige structuur van de stad, nauwkeurig uitgevoerd in een hoge en duurzame kwaliteit. Om dat te bereiken werken we in heel Amsterdam conform de Puccinimethode.

### *De vijf overtuigingen van de Puccinimethode*

1. De gebruiker is gebaat bij een eenvoud en vanzelfsprekendheid
2. Ambacht op elk schaalniveau
3. Duurzaamheid
4. 'Best practices' én innovatie
5. Samenwerken!

### *Rood en Groen*

Naast de 'rode' is er ook een 'groene' Puccinimethode in de maak.
De Puccinimethode Rood gaat over verhardingen, straatmeubilair en openbare verlichting. En de Puccinimethode Groen zorgt voor een juiste aanleg en inrichting van de groene openbare ruimte.

***Bijzondere plekken***

Als je met een project wilt afwijken van de Puccinimethode moet je dit voorleggen aan de Commissie Puccinimethode. Het Osdorpplein en omgeving is al vanaf het begin aangemerkt als een bijzondere plek waar afgeweken mag worden van de standaard materialisering. In januari 2018 is het project Centrum Nieuw-West geagendeerd bij de Puccini-commissie, waarbij voorgesteld is het gehele gebied tussen de grachten en de Sloterplas te zien als een ruimtelijk geheel en dat ook als een bijzonder gebied te behandelen. De visie (zie hoofdstuk 3) is aangenomen met een fasering. Het volledige advies van de Adviescommissie Puccinimethode en de vloerkaart zijn als bijlagen toegevoegd.

**5. Schoon, Veilig en Heel**

Een beheersbaar ontwerp moet schoon, veilig en heel zijn. Tijdens het ontwerpproces zijn de volgende ontwerp afwegingen belangrijk:

- Toegankelijk voor schoonmaken en onderhoud
- Voldoende afvalbakken op logische plekken
- Adequaat afvalinzamelingsysteem
- Vandalisme bestendigheid
- Helder en overzichtelijk ontwerp

**6. Politie keurmerk veilig wonen en veilig ondernemen**

**7. Detailhandelsbeleid Amsterdam 2018 - 2022**

Amsterdam zet zich in voor meer aantrekkelijke winkelgebieden buiten de binnenstad. Voor de stadsdeelcentra Osdorpplein (Nieuw-West), Boven 't IJ (Noord) en Amsterdamse Poort (Zuidoost) is er ruimte voor kwalitatieve vernieuwing en een betere functiemix om toekomstbestendig te blijven. Op dit moment liggen leegstand, een sfeerloze winkelomgeving en verschraalde branchering op de loer in de drie stadsdeelcentra. Voor deze winkelgebieden in de stadszone liggen er de komende jaren met de geplande woningbouw (en het rijden van de Noord-Zuidlijn) ook grote kansen.

**8. Horeca- en leisurevisie 2013 – 2017**

Het Osdorpplein e.o. valt in de horecavisie onder 'kernwinkelgebied'. Hier heeft de winkelfunctie de boventoon. Bij het Osdorpplein wordt ingezet op doorontwikkeling tot vrijetijdscentrum. Vanuit deze overwegingen is een kwalitatieve en kwantitatieve opschaling van horeca-leisure rond het plein gewenst en mogelijk. Op het winkelplein zelf ligt het accent op daghoreca (lunchroom, brasserie, fastfoodrestaurant ed.) als voorziening van het winkelend publiek.

**9. Participatie**

In dit project wordt nauw samengewerkt met de belanghebbenden zoals de winkeliers en andere ondernemers, de bewoners en de bezoekers. Deze hebben immers een grote stem in de ontwikkeling en vormgeving van dit gebied.

De eerste stap in het proces is dat bewoners op hoofdlijnen worden geïnformeerd over de ontwikkelingen. Daarvoor worden bewoners uit het totale projectgebied uitgenodigd. Daarnaast hecht het project eraan om waar mogelijk keuzes in het ontwerp voor te leggen aan de omgeving. Voor het ophalen van meningen en ideeën daarover worden dan kleinschalige bewonersavonden voor specifieke wijk/deelgebieden georganiseerd waar aanwezigen hun suggesties en opmerkingen kunnen delen. Nadat deze zijn beoordeeld en indien mogelijk verwerkt in het ontwerp, worden de bewoners geïnformeerd wat wel en wat niet werd overgenomen én waarom niet.
Voor meer inhoud en betrekken van de omgeving verwijzen we naar het Omgevingsmanagementplan.

## 2.4 Input Denktank en kern-waarden

**Eindbeeld toekomstig Centrum Nieuw West**
Stel je voor: een gezellig winkelgebied waar iedereen graag komt, om te winkelen inderdaad, maar ook om te sporten, een boek te lenen, een museum te bezoeken of te ontspannen in één van de horecagelegenheden. Een plek om te genieten van het komen en gaan in een bijzondere omgeving. Een plek die ademt omdat er ook wordt gewoond. Dat is wat ons met de vernieuwing van Centrum Nieuw West voor ogen staat: een sociaal geslaagd, economisch winstgevend, fysiek aantrekkelijk en multifunctioneel gebied. De grote uitdaging is zorgen dat deze functies niet alleen naast elkaar bestaan, maar elkaar ook versterken.

**Vernieuwing anno 2018**
De basis voor de vernieuwingsoperatie anno 2018 vormt het Vernieuwingsplan Centrum Nieuw West uit 2005. Ruim 10 jaar later worden de ambities van toen tegen het licht gehouden. In een Denktank is parallel aan het opstellen van het VO openbare ruimte met externe en interne professionals gekeken naar de toekomstbestendigheid van het toenmalige plan. Aan bod kwamen actuele thema's als mobiliteit, digitalisering, klimaatadaptatie en de veranderingen in het winkellandschap. Op basis hiervan zijn de ambities voor de toekomst van het centrumgebied aangescherpt, verhoogd en uitgebreid. Ook is gesproken over de functie van het gebied als bovenregionaal centrum.

Welke identiteit en kernwaarden passen daarbij? De resultaten van de bezinning zijn samengevat in vijf kernwaarden en richtinggevend voor de verdere ontwikkeling en vernieuwing van Centrum Nieuw West.

**Kernwaarden**
Voor Centrum Nieuw West zijn vijf kernwaarden vastgesteld:

1. **Diversiteit**
2. **Ontmoeten**
3. **Hoogstedelijk**
4. **Groen**
5. **Blauw**




*Ligging winkelcentra met regionaal karakter*



**Diversiteit** is de belangrijkste en overkoepelende kernwaarde. Diversiteit vinden we terug in de mensen (bezoekers en inwoners), in de kwaliteit van de omgeving en in het aanbod in de meest brede zin van het woord. De meerwaarde ontstaat door de kernwaarde diversiteit te koppelen aan de andere kernwaardes. In de combinatie ontstaan de nieuwe onderscheidende kwaliteiten die het centrum uniek maken. Combineer bijvoorbeeld kunst (diversiteit) met klimaatmaatregelen (groen & blauw) en ontmoeten: het resultaat is heel anders dan met alléén groen & blauw als uitgangspunt. Door alle ingrepen in de openbare ruimte, in de architectuur en in de functies te toetsen aan (combinaties van) de nieuwe kernwaarden krijgt het gebied een herkenbare en unieke identiteit.

**Voorwaarden voor succes**
Er zijn ook voorwaarden. Vier factoren liggen aan de basis van het succes van de vernieuwing.

1. Allereerst vormen de inrichting en de kwaliteit van de openbare ruimte de drager van het programma. De uitdaging is een openbare ruimte te maken die zeven dagen per week en twaalf uur per dag aantrekkelijk is en gezelligheid biedt (12/7 reuring). Het succes daarvan draait niet alleen om aantrekkelijke activiteiten, maar om de combinatie met een prettige sfeer die bovendien zorgt voor een gevoel van veiligheid.

2. Natuurlijk is er een variatie van activiteiten nodig, activiteiten die verschillende groepen aanspreken en ook verschillen in dynamiek en uitstraling. Een mix van een gevarieerd winkelaanbod, horeca en leisure is eveneens belangrijk.

3. Het centrum richt zich op zowel de húidige als de nieuwe bewoners, allebei zijn waardevol voor het succes ervan. De combinatie van kernwaarden, de combinatie van wonen, werken en verblijven, en de hoge kwaliteit van de openbare ruimte maken het centrum een aantrekkelijke plek, ook voor de 150.000 bewoners van Nieuw West. En als deze groep zich thuis voelt, zullen zij zich ontpoppen als ambassadeurs en een natuurlijk vliegwiel vormen voor succes. Gestreefd wordt naar een bezoekersverdeling van 40% nieuw west, 50% regio en 10% toerisme.

4. De vierde belangrijke voorwaarde is het creëren van één of meer grote trekkers (iconen). Met de Meervaart heeft Nieuw West al een belangrijke kans in huis. Het ligt voor de hand de potentie van de Meervaart verder tot bloei te brengen.



**12/7 aantrekkelijk**
Een veelzijdige en kansrijke weg om diversiteit in te vullen is gebruik te maken van kunst & cultuur. Kunst & cultuur kan de vorm aannemen van kunst in de openbare ruimte, maar ook van openbare ruimte als onderdeel van kunst. Denk aan een uitdagende cultuurboulevard om te flaneren aan het water met bankjes voor een gesprek of een picknick. Zo ontstaan combinaties van volkse en hoge cultuur, belangrijk, want de openbare ruimte is voor álle bezoekers, ook mensen met een smalle beurs.



Behalve voor de dagelijkse boodschappen en voor funshoppers, is het centrum aantrekkelijk voor jongeren, een belangrijke doelgroep, zij kunnen hier bijvoorbeeld terecht voor hun speciale kledingwensen. Verder heeft de Sloterplas een grote aantrekkingskracht als recreatiegebied en op sporters. De sportfaciliteiten in en om het centrumgebied zijn op een verrassende manier onderling verbonden en inspireren tot evenementen als een cityrun of een cityswim. Voor alle bezoekers biedt het centrum een diversiteit aan groene, blauwe en door kunst geïnspireerde formele (horeca, terrassen) en informele (pleinen, bankjes) ontmoetingsplekken die verleiden om nog wat langer te blijven.
Grote trekkers in het gebied dragen bij aan de brede bekendheid van het centrum en leggen mede een basis voor 12 uur levendigheid per dag. Congresruimtes, sterrenhotels, restaurants en andere uitgaansgelegenheden, allen met uitzicht over het

stadsmeer, zijn goede voorbeelden. Het toepassen van bijzondere (iconische) architectuur versterkt deze aantrekkingskracht. Andere belangstellenden worden aangetrokken door een gezellig plein, geïntegreerde speelvoorzieningen, het theater, een bioscoop, een bibliotheek XL, een cultureel centrum en een musea. Met het prachtige stadsmeer is het toekomstige centrum ook een geweldige plek om te relaxen. Een bezoek aan Nieuw West wordt zo een buitengewone ervaring die smaakt naar meer. Je zal er maar wonen!

De vernieuwing biedt belangrijke kansen voor combinaties met het groen en het water. Groene gevels, groene daken en rainproof-oplossingen vermomd als waterspeelplaats, het zijn manieren om in het kader van de noodzakelijke klimaatadaptie op een slimme en leuke manier het hoofd te bieden aan hittestress en wateroverlast. Oplossingen ook die het centrumgebied verbijzonderen en bijdragen aan een uniek imago, zowel voor bezoekers, als voor investeerders.



**Ambities**

Samenhang creëren tussen de openbare ruimte, de bestaande en nieuwe gebouwen en de veelheid aan functies vraagt om een gedragen visie en samenwerking tussen alle verschillende belanghebbende en activiteiten. De focus ligt op verbijzondering. Om van Centrum Nieuw West een succes te maken staan voor elk kernwaarde ambities centraal die richting geven aan de benodigde ingrepen en maatregelen. Deze ambities zijn te vinden in de bijlage.

**Tot slot**

In de toekomst heeft Nieuw West een duurzaam centrum. Een nieuwe plek in de stad die aantrekkelijk is voor een diverse bevolking met verschillende interesses en ook verschillende bestedingsmogelijkheden. Bij dit nieuwe centrum past misschien ook een nieuwe naam die verwijst naar de bijzondere beleving:
Sloterplas Centrum – BuitenGewoon Amsterdam.



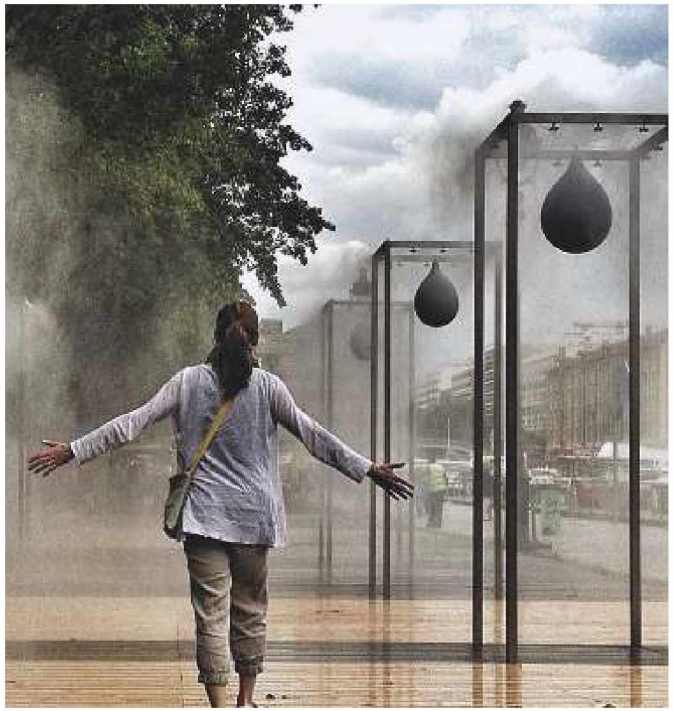

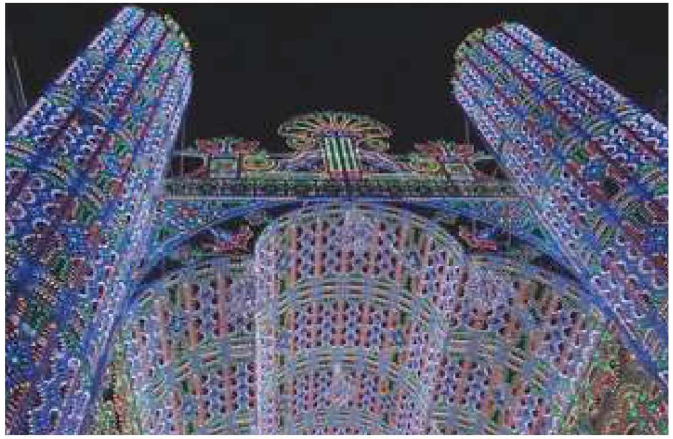



# 3. Visie inrichting openbare ruimte

De ambitie van de gemeente is het ontwikkelen van een nieuw centrum: hét centrum van Nieuw-West, het nieuwe economisch hart van de Westelijke Tuinsteden. De ontwikkeling van dit nieuwe centrumgebied vraagt om een duidelijke visie op de inrichting van de openbare ruimte. De voorgeschiedenis van het planproces laat zien dat dit niet altijd een eenvoudige opgave is gebleken,

In dit voorlopig ontwerp van de openbare ruimte zijn de in de voorgaande hoofdstukken besproken uitgangspunten en kernwaarden meegenomen en samengesmolten tot één heldere visie op de inrichting van de openbare ruimte; een kapstok als toetsingskader voor de ontwerpkeuzes die worden gemaakt. Tegelijk is de begrenzing van het Centrum vastgesteld. Wat is de ruimtelijke eenheid, ofwel wat is de grens van Centrum Nieuw West? Door dit vast te leggen, willen we de kwaliteit van de openbare ruimte ook bij toekomstige ontwikkelingen borgen.

Er is echter ook de realiteit van de grondexploitatie, waarin deze kwaliteitsimpuls nog niet (volledig) is meegenomen. De uitwerking van de inrichting van de openbare ruimte volgt deze realiteit, door zich zoveel mogelijk aan deze begrenzing te houden, maar laat ook zien wat de ambitie zou moeten zijn bij de inrichting, namelijk hoogwaardig en bijzonder.

De visie voor de inrichting wordt samengevat in de volgende zes ambities:

**1. Hoogwaardig**
**2. Eenheid**
**3. Heldere begrenzing**
**4. Aangenaam winkelgebied**
**5. Terughoudende en afgewogen plaatsing van objecten**
**6. Leesbaarheid**

Deze ambities worden in de tekst hierna en de schema's op de volgende bladzijden nader toegelicht.

### 1. Hoogwaardige inrichting

De transformatie van centrum voor de buurt naar centrum op regionaal niveau zou ook terug te zien moeten zijn in de inrichting van de openbare ruimte. De uitstraling van het gebied wordt mede bepaald door de inrichting van de openbare ruimte. De keuze voor hoogwaardige materialen, speciaal ontworpen meubilair en bijzondere verlichting ondersteunt de ambitie om een bijzonder centrum te maken, dat zich onderscheidt van andere centra in de omgeving.
Het centrumgebied is aangeduid als bijzondere plek in de visiekaart van de Puccini-methode waardoor de inrichting mag afwijken van de standaard inrichtingsmethode.

### 2. Eenheid

Het centrum bestaat uit een mix van diverse tijdslagen, architectuurstijlen en ad hoc ontwikkelingen waardoor het op dit moment een rommelige, gedateerde en verwaarloosde uitstraling heeft. Een eenduidige en rustige inrichting van de openbare ruimte zal deze lagen en stijlen samenbinden tot één geheel. Dit wordt ondersteund door een eenduidige en heldere materiaalkeuze.

### 3.Heldere begrenzing

De begrenzing van project Centrum Nieuw-West werd tot voor kort bepaald door kavelgrenzen en huidige ontwikkelingen, Er spelen echter ondertussen ook ontwikkelingen in de rand en langs de Sloterplas. Het programmatische zwaartepunt ligt op dit moment vooral rondom het Osdorpplein en aan de Sloterplas. Hier vinden we de meeste winkels, theater de Meervaart en diverse horecapaviljoens. Verwacht wordt dat de rest van het centrum in een later stadium aanhaakt op de huidige ontwikkelingen.

Met de aanleg van de nieuwe gracht aan de zuidkant van het projectgebied wordt het centrum in de toekomst stedenbouwkundig gezien helder begrensd door water. Het gebied ten zuiden van de nieuwe gracht sluit stedenbouwkundig meer aan bij de aanliggende buurten. Uitgangspunt is dat de materialisering van het centrum zoveel mogelijk de stedenbouwkundige begrenzing volgt. Wanneer je het water over gaat, ben je in Centrum Nieuw-West.

**4. Aangenaam winkelgebied**
Het winkelgebied in de kern van het centrum vormt geen aanschakeling van straten en pleinen (zoals in de Nota van Uitgangspunten is vastgesteld) maar maakt onderdeel uit van de centrumvloer. Deze vloer bestaat uit één materiaal met één hoofdlegrichting waarin bijzondere plekken of hoogtepunten in de openbare ruimte zich onderscheiden door een ander legverband of een subtiel kleurverschil, met andere woorden: één vloer met gebouwen erop en bijzondere pleinen erin.

**5. Terughoudende en afgewogen plaatsing van objecten en een minimum aan obstakels**
Om een wildgroei aan objecten zoals meubilair, reclamezuilen, vuilnisbakken, verlichtingspalen, verkeersborden, parkeermeters en fietsnietjes, etc te voorkomen worden deze objecten op zoveel mogelijk logische plekken neergezet en zoveel mogelijk geclusterd. Daarnaast wordt er gekeken naar slimme combinaties, bijvoorbeeld door zitgelegenheid te integreren in een plantenbak. Door de klassieke verlichtingsarmaturen te vervangen door pleinmasten of hangverlichting wordt voorkomen dat bezoekers en bewoners zomaar overal hun fiets kunnen vastzetten.  Zo blijft het centrumgebied overzichtelijk en toegankelijk.

**6. Leesbaarheid**
Voor elke weggebruiker dient de openbare ruimte begrijpelijk, leesbaar, overzichtelijk en toegankelijk te zijn. Dat wordt uitgewerkt in de detaillering en materialisering van de openbare ruimte.

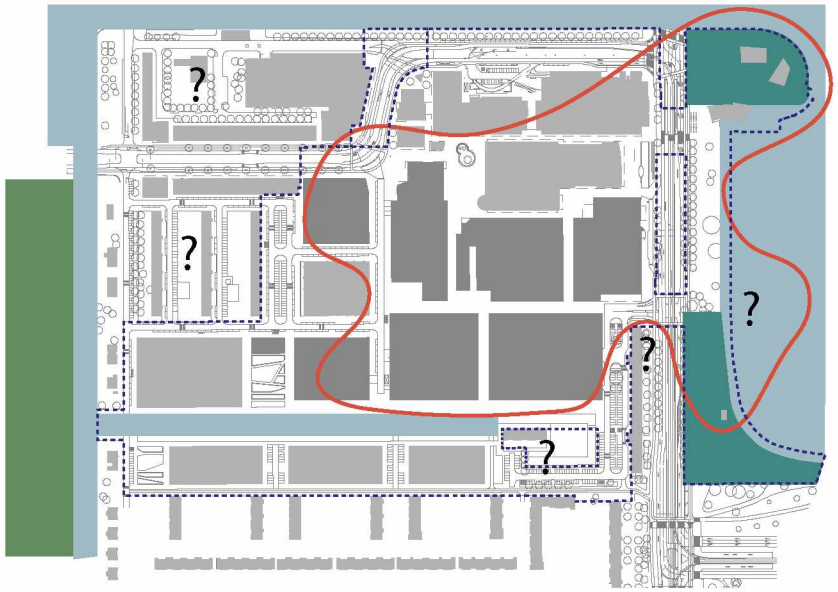

*Onbekende toekomstige ontwikkelingen*

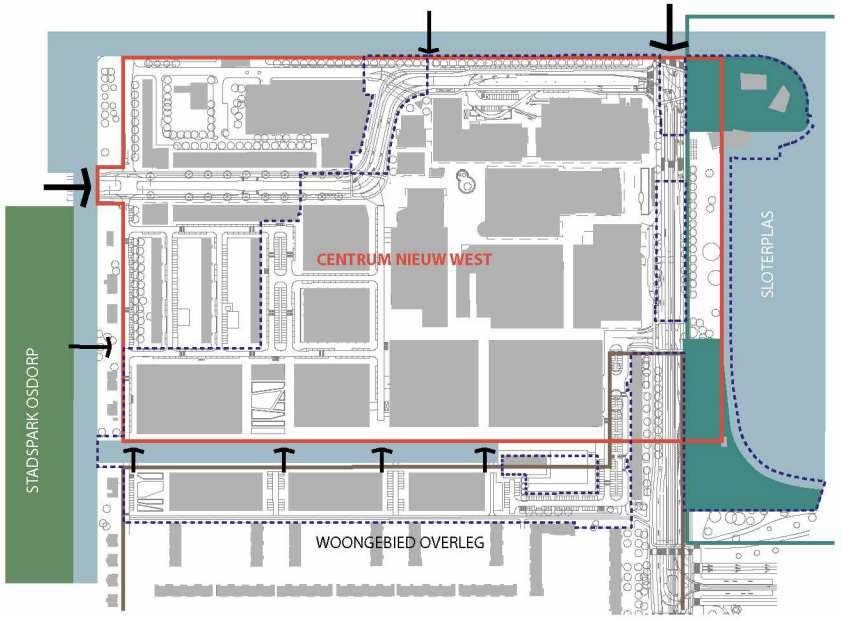

*Een heldere stedenbouwkundige begrenzing*

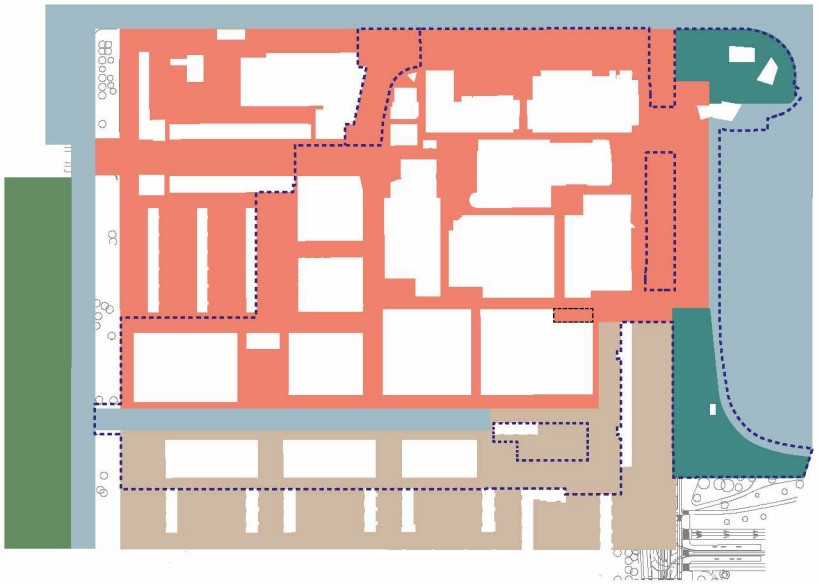

*Materialisering volgt stedenbouwkundige begrenzing*




*Eén vloer met pleinen als verbijzondering erin en gebouwen erop*

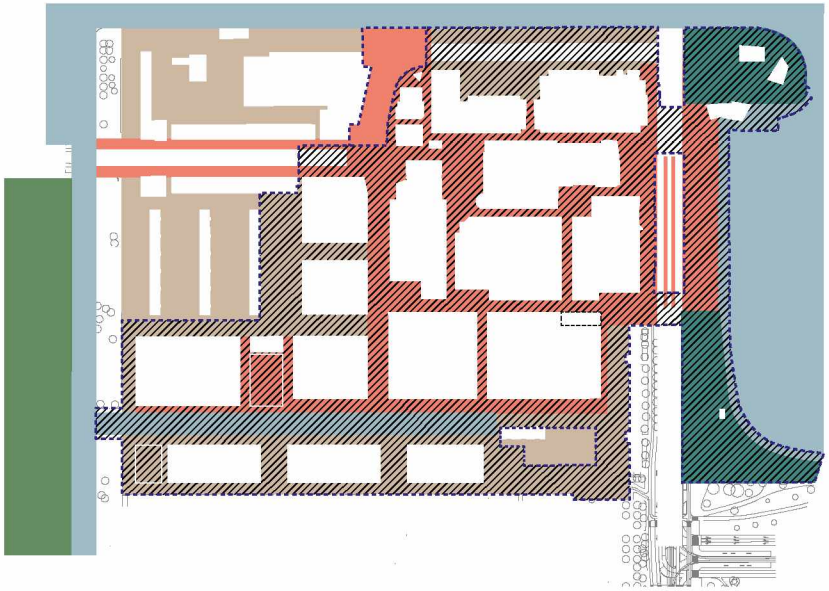

*Fasering en begrenzing GREX*



*Eén legrichting met detaillering op de 'pleinen'*

## Synthesekaart inrichting openbare ruimte  Centrum Nieuw West



# 4. Inrichting openbare ruimte

Er is in de inrichting van de openbare ruimte gezocht naar een goede verhouding tussen het maken van een eenduidige, heldere inrichting en het creëeren van bijzondere verblijfsplekken. De basis, de centrumvloer, loopt zoveel mogelijk door, van gevel tot gevel en van plas tot gracht. Hierdoor onstaat een vanzelfsprekende samenhang die op subtiele wijze onderbroken wordt door de 'pleinen'. Deze plekken geven lucht aan de verdichting die de nieuwbouw met zich meebrengt en zijn waar mogelijk ook zo groen mogelijk ingericht.

De kaart hiernaast is een synthese van de inrichting van de openbare ruimte van Centrum Nieuw West als geheel. In dit hoofdstuk wordt het voorlopig ontwerp toegelicht aan de hand van negen thema's door middel van kaarten, referentiebeelden en begeleidende teksten.

4.1 verharding
4.2 water - afwatering - rainproof
4.3 beplanting
4.4 meubilair
4.5 verlichting
4.6 kunstwerken
4.7 speelvoorzieningen
4.8 bijzondere elementen
4.9 afvalinzameling

## Verharding totaal

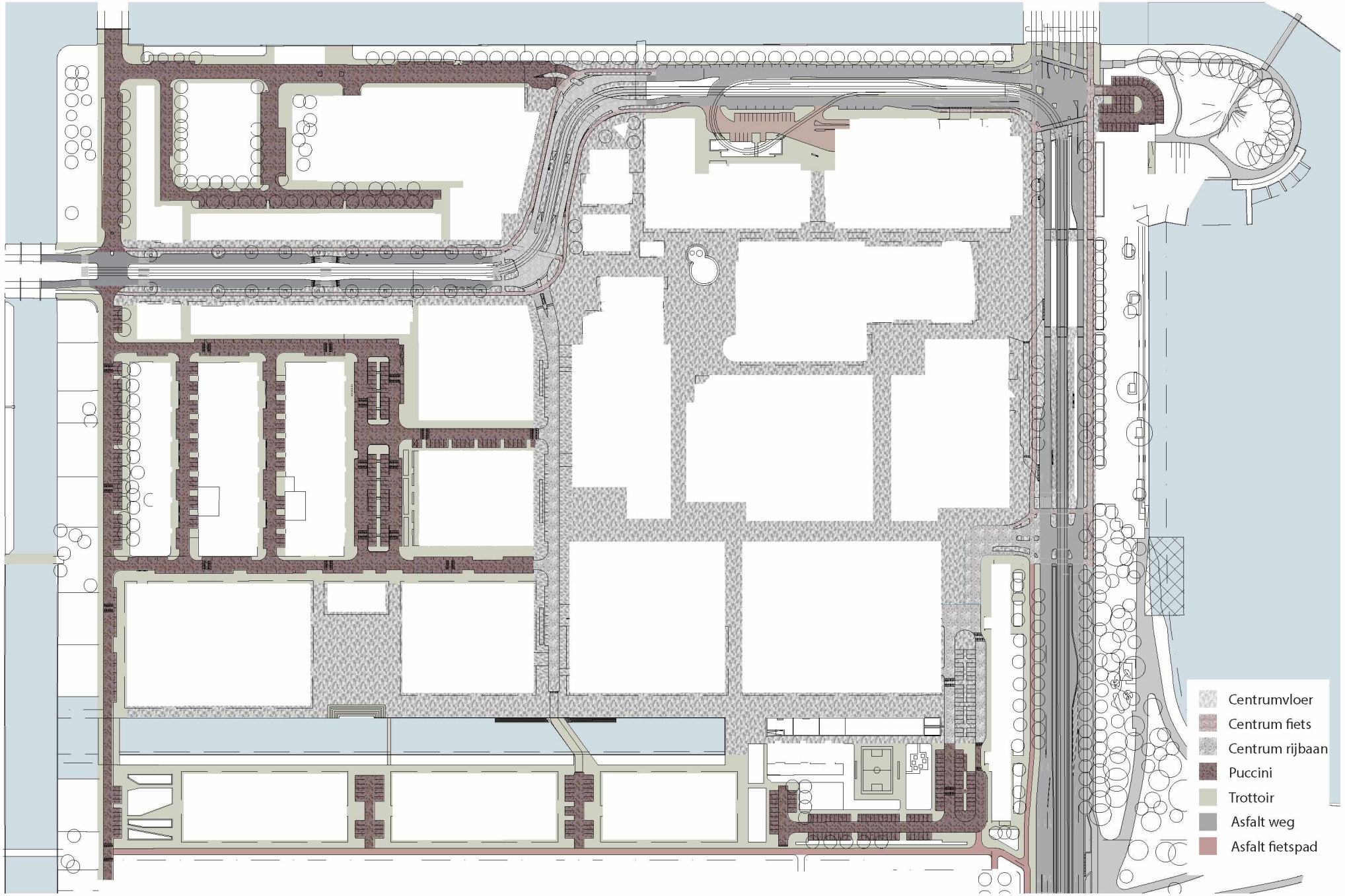

# 4.1 verharding

De kaart hiernaast toont de verharding voor heel Centrum Nieuw West.

Het centrumgebied is aangeduid als bijzondere plek in de visiekaart van de Puccini-methode waardoor de inrichting mag afwijken van de standaard inrichtingsmethode. Omdat nog onduidelijk is welke ontwikkelingen in de toekomst een rol gaan spelen, worden de (woon) buurten die binnen de grenzen van het centrum vallen deels uitgevoerd volgens de standaard inrichtingsmethode (Puccini) van de gemeente Amsterdam. In de toekomst kunnen ook deze deelgebieden eventueel ingericht worden in de materialisering van het centrum, dat afwijkt van de standaard inrichting. Het gebied ten zuiden van de Nieuwe Osdorpergracht valt stedenbouwkundig gezien  buiten Centrum Nieuw West en wordt dus eveneens conform Puccini ingericht.

**Centrumvloer**
Zoals reeds beschreven in hoofdstuk 3 wordt er één vloer gemaakt met de gebouwen erop en de pleinen erin om de verschillende architectuurstijlen en tijdslagen in dit gebied samen te binden. Dit betekent dat er voor gekozen is om één basismateriaal voor de gehele centrumvloer toe te passen.

Hier wordt gekozen voor grijze natuursteen, zoals op het Rokin en de Damrak is toegepast. Het is een in de stad bekend materiaal waar men zeer positief over is, zowel wat betreft de uitstraling als de technische verwerking. Deze natuursteen in de maten 15x30 en 10x20 vormt de basisvloer met één legrichting.



*Concept centrumvloer: één legrichting met verbijzondering op de pleinen door middel van kleur, legverband of legrichting*

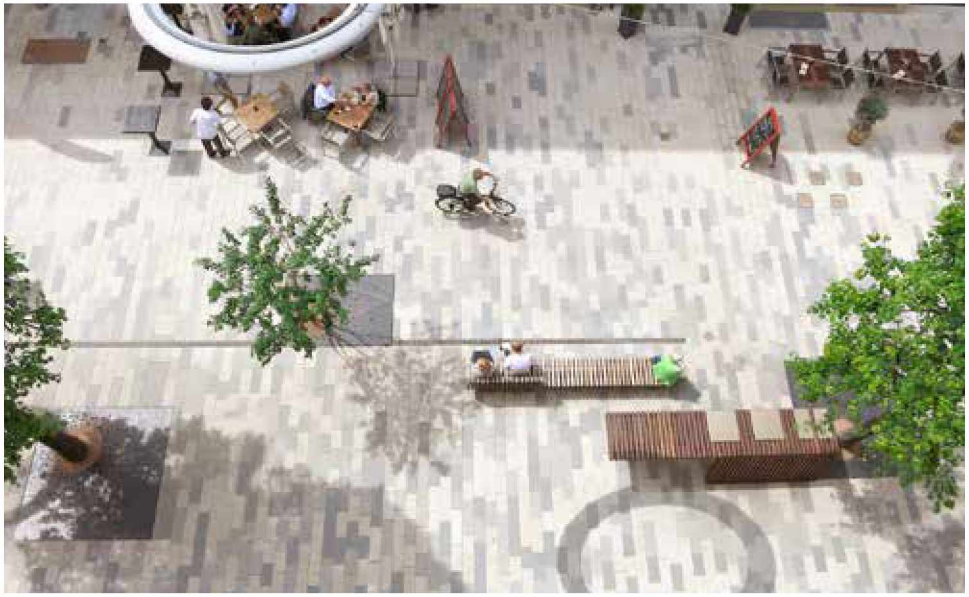

*Referentie centrumvloer: één materiaal van gevel tot gevel zorgt voor rust en eenheid*

## Verharding centrumvloer

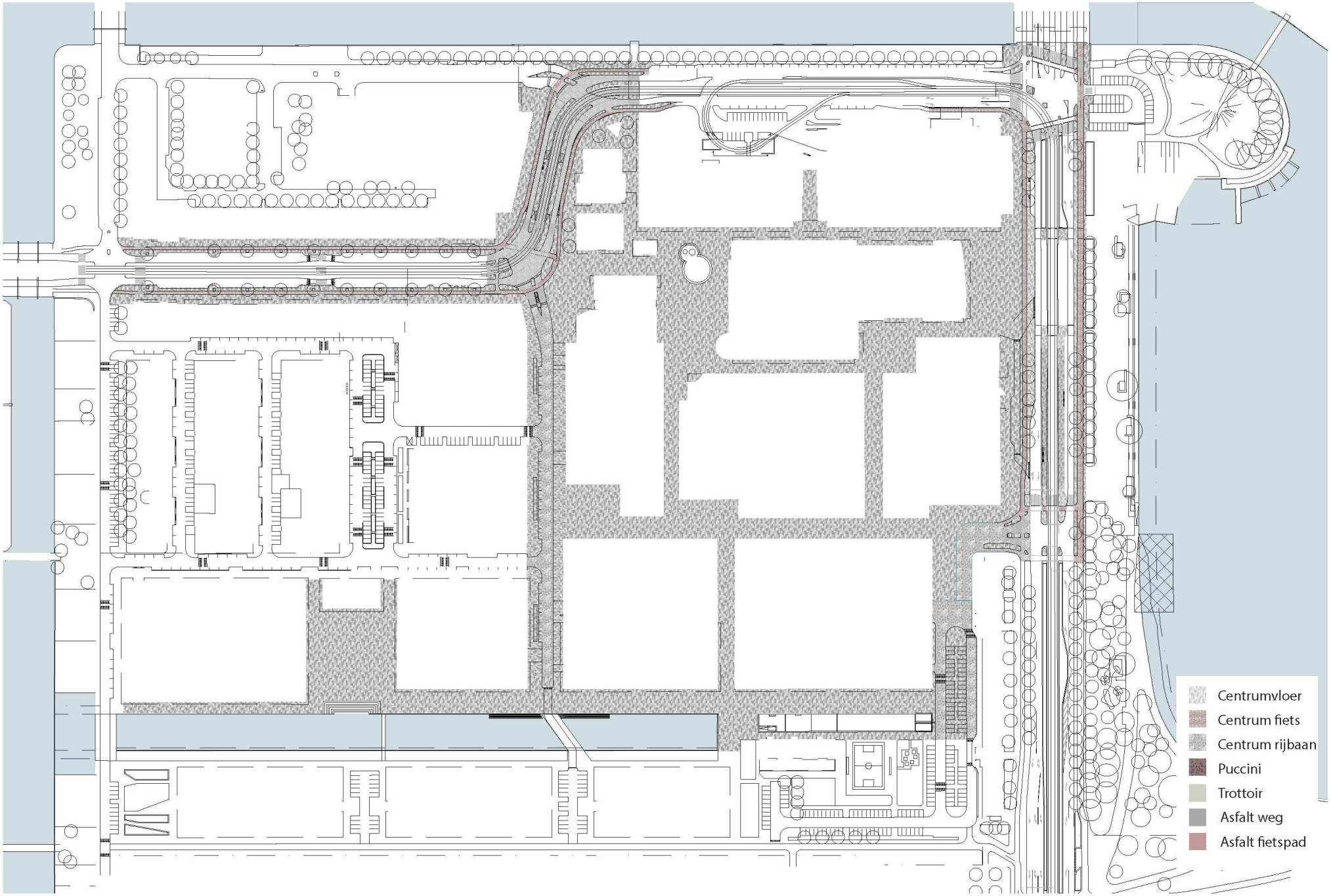

Bij bijzondere plekken zoals de pleinen wordt op subtiele wijze een verbijzondering gemaakt in de centrumvloer. Dit  wordt gedaan door kleurtint verschillen of ander formaten in andere legverbanden toe te passen,  door het omkaderen van plekken of het toepassen van een ander type natuursteen. Op deze manier vormen zich bijzondere plekken in een heldere en overzichtelijke basisvloer. In het detailontwerp van de pleinen wordt toegelicht op welke manieren dit wordt gedetailleerd.

Naast de bijzondere plekken worden ook de rijbanen, parkeerplekken en margestroken in een andere detaillering aangeduid. In de detailontwerpen van de straatprofielen wordt dit nader toegelicht

In samenwerking met de materiaaldienst en het Ingenieursbureau wordt de definitieve keuze en de detaillering verder uitgewerkt.

**Markering terrassen en uitstalstroken**
De aanduiding van de begrenzing van terrassen en uitstalstroken voor winkels wordt aangeven door middel van zogenaamde 'punaises' (RVS) die in de verharding worden aangebracht. Ze komen in een rechte lijn ten opzichte van de gevel te liggen voor een rustig en ordelijk straatbeeld.



*referentiebeelden materialisering Damrak en Rokin*



*referentiebeeld RVS 'punaise'*



*heldere materialisering is leesbaar voor alle gebruikers*

## *voorbeelduitwerkingen profielen*

In het principeprofiel hiernaast is de opbouw van de ondergrond (kabels en leidingen en riolering) aangegeven. Een uitgebreid overzicht van alle kabels en leidingen is opgenomen in bijlage.  Daarnaast toont het profiel ook het afwateringsprincipe.

De voorbeelduitwerkingen op de volgende pagina geven een eerste indruk van de profielen. Een overzicht van alle profielen is opgenomen in hoofdstuk 5.

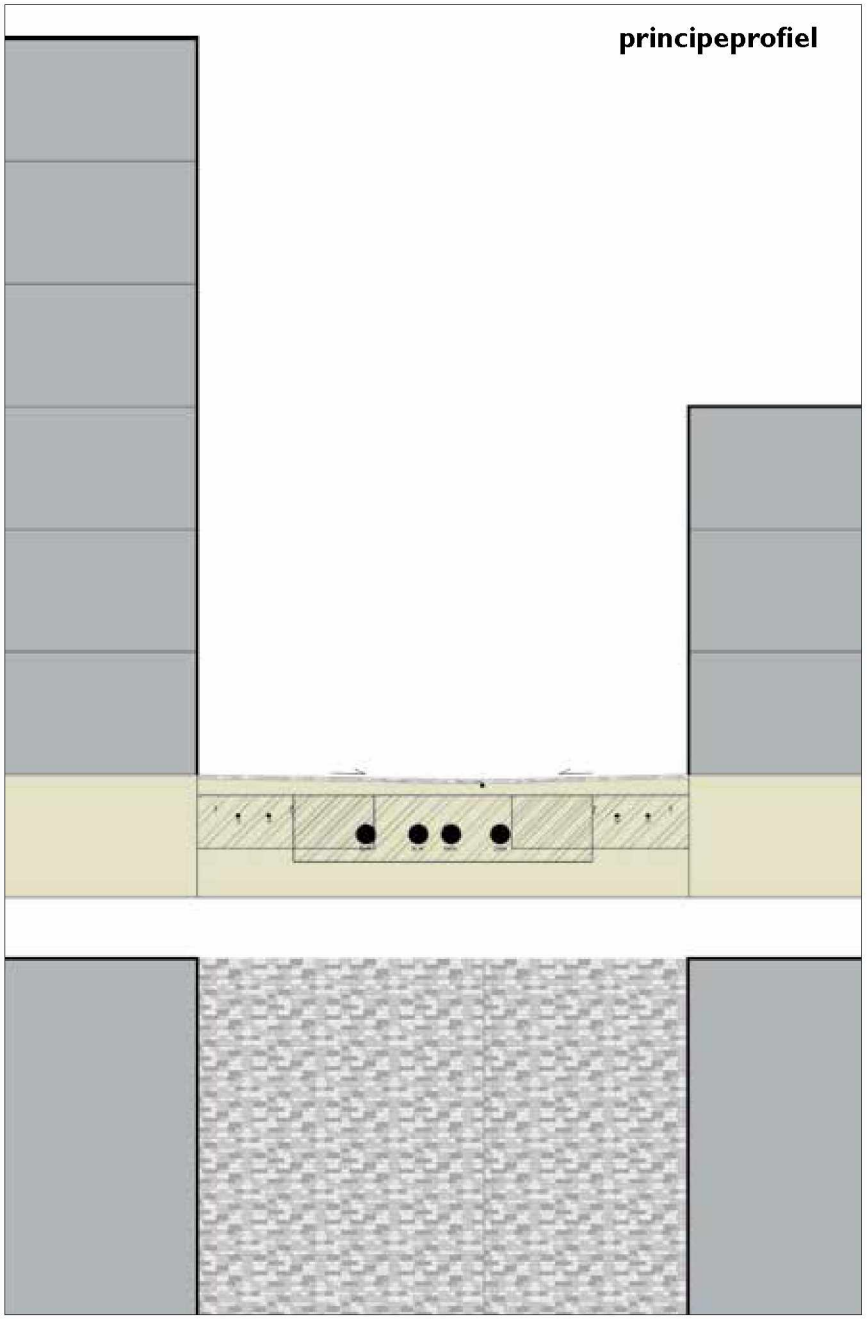

**smalle winkelstraat (± 8m)**
vb. legrichting in de breedte

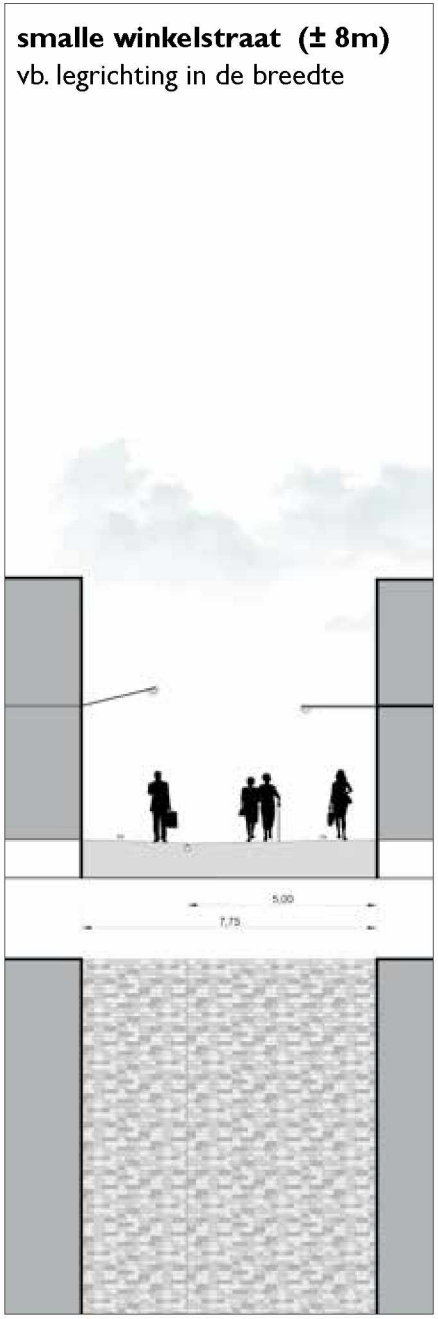


**brede winkelstraat (± 12m)**
vb. legrichting in de lengte

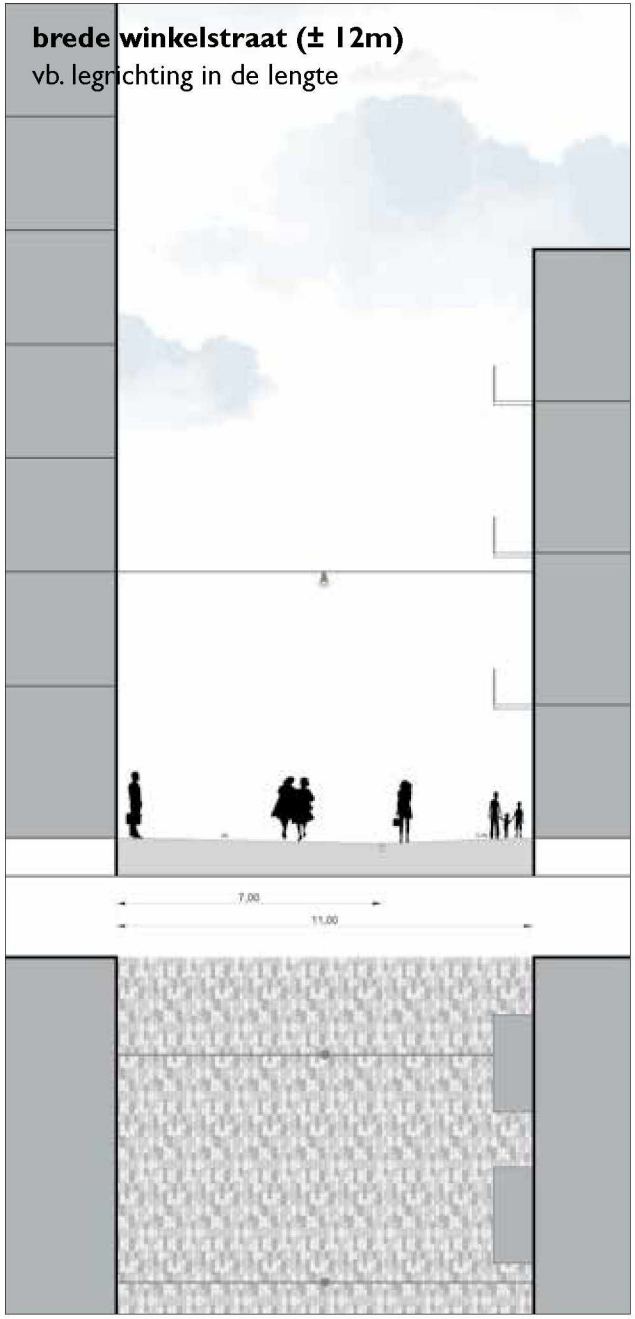


**Jan Celesstraat - Osdorpplein**
materialisering van gevel tot gevel met aandacht voor leesbaarheid

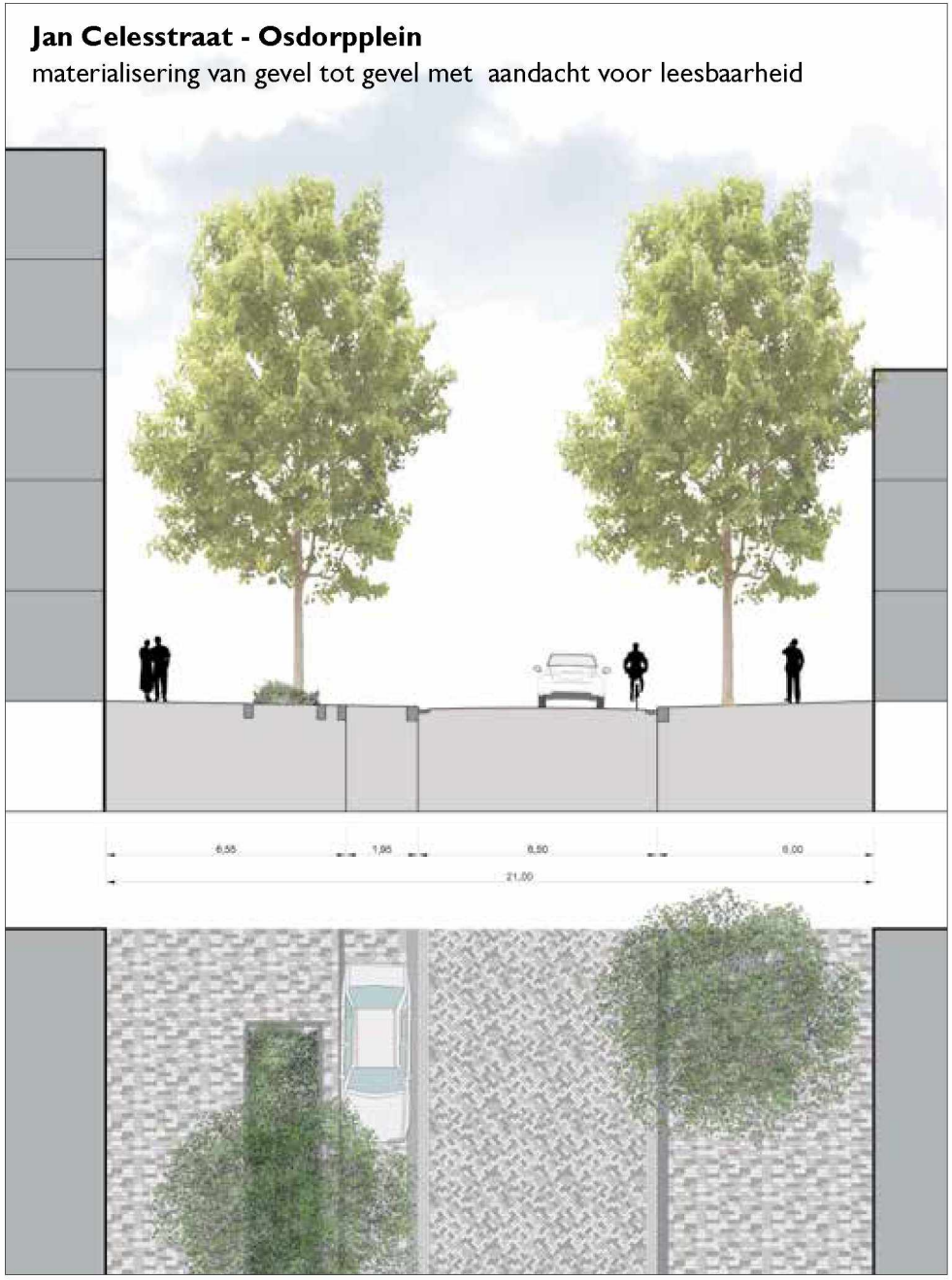

## Rainproof - ambitiekaart

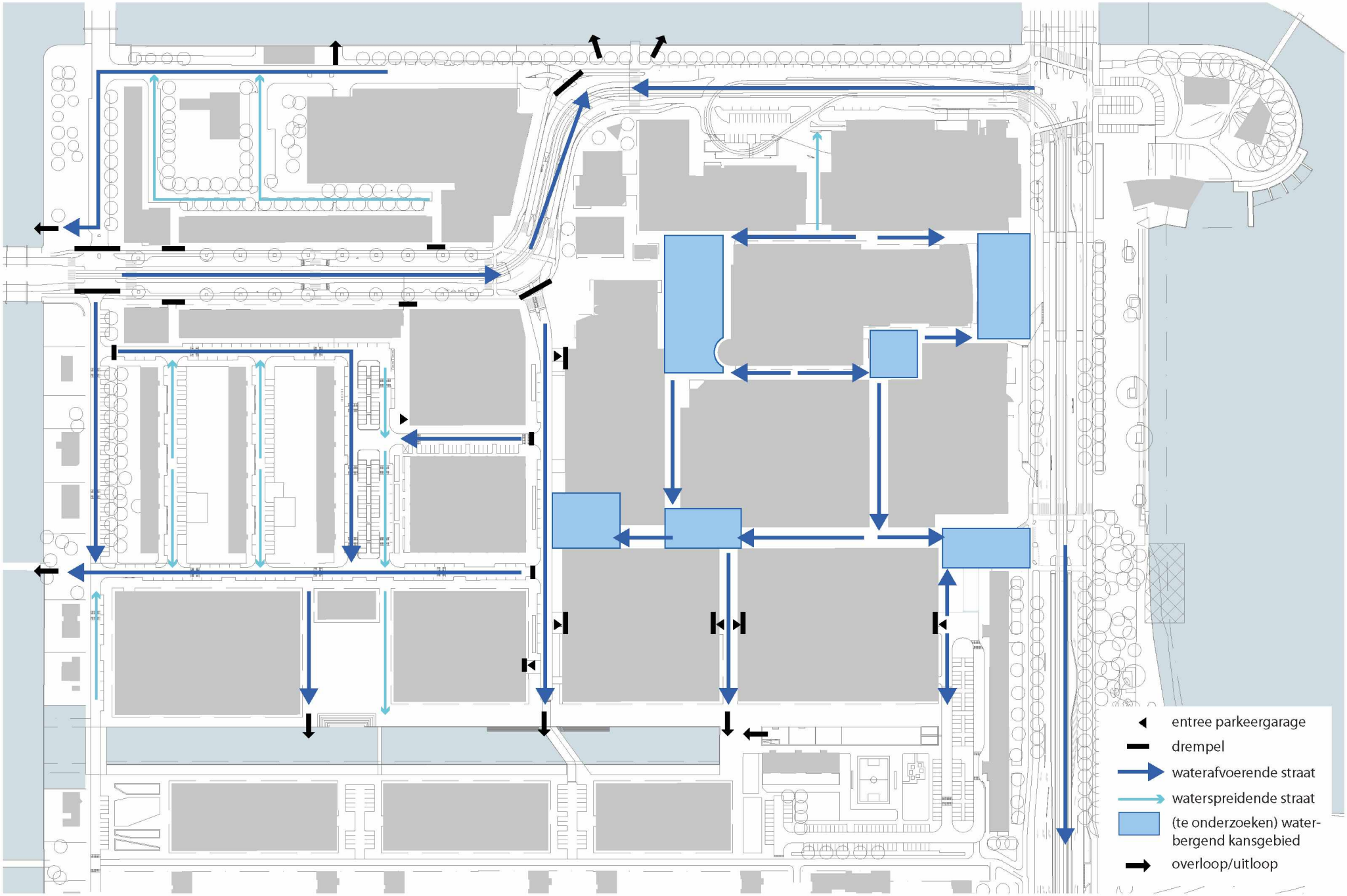

# 4.2 Rainproof - afwatering

**Water**
Er wordt in dit VO uitgegaan van een gemiddeld maaiveldpeil van -0.70 NAP.
Het grondwaterpeil is onbekend

**Rainproof**
Vanwege de klimaatverandering wordt de afwatering in Amsterdam steeds meer een probleem. Buien zijn korter maar in die korte tijd valt er vaak meer neerslag waardoor het water niet tijdig het rioleringsstelsel kan bereiken. De afgelopen jaren werd in heel Amsterdam en in alle projecten aandacht besteed aan het Rainproof maken van de stad. Concreet betekent dit dat de openbare ruimte piekmomenten met 60mm dient te kunnen verwerken. terwijl de huidige inrichting slechts berekend is op 20mm. Voor die piekmomenten met 40mm extra aan regenwater dienen een aantal aanvullende maatregelen te worden genomen om te voorkomen dat het overtollig water parkeergarages of winkels instroomt met de nodige schade tot gevolg. Amsterdam Rainproof is een project van onder andere Waternet.

In februari 2018 is er een workshop geweest waarin besproken werd met Waternet wat de mogelijkheden zijn voor dit gebied. De kaart hiernaast is daar ter voorbereiding voor opgesteld.
Tijdens die workshop werd duidelijk dat er nog een aantal dingen nader dienen te worden uitgezocht voor het ontwerp openbare ruimte in dit opzicht definitief gemaakt kan worden:

- een regenwatertoets; hierin wordt in detail bekeken waar eventueel problemen ontstaan

- een grondwatermodel; door de bouw van nieuwe parkeergarages wordt het grondwatermodel beïnvloed. Daarnaast is de vraag hoe hoog de grondwaterstand is en wat dit voor invloed heeft op de infiltratiemogelijkheden van het gebied.

- check VO door Waternet; om te kijken of de afvoer straks gegarandeerd kan worden.

**Uitgangspunten**
- het hele centrum wordt omgeven door water, toch is het lastig om het water naar de omliggende grachten of plas te krijgen vanwege hoogteverschillen in het maaiveld > afwateren naar de gracht waar mogelijk

- het centrum is op dit moment een knelpunt - dat ligt vnl op de locatie van de oude trambaan. Vraag is of dat verholpen is nu een deel van de trambaan is opgeheven.

- Het centrum is merendeels verhard. Kansen om een deel van de waterberging in de (nieuwe) bebouwing op te lossen zijn gemist. Dit dient dus volledig opgelost worden in de openbare ruimte.

- Eén van de uitgangspunten is een minimum aan obstakels. Daar hoort een zo vlak mogelijke winkelvloer bij. Vanuit Rainproof is het echter wenselijk een enkele lijngoot met een groot verloop naar het midden van de weg aan te brengen om te voorkomen dat het water naar binnen stroomt op piekmomenten.

- enkele lijngoot expeditieroutes vanwege het voorkomen van kapotrijden goten

- infiltratiemogelijkheden pleinen onderzoeken

- bergingscapaciteit van de bodem is nihil
- afwateren op de Sloterplas is geen optie.

## Afwatering

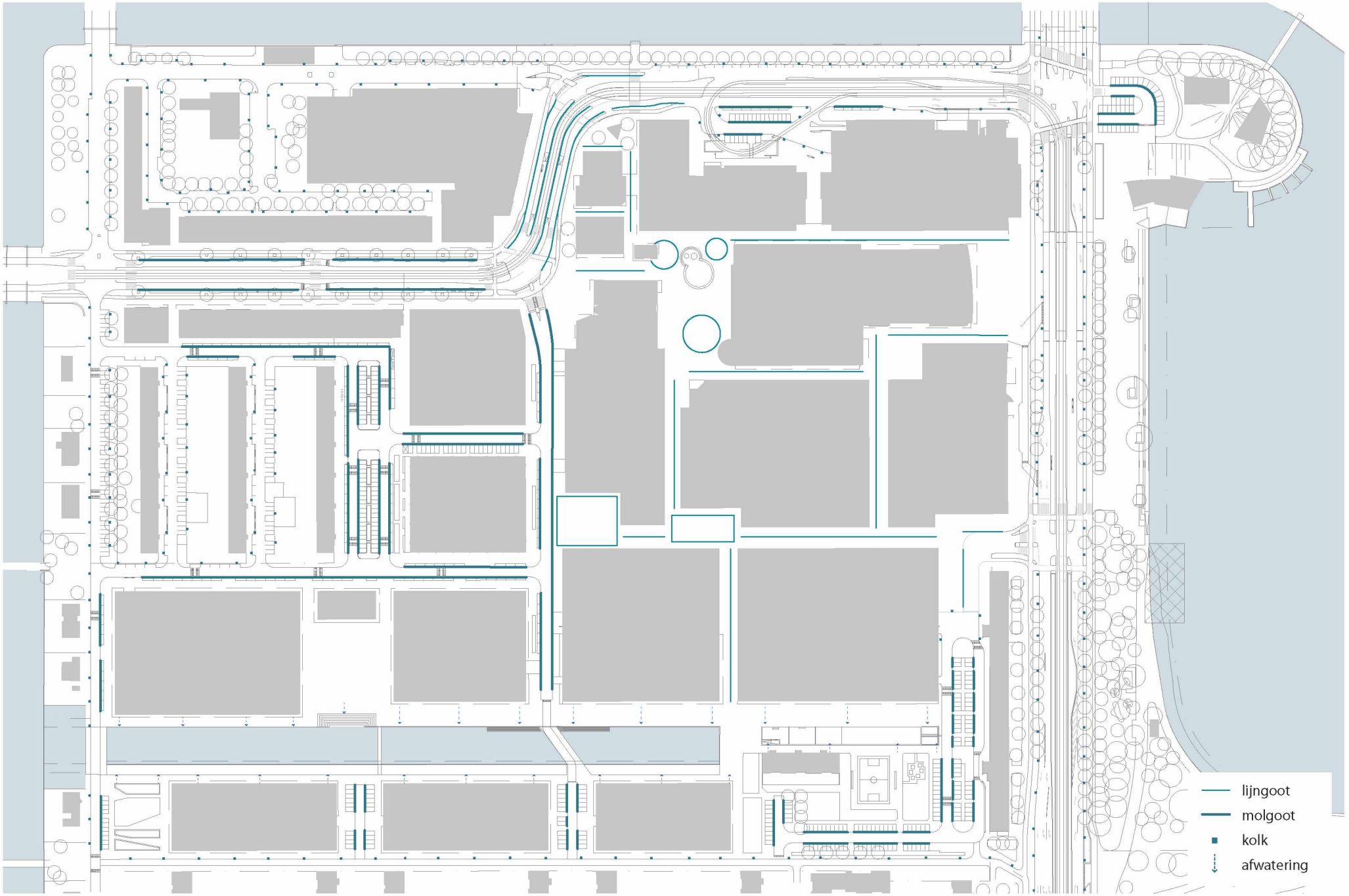

**Afwatering**

De afwatering van de centrumvloer wordt overal in hetzelfde type uitgevoerd. Uitgangspunt is het toepassen van lijnafwatering. Dit geeft esthetisch het meest strakke beeld. Lijnafwatering wordt op logische plekken neergelegd, op de scheiding van twee materialen of twee zones. In de 'winkelstraten' ligt de lijngoot net iets uit het midden van de straat. Op de pleinen wordt de exacte positie en toepassing specifiek afgestemd op het detailontwerp van dat plein.
Zo wordt er op het Osdorppplein de Lammetjes een ronde lijngoot aangebracht die de ronde bestratingsvakken extra accentueert. In de verdere uitwerking moet uitgezocht worden hoe dit technisch gerealiseerd kan worden.
Aandachtspunt is de profielbreedte van de lijngoot om te voorkomen dat deze wordt dichtgezet door veegwagens en de sterkte van de goten, om de overrijdbaarheid door vrachtwagens te garanderen.

Waar nodig wordt de lijnafwatering in de centrumvloer aangevuld met kolken. De overige straten worden afgewaterd door middel van molgoten.



*referentie: zo dun mogelijke lijngoot*

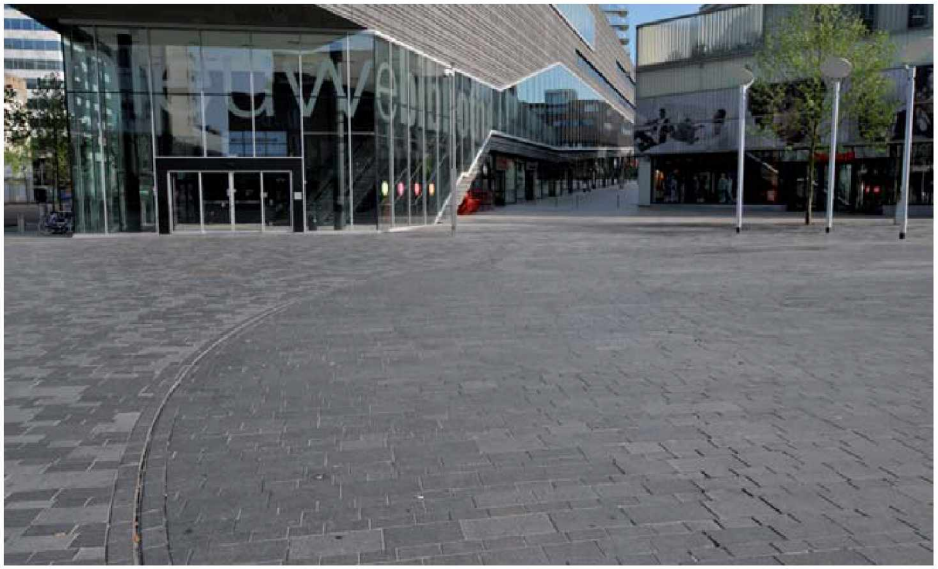

*referentie ronde lijngoot Almere Centrum (rechts)*

## Beplanting - totaalbeeld

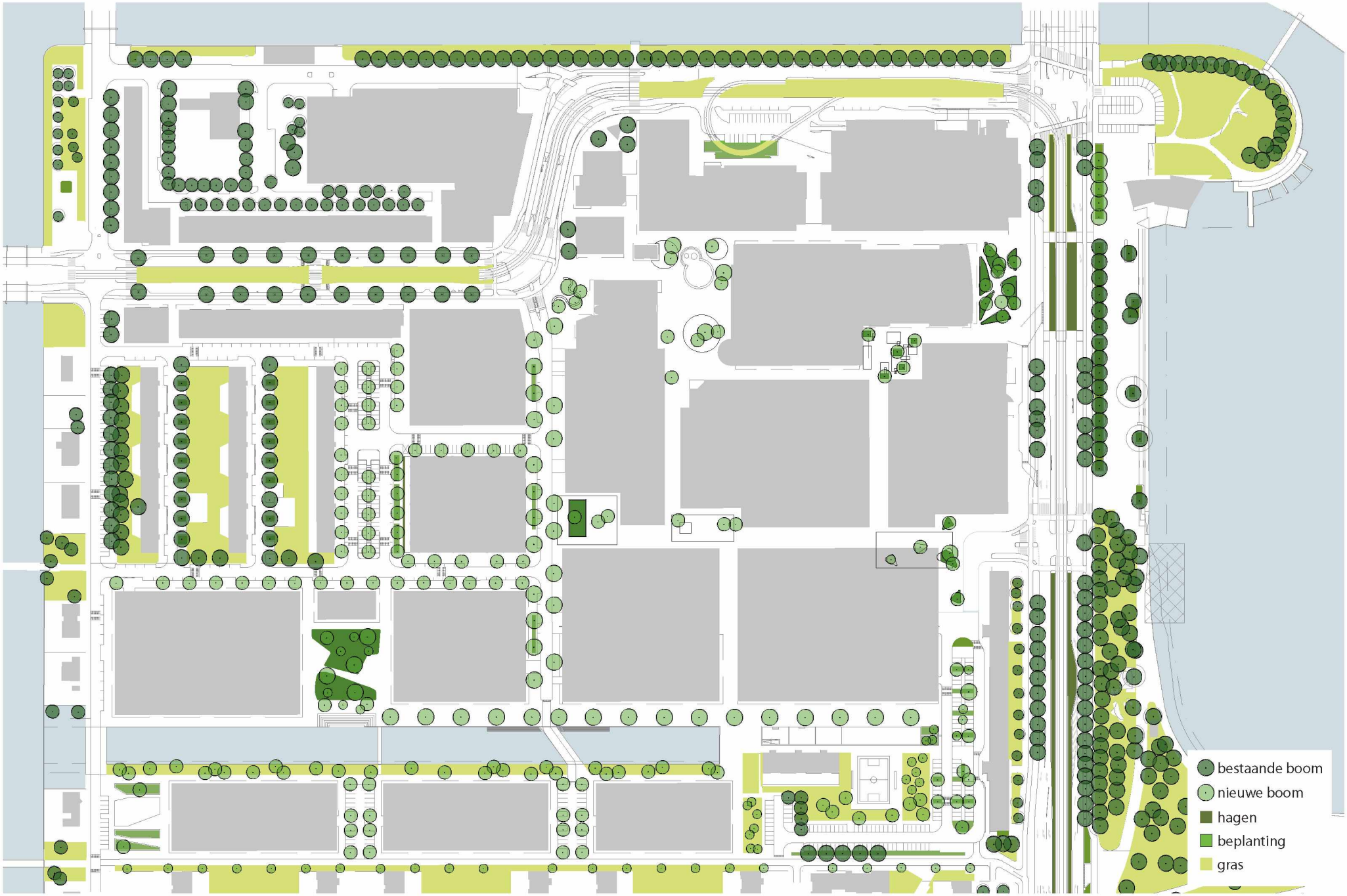

# 4.3 Beplanting

De kaart hiernaast toont het overzicht van alle beplanting in het centrumgebied. Op de volgende pagina's wordt dit thema verder toegelicht aan de hand van een aantal deelkaarten zoals boomstructuur, plantvakken en overige beplanting.

Er is in het centrumgebied relatief weinig ruimte voor groen door de opbouw van de ondergrond. Op zich niet erg want een stads gevoel past wel bij het winkelgebied en met het Stadspark Osdorp en het Sloterpark om de hoek is groen nooit ver weg. Ondanks de beperkte ruimte is één van de kernwaarden een groen en blauw centrum. In nauw overleg met de ontwikkelaars, architecten en ondernemers zou onderzocht moeten worden waar er eventueel ook ruimte is voor groene gevels, groene daken etc. De uitkomst hiervan kan dan meegenomen worden in de uitwerking van naar DO.

**Bomen**
De uiteindelijke soortenkeuze wordt in overleg met beheer bepaald in het DO. Wat in dit VO wel wordt vastgelegd zijn de beoogde locaties in verband met de Kabels en Leidingen. Dit dient op korte termijn te worden afgestemd. Op de plekken waarvan we weten dat het onmogelijk is, zijn de locaties reeds afgestemd met IB. Er wordt ondertussen ook gewerkt aan het opstellen van een bomenbalans, waarna vastgelegd kan worden hoeveel bomen er opnieuw geplant moeten worden. De conclusies hieruit worden meegenomen in de uitwerking van het DO.

**Hoofd- en substructuur**
De hoofdstructuur van bomen wordt voor een groot deel bepaald door de al bestaande bomen langs het water en de hoofdwegen. Er worden twee nieuwe onderdelen toegevoegd aan de hoofdstructuur:
een bomenrij langs de noordzijde van de Nieuwe Osdorpergracht en een dubbele bomenrij langs de Jan Celesstraat. Hier worden bomen van eerste grootte met een volle kroon en breed opgaande groei geplaatst, passend bij deze hoofdstructuur.
Er is in deze fase gekozen voor Tilia tomentosa langs de gracht en Alnus spaethi 'Spaeth' in de Jan Celesstraat. Andere bomen in het plangebied maken eerder deel uit van de substructuur. Deze bestaat uit bomen van eerste en tweede grootte met een meer transparante of smal opgaande kroon. Mogelijke soorten hiervoor zijn Betula, Quercus, Fagus, Stypholonium, Celtis of Gleditsia.

**Bijzondere bomen**
Op de pleinen komen een aantal bijzondere bomen van een grote maat die het desbetreffende plein een eigen identiteit geven. Deze kunnen zowel eerste, tweede als derde grootte zijn en onderscheiden zich door middel van vorm en kleur. Zo kunnen deze bomen ook meerstammig zijn of parasolvormig. Gedacht moet worden aan soorten als; Liquidambar, Alianthus, Cornus, Koelreuteria, Fraxinus en Acer. Omdat er niet veel ruimte is door de kabels en leidingen in de ondergrond, zullen de bomen zoveel mogelijk strategisch worden geplaatst in de zichtlijnen vanuit de winkelstraten.
Zo loop je altijd richting een groene plek/boom.



*referentie - beplanting groeit langs de gevel middels kabels omhoog*



*referentie - groene gevel creëert een aangenaam klimaat*

## Beplanting - bomen

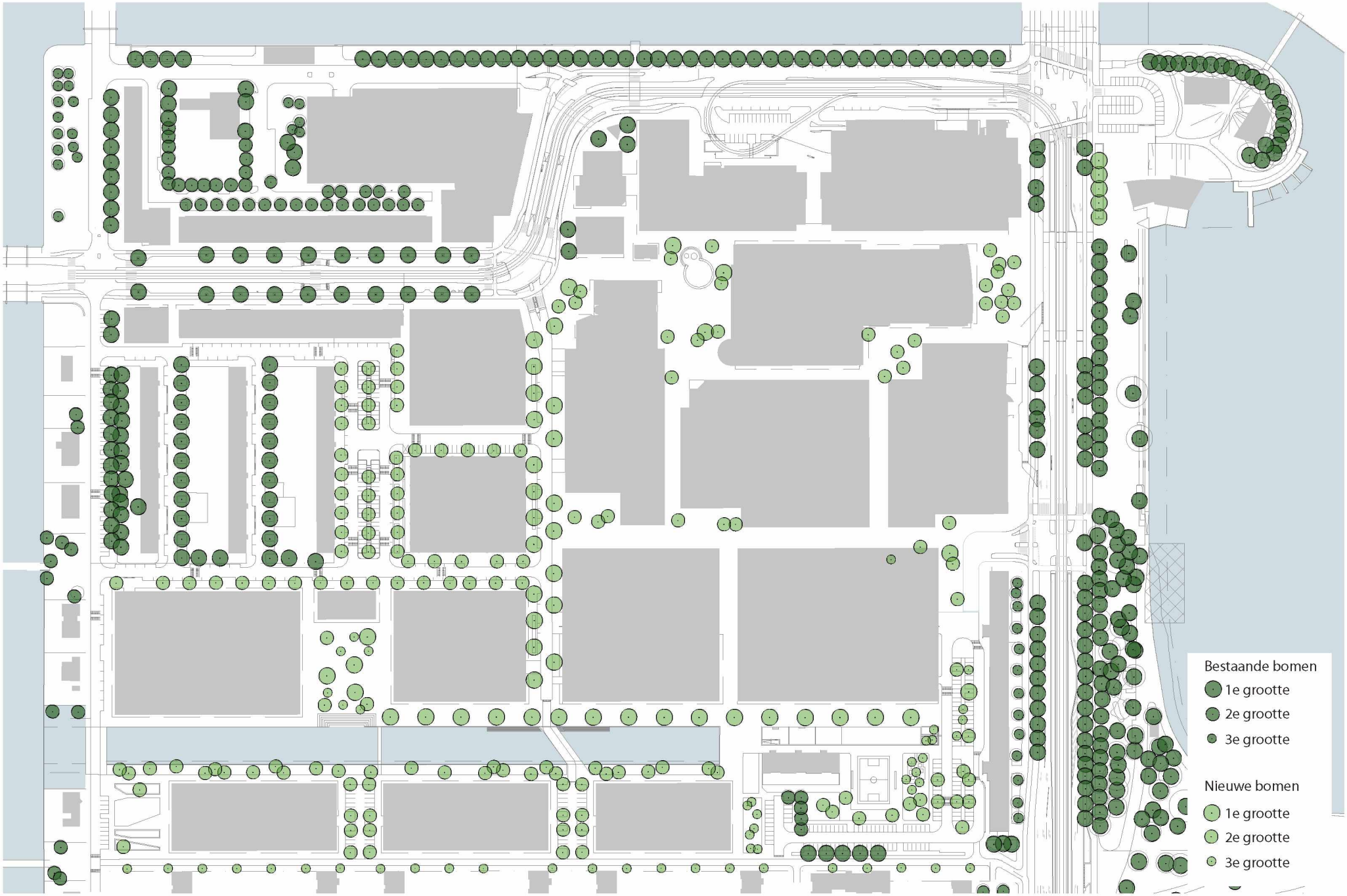


Koelreuteria


Stypholonium


Tilia - langs de gracht in Delft


Alnus


Quercus


Betiula


Ulmus


Fraxinus


Gleditsia


Liquidambar


Liquidambar


Sophora

## Beplanting - plantvakken

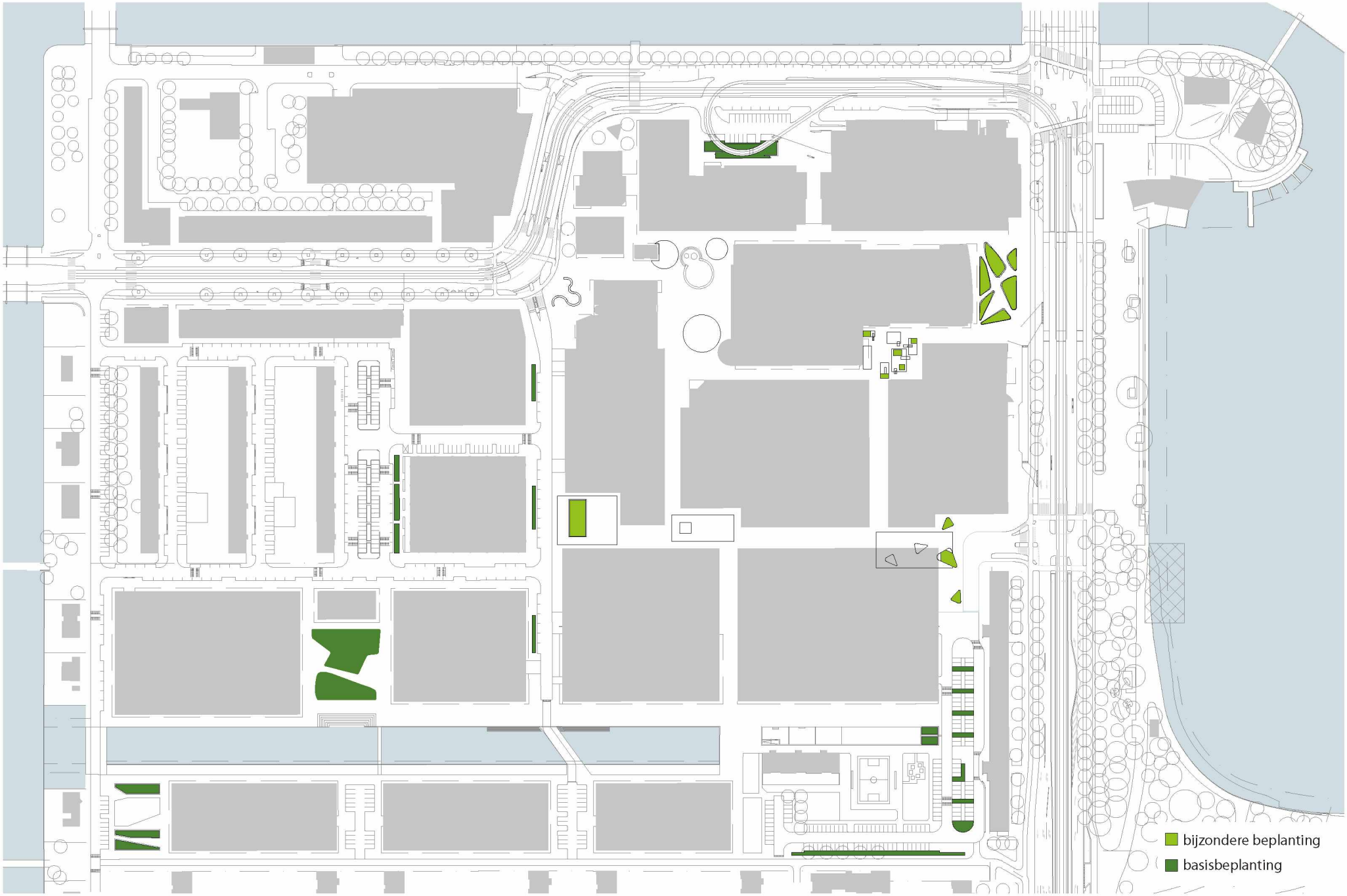

**Boomspiegels**
In de uitwerking dient nader bepaald te worden hoe de boomspiegels worden uitgevoerd. Uitgangspunt voor de overige boomroosters is de toepassing van dichte roosters op de pleinen en halfopen roosters in de woonbuurten. In de Van Suchtelen van de Haarestraat zijn reeds half open boomroosters toegepast.
In de Jan Celesstraat-Osdorpplein zijn de individuele boomspiegels samengevoegd tot drie meer robuuste groenstroken. In de uitwerking naar het DO dient bekeken te worden hoe de andere specifieke boomroosters worden uitgevoerd.

**Plantvakken**
Vanwege de beperkte ruimte vormen de weinige plantvakken die gemaakt kunnen worden een enorme meerwaarde voor de identiteit van het centrum. Er wordt een onderscheid gemaakt in de verschillende vakken. Op de pleinen wordt de beplanting verbijzonderd ten opzichte van de basisbeplanting. De basisbeplanting bestaat uit vaste planten of laagblijvende houtige gewassen toegepast in grotere groepen. Uitgangspunt is altijd een combinatie van soorten, nooit één soort in één vak. De bijzondere beplanting zal bestaan uit een combinatie van vaste planten en siergrassen, eventueel aangevuld met bloembollen. Deze beplanting zal in het DO uitgewerkt worden door middel van beplantingsplannen.





*referentiebeelden basisbeplanting*




*referentiebeelden bijzondere beplanting*

## Verlichting

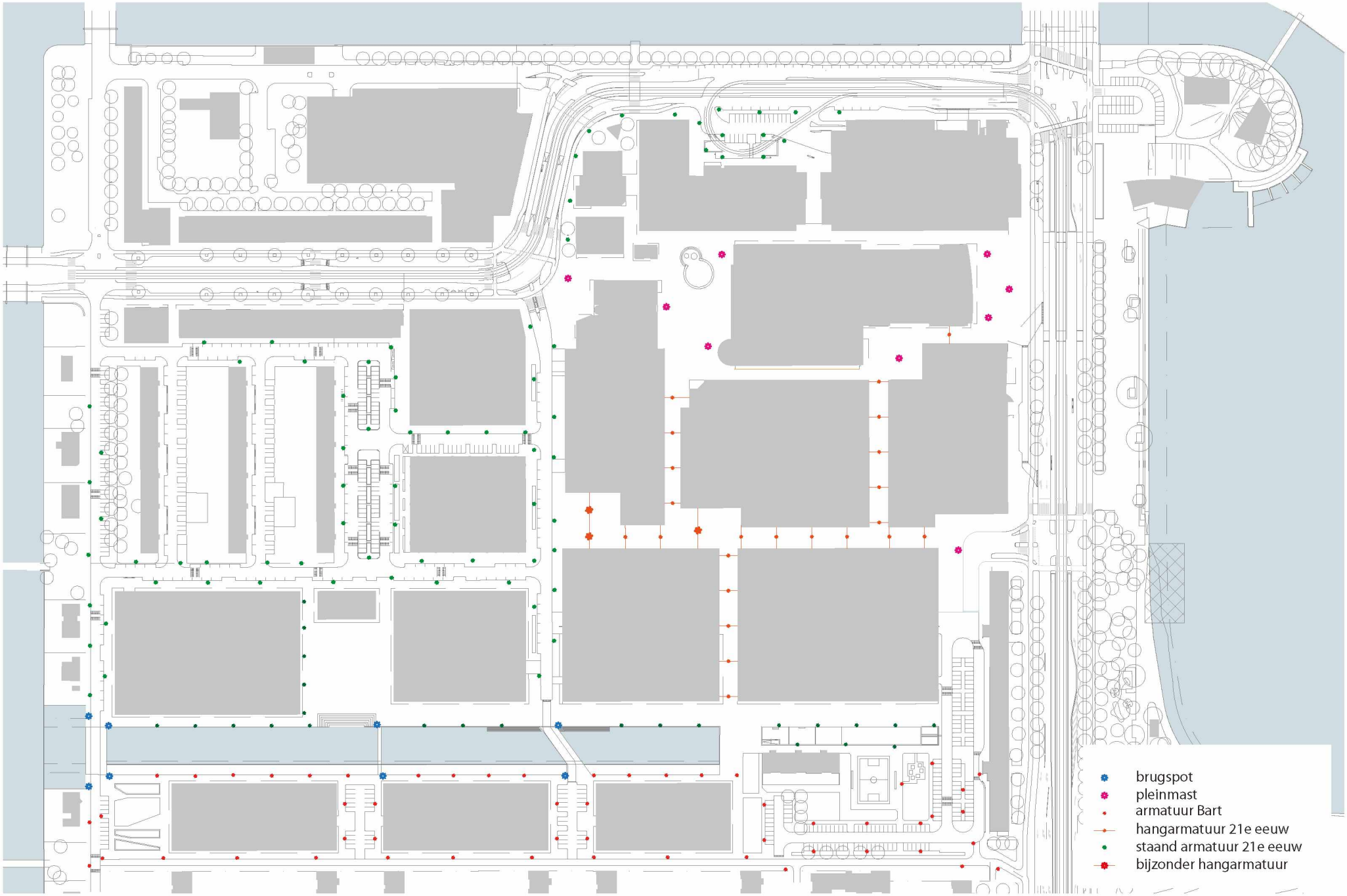

## 4.4 Verlichting

Verlichting is naast functioneel uiteraard ook sfeerbepalend voor de beleving van de openbare ruimte. Niet alleen 's avonds maar zeker ook overdag. Een bijzonder armatuur voegt ook dan iets toe aan de uitstraling van het centrum. In navolging van het advies van de Adviescommissie Puccinimethode wordt er bij de keuze van de types zoveel mogelijk aangesloten op de standaard armaturen, tenzij het iets extra toevoegt aan de beleving van een bepaalde plek.

Eén van de uitgangspunten van de visie is een terughoudende en weloverwogen plaatsing van objecten én een minimum aan obstakels. In dat opzicht wordt er zoveel mogelijk gekozen voor hangarmaturen. Om iets extra toe te voegen aan de 'pleinen', die het hoogtepunt vormen in de openbare ruimte, wordt er hier gekozen voor een bijzonder hangarmatuur met een diameter van 2,5m. Dit is het geval op het Osdorpplein zuid en Osdorpplein stadsloket. Op het centrale plein op het Osdorpplein, het plein bij de Foodmarket en op de entreepleinen langs de Meer en Vaart is dit echter niet mogelijk vanwege de bouwhoogte van (bestaande) bebouwing of een te grote overspanning. Hier worden pleinmasten toegepast, vergelijkbaar met het Balkon.

In de overige straten van het centrum wordt het hangarmatuur van de 21e eeuw toegepast of voldoet de bestaande verlichting langs de luifels.

In de woonstraten blijft het standaardarmatuur gehandhaafd. De Jan Celesstraat/Osdorpplein en de zone langs de Nieuwe Osdorpergracht zijn uitzonderingen hierop en worden aangelicht door de mast van de 21e eeuw. De ambitie is om in de toekomst ook in de overige straten van het centum deze mast toe te passen.

In afstemming met de afdeling Verlichting van het Ingenieursbureau (IB) zijn de types bepaald en wordt er lichtplan en berekening opgemaakt. Deze worden meegenomen bij de uitwerking van VO naar DO.

***aandachtspunt***

Omdat de planvorming al in volle gang is en de meeste architecten en ontwikkelaars de bouw aan het voorbereiden zijn is het belangrijk om goed af stemmen hoe en waar de hangverlichting aan de gevels bevestigd kan worden en op welke manier deze armaturen van stroom zijn voorzien.

In het DO kunnen de exacte posities van de lichtmasten nog wijzigen, met in achtneming van de berekeningen/lichtplan van IB.



*Referentie - bijzonder hangarmatuur als pleinverlichting*



*Pleinmast Zuidwestoever Sloterplas*



*Armatuur van de 21e eeuw - hanglamp en mast*

## Meubilair

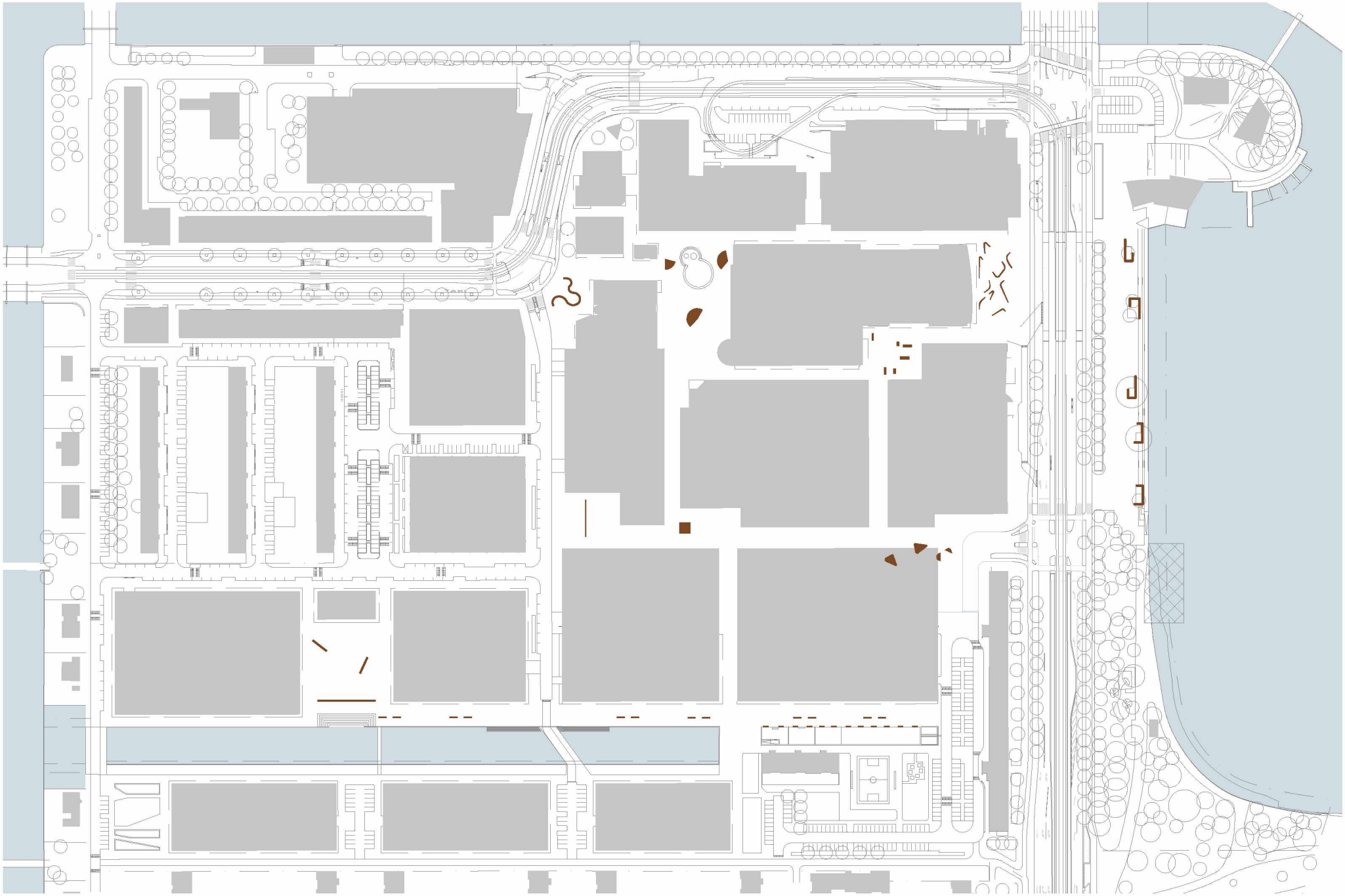

## 4.5 Meubilair

Op het Balkon, aan de oever van de Sloterplas, staan enkele bijzondere, op maat gemaakte banken.
Om de verbinding tussen het centrum en de oever te versterken, is het uitgangspunt dat al het meubilair op de centrumvloer op één of andere manier familie is van het meubilair langs de Sloterplas door middel van het gebruik van houten latten. Buiten de centrumvloer wordt het meubilair gekozen volgens de Puccinimethode, mét houten latten.

Voor het meubilair op de pleinen, die de hoogtepunten van de openbare ruimte vormen, komt daar nog een extra uitgangspunt bij: alzijdigheid. Alzijdige meubels stimuleren samen zitten, zijn flexibel in gebruik en bieden verschillende zitmogelijkheden. Daarnaast wordt de plaatsing van het meubilair zoveel mogelijk gekoppeld aan de plaatsing van de bomen. Eventueel worden de bomen zelfs onderdeel van het meubilair.

Het ontwerp van de meubels en de exacte uitstraling is verder uitgewerkt in het detailontwerp van de pleinen: een modulair podium, statafels om aan te eten, een bank slingerend onder de bomen en zitranden op de verhoogde plantenbakken. Daarbij is vanzelfsprekend aandacht voor zitcomfort voor alle gebruikers, met speciale aandacht voor ouderen en mindervaliden. Dit wordt meegenomen in het DO.


*Meubilair Balkon Sloterplas*



*referentie - houten slingerbank*


*referentie - meubilair in combinatie met beplanting*


*referentie - podium als decor voor festiviteiten*


*referentie - losse stoeltjes*


*referentie - statafels in combinatie met afvalbakken en houten bank met en zonder rugleuning*

## Kunstwerken

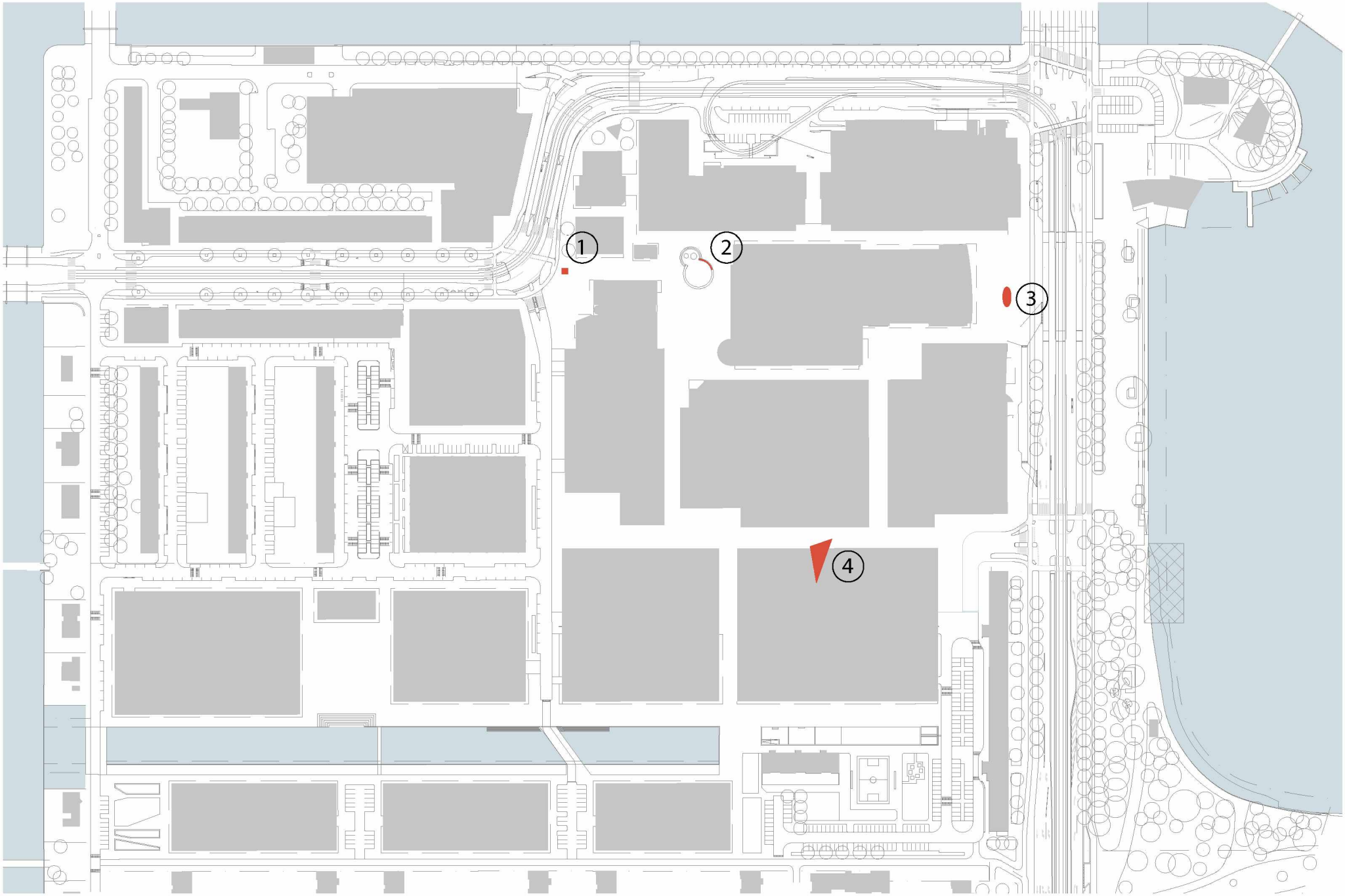

## 4.6 Kunstwerken

Er zijn binnen de grenzen van het project vier kunstwerken aanwezig:

**1. Hurkende Jongen - David de Goede 1975**
**2. Schaapjes (of Lammetjes) - Gerrit Bolhuis 1966**
**3. Sensa Parole - Bert van Loo 1999**
**4. Papieren Vliegtuigpijl - Henk Hesselius 1982**

De Hurkende Jongen en de Papieren Vliegtuigpijl kunnen door de ontwikkelingen niet op hun huidige plek blijven staan (vanwege plaats in rijroute expeditieverkeer en herontwikkeling kavel Stadsdeelloket). Kunstwerk Sensa Parole past ons inziens niet meer in de openbare ruimte zoals die er straks gaat uitziet.
Er dient daarom onderzocht te worden of deze kunstwerken verplaatst kunnen worden, wat hiervan de kosten zijn en of er, in het geval van Sensa Parole, een nieuw kunstwerk geplaatst kan worden dat meer past bij de schaal van de Sloterplas en op die manier oever en centrum nog beter verbindt.

Kunstwerk de Schaapjes of in de volksmond de Lammetjes en de bijhorende fontein zijn hét icoon van het Osdorpplein. Vanzelfsprekend behoudt het zijn plek. Het metselwerk en de banken zijn ernstig verwaarloosd en dienen hersteld te worden zodat het geheel weer het stralend middelpunt kan worden van het centrale plein. De techinische installatie is in 2016 aangepast en heeft drie werkende spuitmonden. Bij zowel de verplaatsing dan wel restauratie van de kunstwerken dienen de rechten van (de erven van) de kunstenaar gerespecteerd te worden. Hiervoor zijn we in overleg met Geertje Spinder, projectleider Buitenkunst Nieuw-West.



*2. Schaapjes*


*1. Hurkende Jongen*


*3. Sensa Parole*


*4. Papieren Vliegtuigpijl*

## Speelvoorzieningen

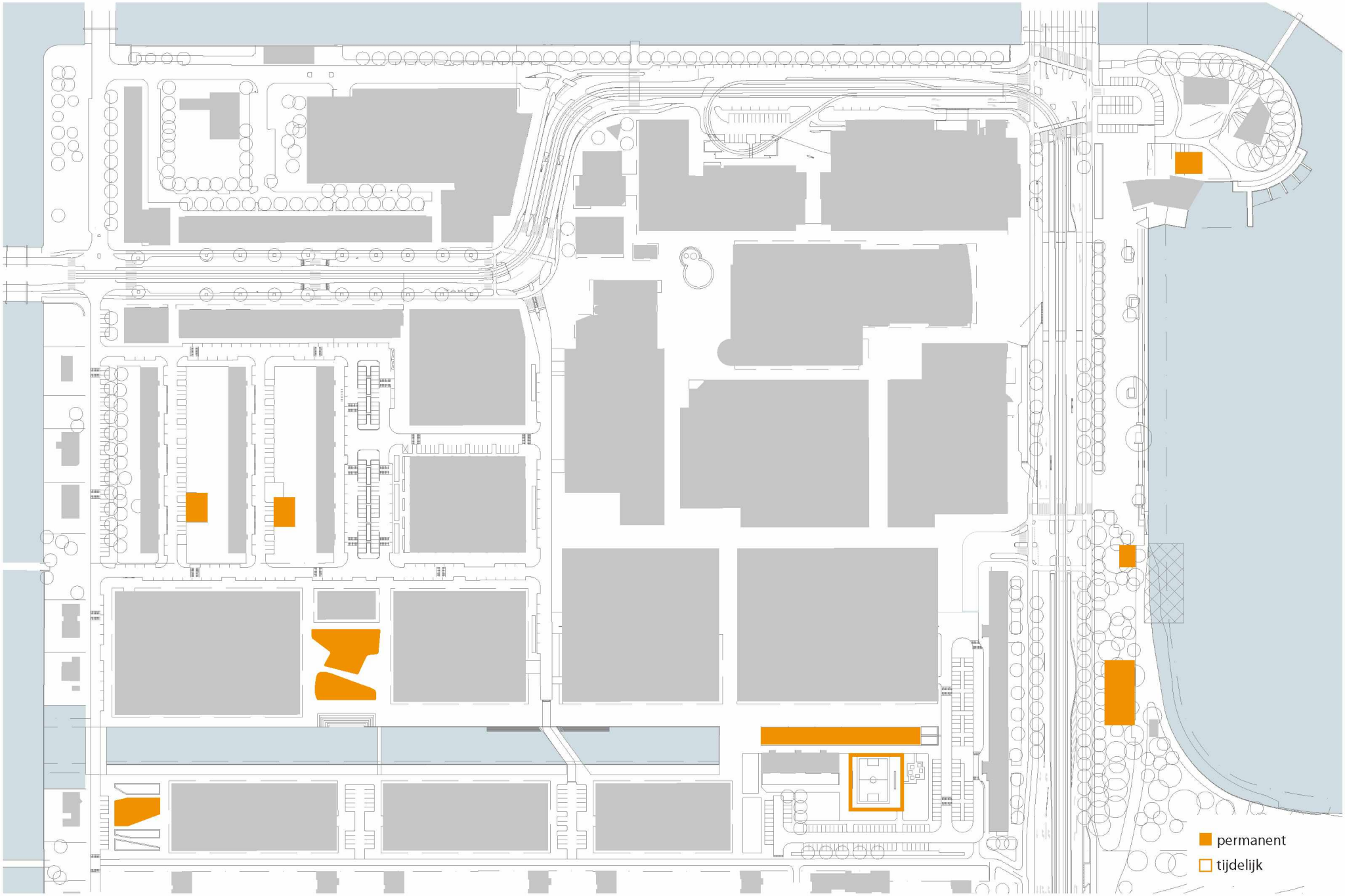

## 4.7 Speelvoorzieningen

In het centrum zijn nu vier speelplekken aanwezig en komen er drie plekken bij waarvan er één tijdelijk is: de speelkooi is verplaatst van de Martini van Geffenstraat naar het Wilhelmina Bladergroenplantsoen.
De speelplekken hebben een ruim aanbod voor de leeftijd van 6 tot 12 jaar.

De waterspeelplek in het verlengde van de Nieuwe Osdorpergracht is een waardevolle toevoeging aan het speelaanbod. Voor de monitoring van de kwaliteit van het water wordt advies gevraagd bij de provincie. In de winter kan een deel voor schaatsen gebruikt worden.

Aan de oever van de Sloterplas is reeds een speelplek gerealiseerd ter  hoogte van horecavoorziening Bocador. Daarnaast wordt op de Landtong een extra spelaanleiding toegevoegd.



*referentie - een waterspeelplek als aanvulling op het speelaanbod*



*Speelplek ter hoogte van Bocador - reeds gerealiseerd*

## Bijzondere elementen

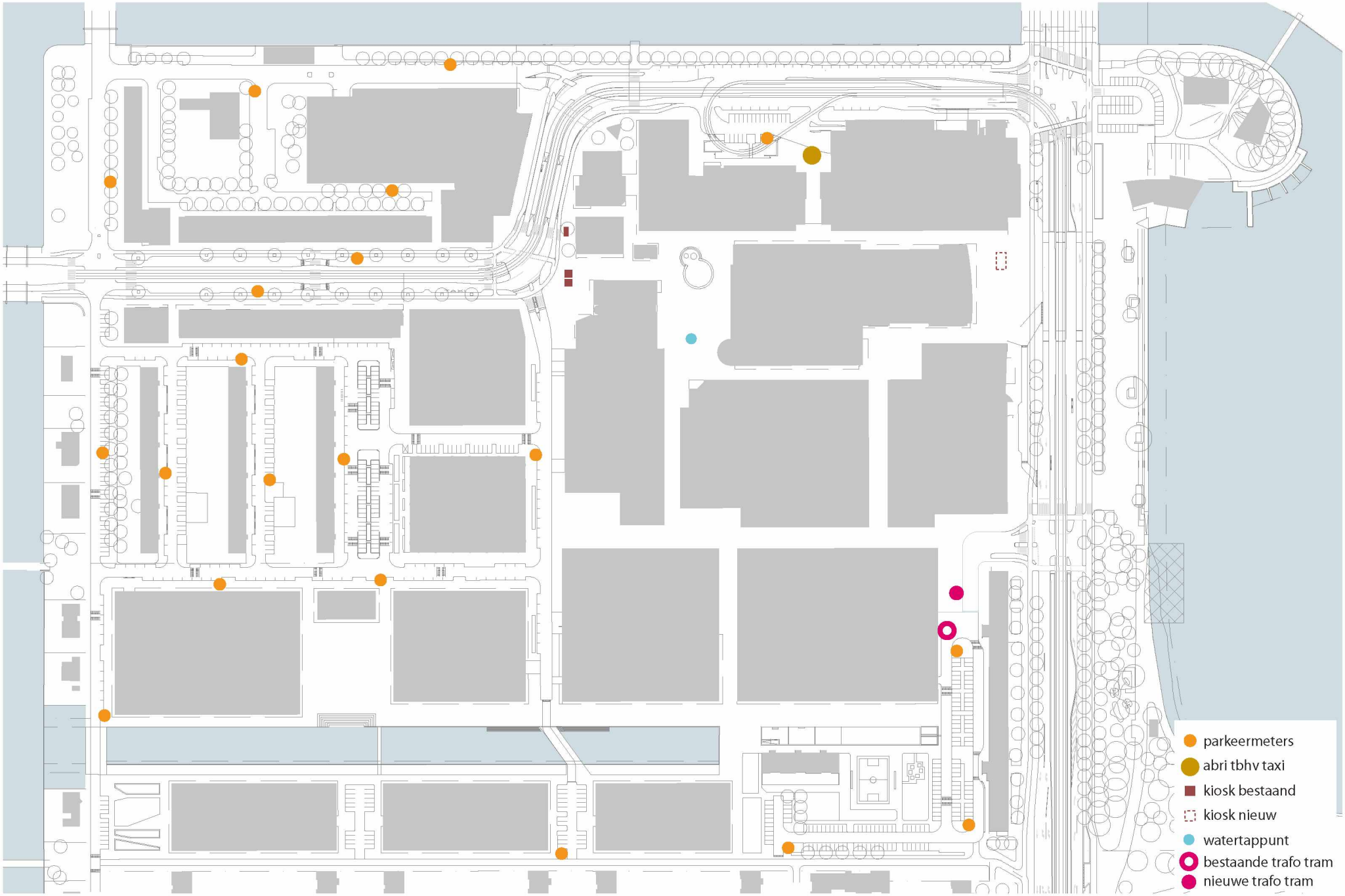

## 4.8 Bijzondere elementen

Naast de kunstwerken zijn er nog een aantal bijzondere elementen die nog geen plek hebben gekregen of waarover nog een beslissing dient genomen te worden.

Het gaat om de volgende objecten:

- trafo ter hoogte van SDK kavel
- groentestal/ bloemenkiosk
- kiosk entreeplein Meer en Vaart - meegenomen in grex; behouden of niet?
- abri vervangend vervoer ter hoogte van de keerlus
- watertappunten (drinkwater OR) - elektrapunten (voorkeurslocatie is aangegeven)
- parkeermeters (voor zover bekend meegenomen; onvolledig)
- locatie verkeersborden (ntb in DO)
- reclameborden/zuilen
- camera's
- locatie markt: de Markt vindt nu plaats op de Tussenmeer. Er wordt gekeken of deze in de toekomst hier kan blijven of niet. De beslissing daarover wordt meegenomen in de uitwerking van het DO

## Afvalinzameling

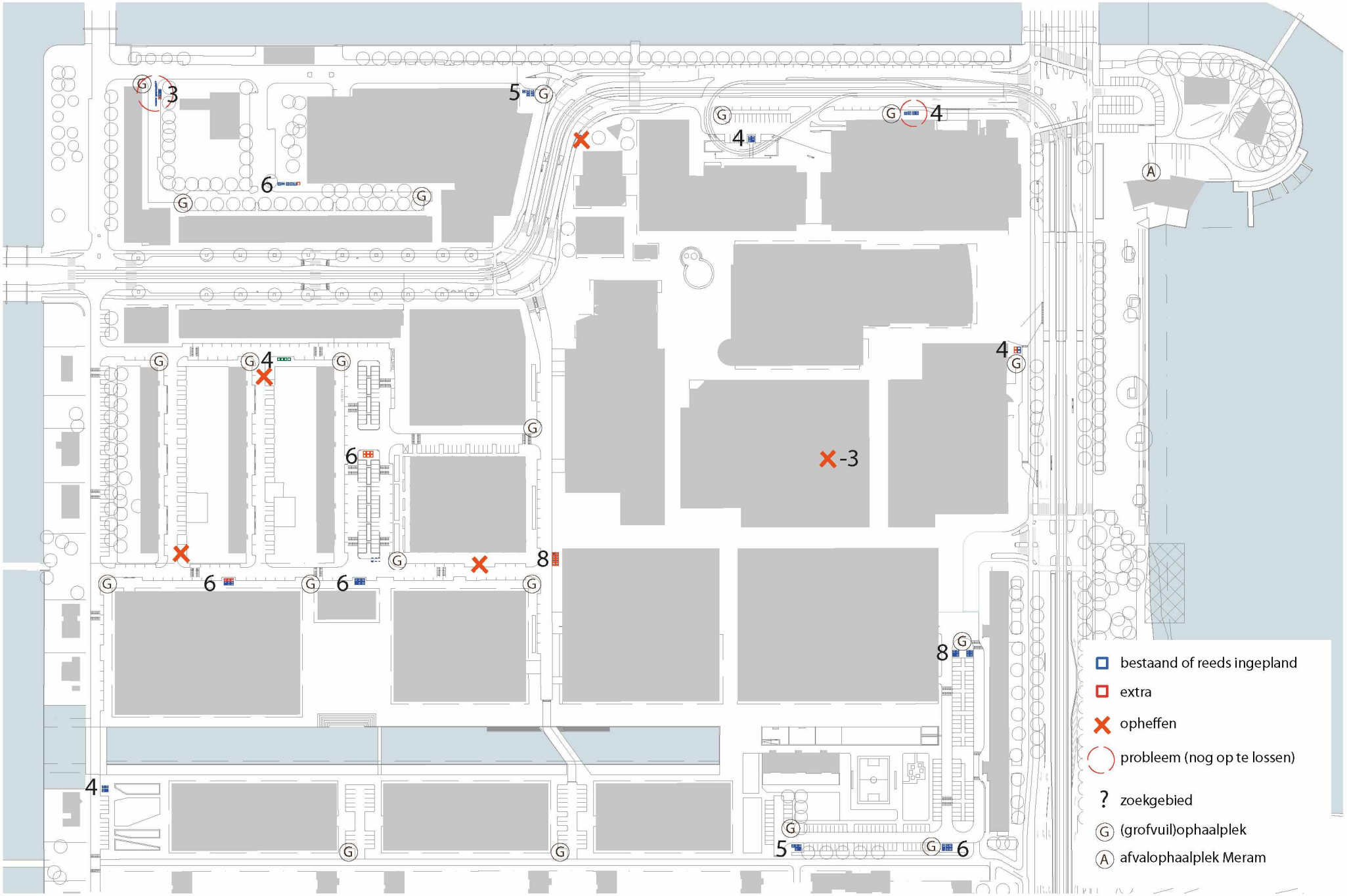

## 4.9 Afvalinzameling

Winkels en horecagelegenheden zijn zelf verantwoordelijk voor afvoer van hun eigen afval. Het afval wordt inpandig bewaard en er zijn aparte contracten voor de vuilophaaldienst. .

Voor huisvuil zijn er grote ondergrondse containers in en rondom het centrumgebied, waarin het afval kan worden aangeboden. De containers bevinden zich op logische plekken aan de doorgaande wegen. Voor huisvuil en plastic zijn meer containers voorzien van voor glas en textiel.

De afvalinzameling rijdt een vaste route langs de containers. De plekken van de ondergrondse containers en ophaalplekken voor grofvuil zijn afgestemd met de inzamelingsdienst.

Er is een voornemen van Lebo vastgoed om achter de Tussenmeer, in de langsparkeerzone in de Martini van Geffenstraat een ondergronds perscontainer in te richten voor bedrijfsafval. Dit wordt op dit moment nog onderzocht.

**Overzichtskaart bijzondere plekken**

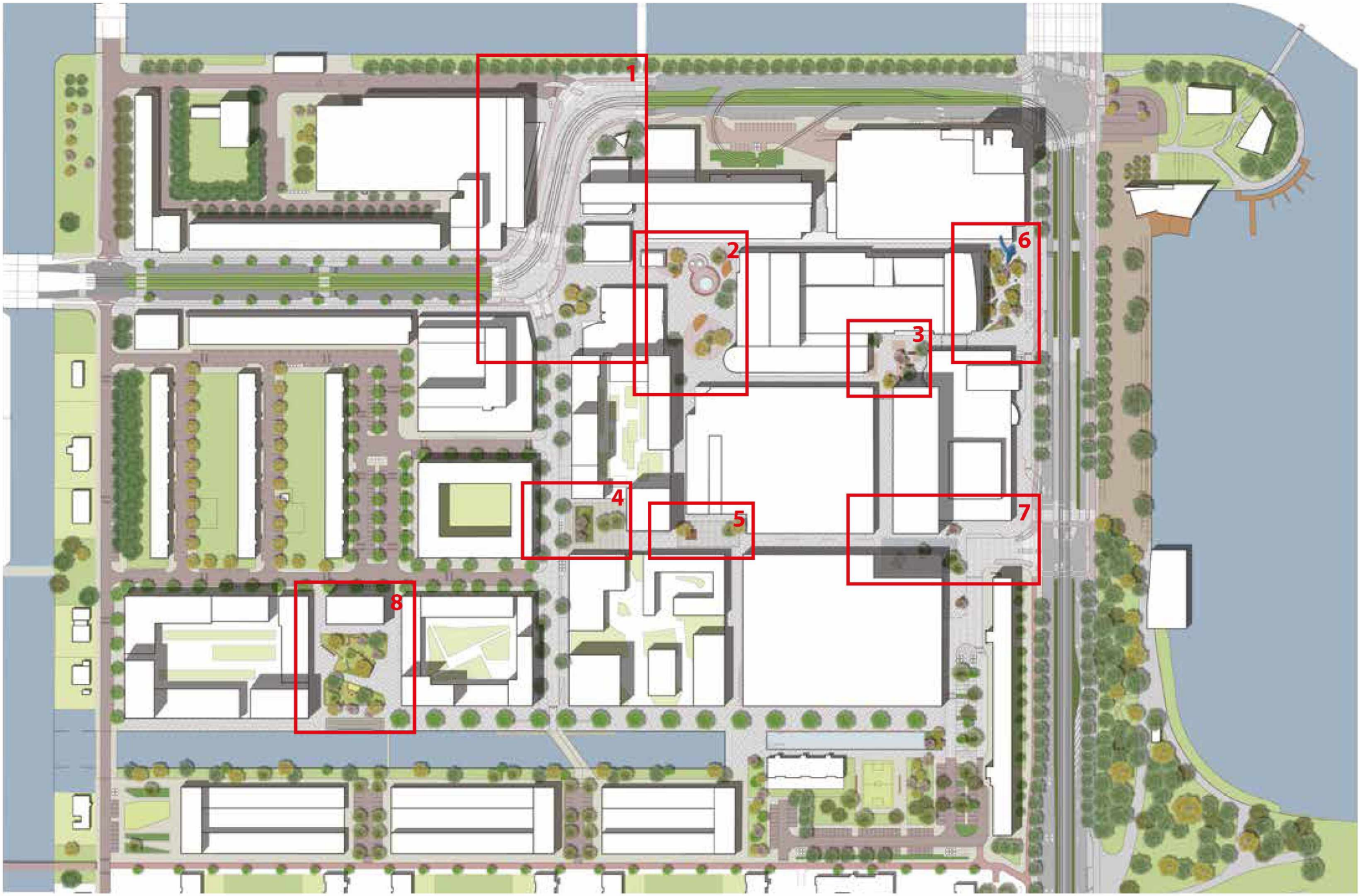

# 5. Detailontwerp bijzondere plekken

In dit hoofdstuk worden de bijzondere plekken in de centrumvloer, de pleinen, in detail verder uitgewerkt en toegelicht. Deze detailontwerpen zijn opgemaakt op basis van een uitgangspuntenkaart per plein. Daarnaast hebben we rekening gehouden met de mogelijke rijcurves van het expeditieverkeer en voor zover bekend de kabels en leidingen. In bijlage van dit document is een overzicht van beide opgenomen. De plaatsing van objecten zoals fietsnietjes is zoveel mogelijk gebaseerd op de bouwplannen. De exacte plaatsing wordt vastgelegd in het definitief ontwerp.

De detailontwerpen verbeelden de ambitie voor de inrichting van de openbare ruimte en vormen de basis voor de uitwerking naar het Definitief Ontwerp.

Het gaat om de volgende plekken:

1. Entreeplein Tussenmeer
2. Osdorpplein 'Lammetjes'
3. Osdorpplein foodmarket
4. Osdorpplein zuid
5. Osdorpplein Stadsloket
6. Entreeplein Meer en Vaart
7. Cultuurplein Meer en Vaart
8. Johann Amannplantsoen

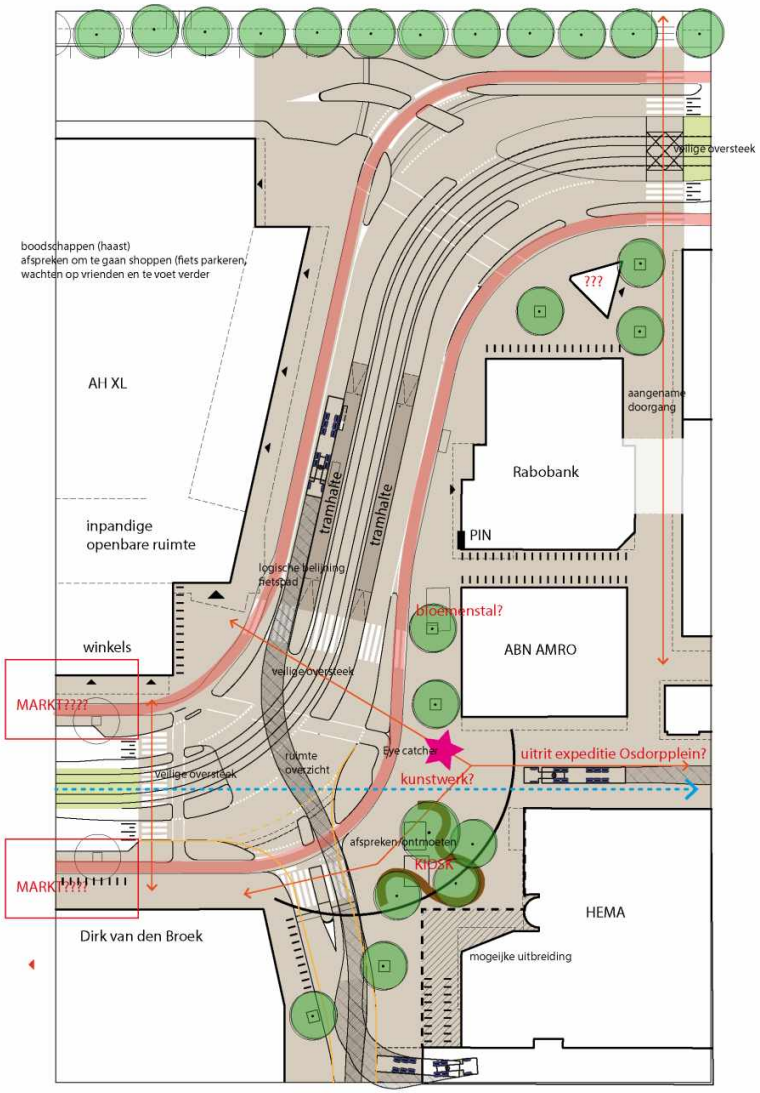


*Uitgangspunten en programma*

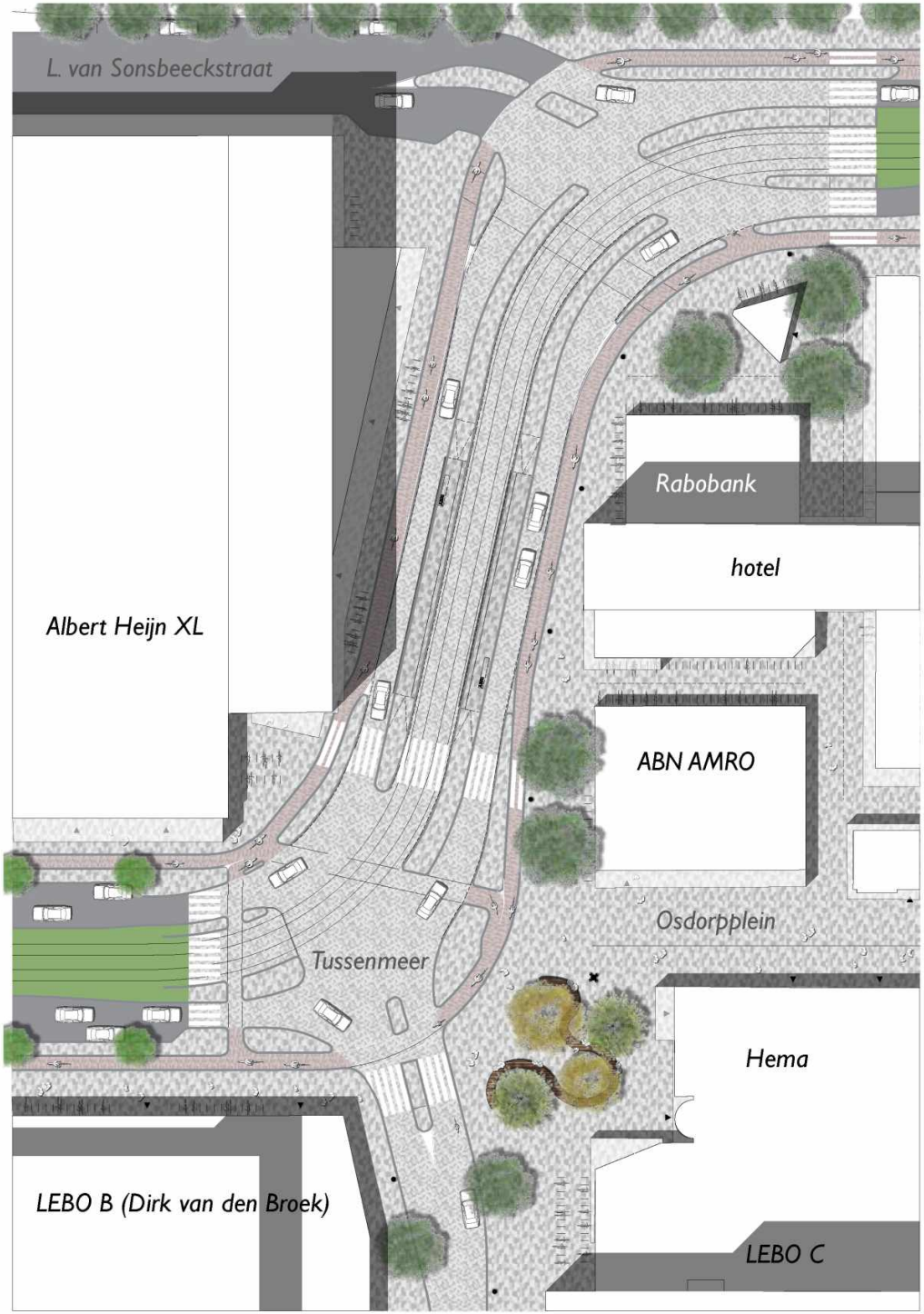


*Ambitie inrichting openbare ruimte*

## 5.1 Entreeplein Tussenmeer

De Tussenmeer is een belangrijke as die zich opspant tussen het Dijkgraafplein en het Osdorpplein. In de bocht ontmoet deze winkelstraat het hart van het winkelgebied. Hier komen heel wat (weg)gebruikers elkaar tegen: automobilisten, fietsers, tramgebruikers en winkelend publiek. Hier wordt afgesproken met vrienden voordat je het Osdorpplein opgaat om te shoppen, hier worden fietsen gestald én willen mensen op een snelle en overzichtelijke manier het in én uit het gebied met vrachtwagen, auto of fiets want de Tussenmeer is tegelijk ook één van de belangrijkste ontsluitingswegen.

Het is dus belangrijk dat deze plek naast doorgaande route en tramhalte ook een entreeplein wordt voor het Osdorpplein. Een plein die ook een aangename verblijfsplek is. Door de materialisering door te trekken over de rijbaan en de trambaan ontstaat een rustige en overzichtelijke openbare ruimte. Door de fietsparkeerplaatsen op een logische plek aan de randen te positioneren, blijft de ruimte zoveel mogelijk obstakelvrij.

Op de hoek van de Tussenmeer, ter hoogte van de Hema, wordt ruimte vrijgehouden voor een aangename verblijfsplek. Een slingerende houten bank die tussen de bomen doorloopt biedt ruimte voor ontmoeten en verblijf, zoals in de foyer van een hotel. In de uitwerking naar het DO wordt de verkeerskundige inrichting aangescherpt zodat ook de oversteken op een zo logisch mogelijke manier worden vormgegeven.



*referentie - houten meubilair omarmt de bomen*



*trambaan als onderdeel van het plein in materialisering*



*heldere lijnvoering en eenduidige doch leesbare materialisering*



*aangename verblijfsruimte met voldoende zitgelegenheid*

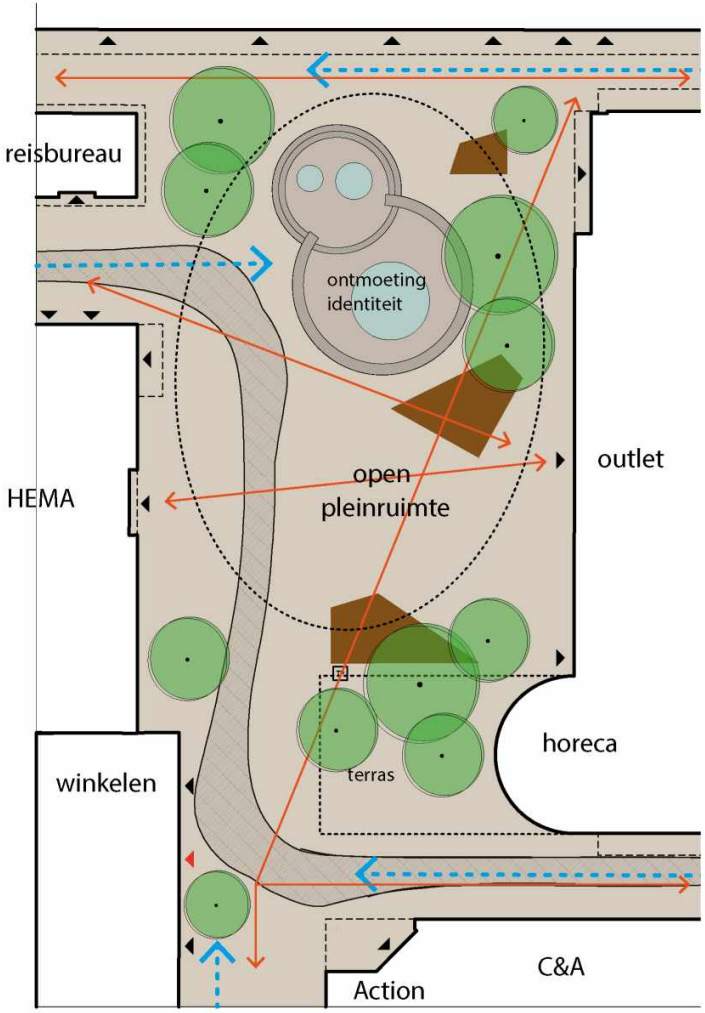


*Uitgangspunten en programma*

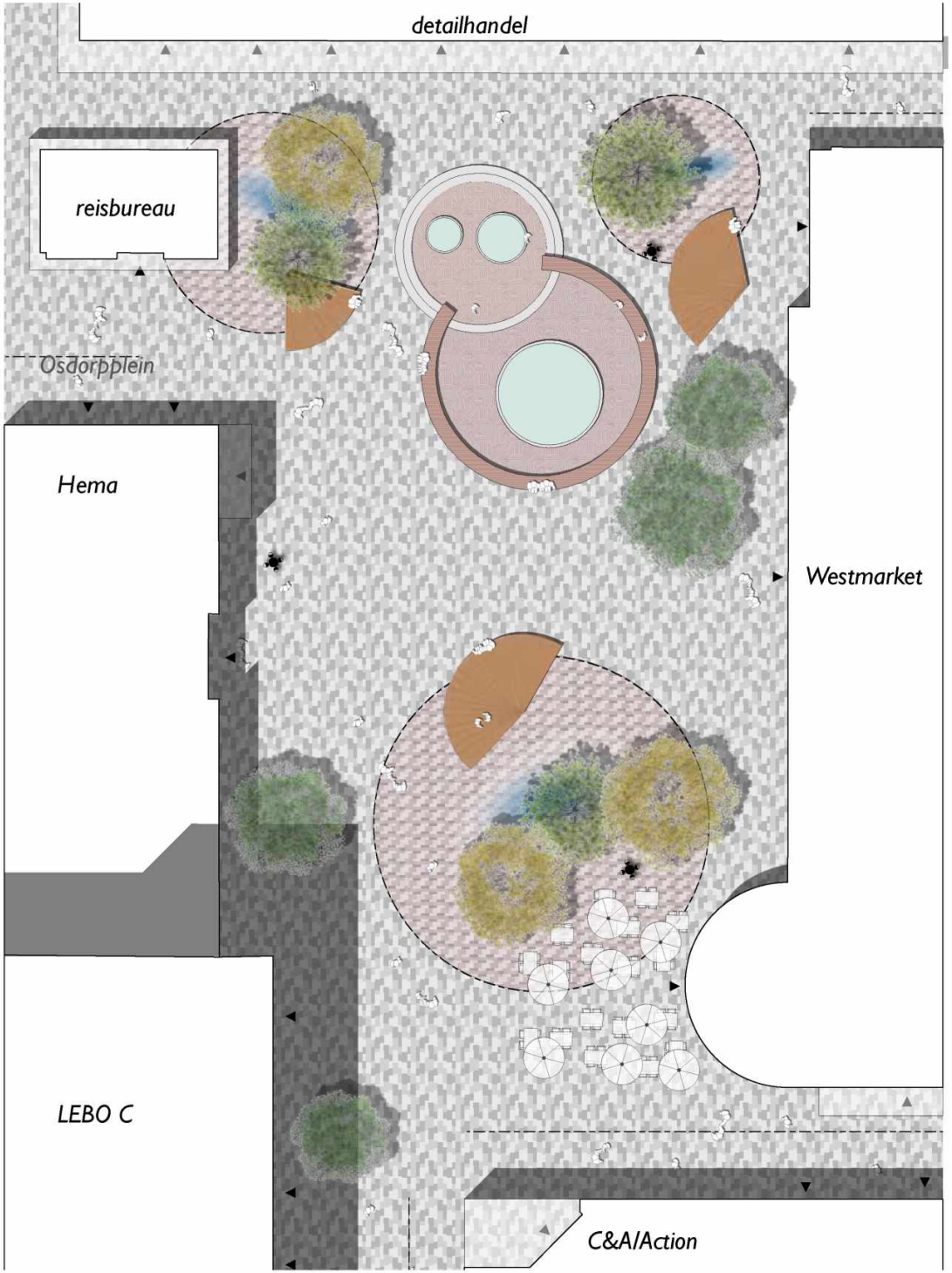


*Ambitie inrichting openbare ruimte*

## 5.2 Osdorpplein 'Lammetjes'

Het Osdorpplein is het centrale hart, evenementenplein én huiskamer van Centrum Nieuw West. Het water-element met kunstwerk de Schaapjes (meestal de Lammetjes genoemd) is hét icoon van het Osdorpplein. Hoewel verwaarloosd vormt dit element de basis voor de inrichting. De ronde vormen van het element worden op subtiele wijze doorgezet in het bestratingspatroon. Drie cirkels met een afwijkende natuursteen verkleinen de enorme ruimte van het plein en vormen kleinere verblijfsplekken op het plein, zonder de flexibiliteit in gebruik van de grote ruimte aan banden te leggen. De cirkels liggen iets verdiept naar het midden toe, waardoor er bij een fikse regenbui water blijft staan wat vertraagd wordt afgevoerd. Deze waterspiegels verhogen het bewustzijn over water door het zichtbaar te maken én voegen (tijdelijk) een extra beleving toe aan het plein.

Een groot meubel uit verschillende delen staat verspreid over het plein en kan in geval van een evenement samengezet worden om een groot podium te vormen.  De horecagelegenheid aan de zuidzijde van het plein behoudt de ruimte om een terras op te stellen. Dit wordt op subtiele wijze middels RVS punaises afgebakend.

De beplanting bestaat uit een mix van enkelstammige en meerstammige bomen. De soorten dienen nog bepaald te worden in het DO maar uitgangspunt is een diverse soortenkeuze met verschillende bladvormen, textuur en seizoensbeleving.



*De Lammetjes - kunstwerk én speelobject*



*flexibele inrichting met ruimte voor evenementen en festiviteiten*

**Impressie inrichting nu en straks**


Osdorpplein nu



Osdorpplein straks

De impressie op de pagina hiernaast toont hoe het huidige plein getransformeerd zou kunnen worden.

**‘De Lammetjes’ en het waterelement**
Het waterelement op het centrale plein bestaat uit twee in elkaar geschoven cirkels met een drietal fonteinen. Het plein rondom het waterelement was oorspronkelijk opgenomen in een afwijkend bestratingsvlak. De grote cirkel kent een enigszins verdiepte, in siermetselwerk uitgevoerde zitgelegenheid. Op deze zitgelegenheid is het bronzen beeldhouwwerk met kunstwerk de Schaapjes geplaatst, naar ontwerp van beeldhouwer Bolhuys. Aan de binnenzijde van het metselwerk is een grote zitbank geplaatst, oorspronkelijk uitgevoerd in blank hout, nu geschilderd in een felle gele kleur. Het waterelement is destijds ontworpen in samenhang met een inmiddels verdwenen schaakbord aan de zuidzijde van het plein. Na een herinrichting en herbestrating van latere datum is deze samenhang verloren gegaan en is het waterelement een ‘restant’ geworden in een groot en leeg plein. Toch heeft het waterelement in samenhang met het kunstwerk zoveel kijk- en gebruikswaarde waardoor het een onlosmakelijk onderdeel van en identiteitsbepalend voor het plein is geworden.

Uitgangspunt is om het waterelement te restaureren: het metselwerk en de randen en de vloer worden opgepoetst, de bank krijgt de oorspronkelijke blankhouten kleur terug en de fonteinen worden in ere hersteld. Het geheel wordt zo opnieuw één van de pronkstukken van stadsdeel Nieuw West.


*De Lammetjes - icoon van het Osdorpplein*


*zitelement en podium voor evenementen*


*waterspiegels maken het regenwater zichtbaar en voegen extra beleving toe*

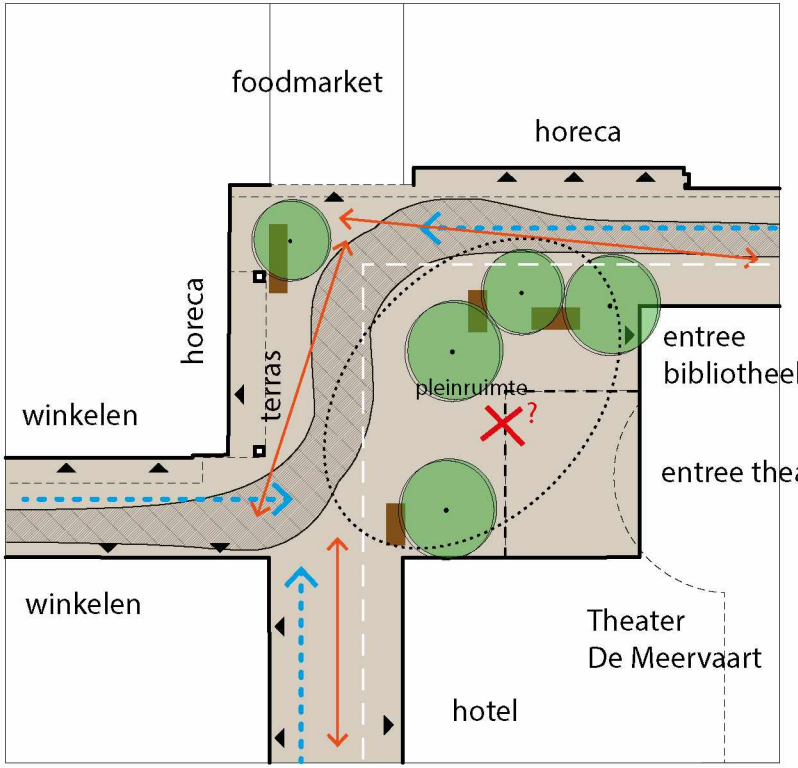


*Uitgangspunten en programma*

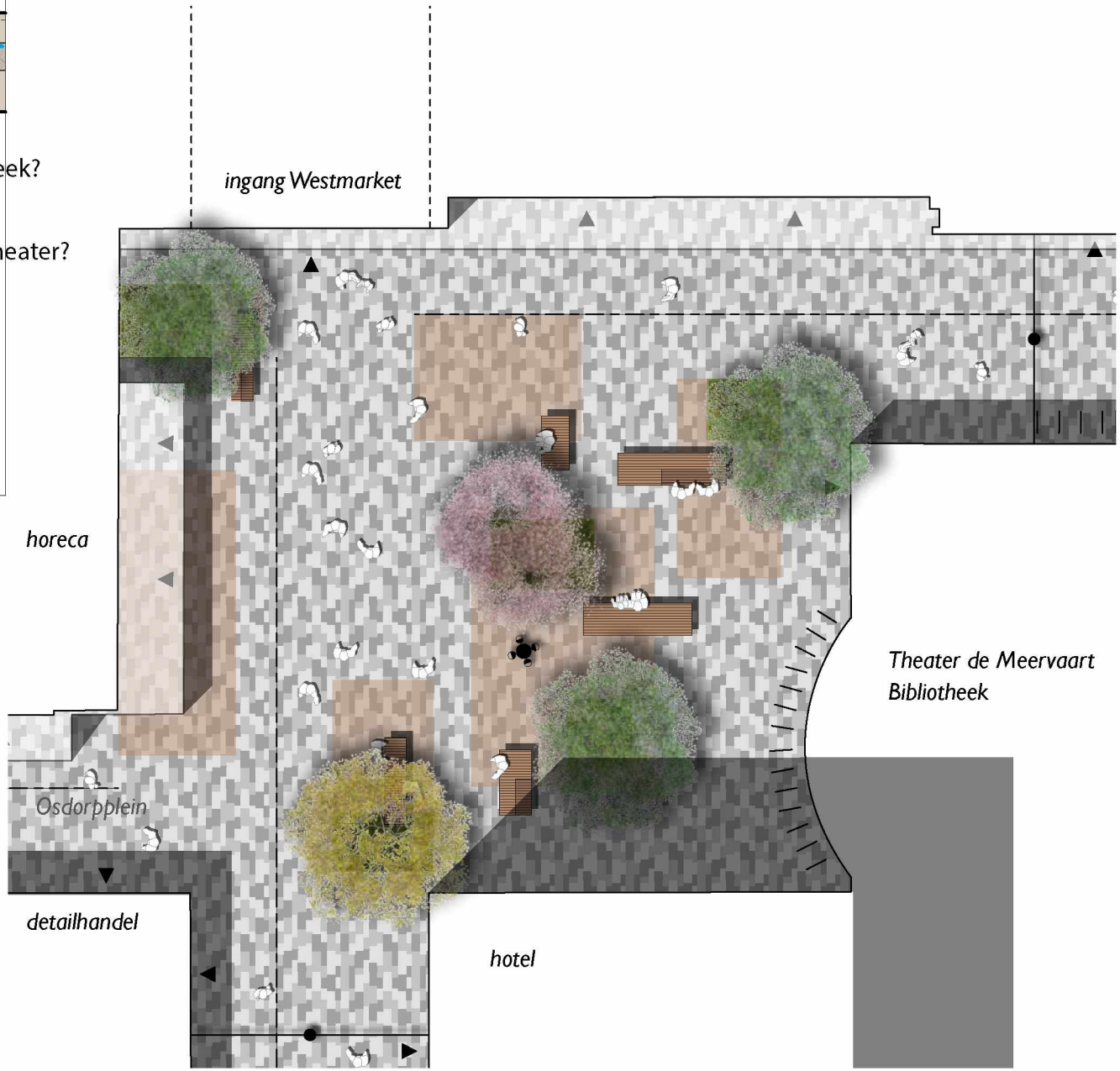


*Ambitie inrichting openbare ruimte*

## 5.3 Osdorpplein Foodmarket

Het plein tussen Theater de Meervaart en de Westmarket wordt grotendeels gedomineerd door de expeditieroute die er doorheen snijdt. Hierdoor ligt het zwaartepunt van het programma voornamelijk aan de zuidkant. Hier is ruimte voor bomen en het maken van een verblijfsplek. Omdat de ontwikkeling van Theater de Meervaart, de eventuele toevoeging van een hotel en de locatie van de bibliotheek nog onduidelijk zijn in deze fase, wordt de inrichting van dit plein sterk gelinkt aan het bestaande programma in Westmarket.

In Westmarket ligt de nadruk op kleinschalige ondernemers met een diversiteit aan (eet)culturen. Dat vormt de aanleiding voor de inrichting van de buitenruimte. Zo wordt er qua meubilair gekozen voor staantafels met geïntegreerde prullenbak. Deze worden geplaatst op 'tapijtjes' in de verharding. Hierdoor onstaat een informele opstelling onder de bomen, die ruimte laat voor bijvoorbeeld foodfestivals en proeverijen.

Tussen en over de 'tapijtjes' heen worden een aantal beplantingsvakken toegevoegd die de grote pleinruimte verzachten en ontstenen. Deze worden ingevuld met bijzondere beplanting, die verder uitwerkt zal worden in het DO.



*koppeling tussen plein en Westmarket - flexibele ruimte voor bijvoorbeeld een foodfestival*


*sfeer - ruimte voor diversiteit aan (eet)culturen*


*beplantingsvakken*

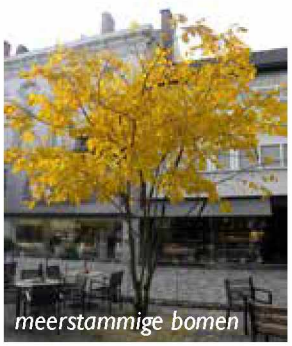
*meerstammige bomen*


*ruimte voor winkelen en eten*


*statafels met geïntegreerde vuilnisbakken*

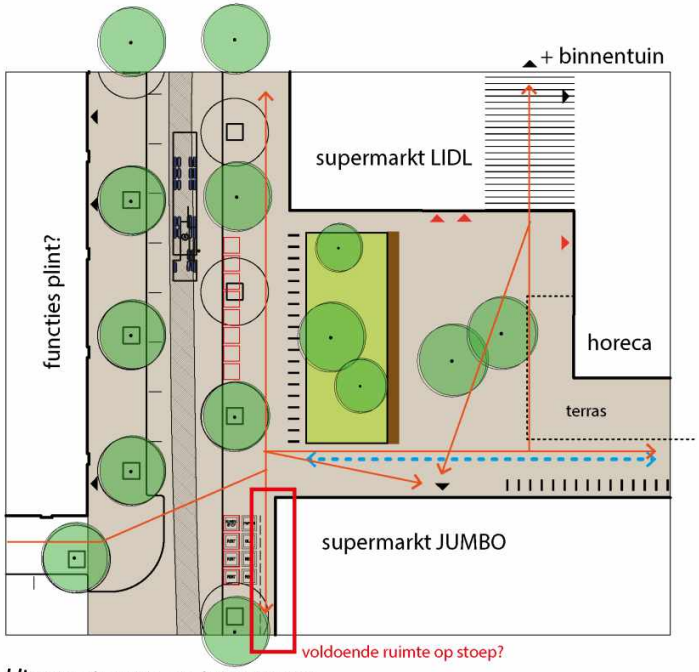


*Uitgangspunten en programma*

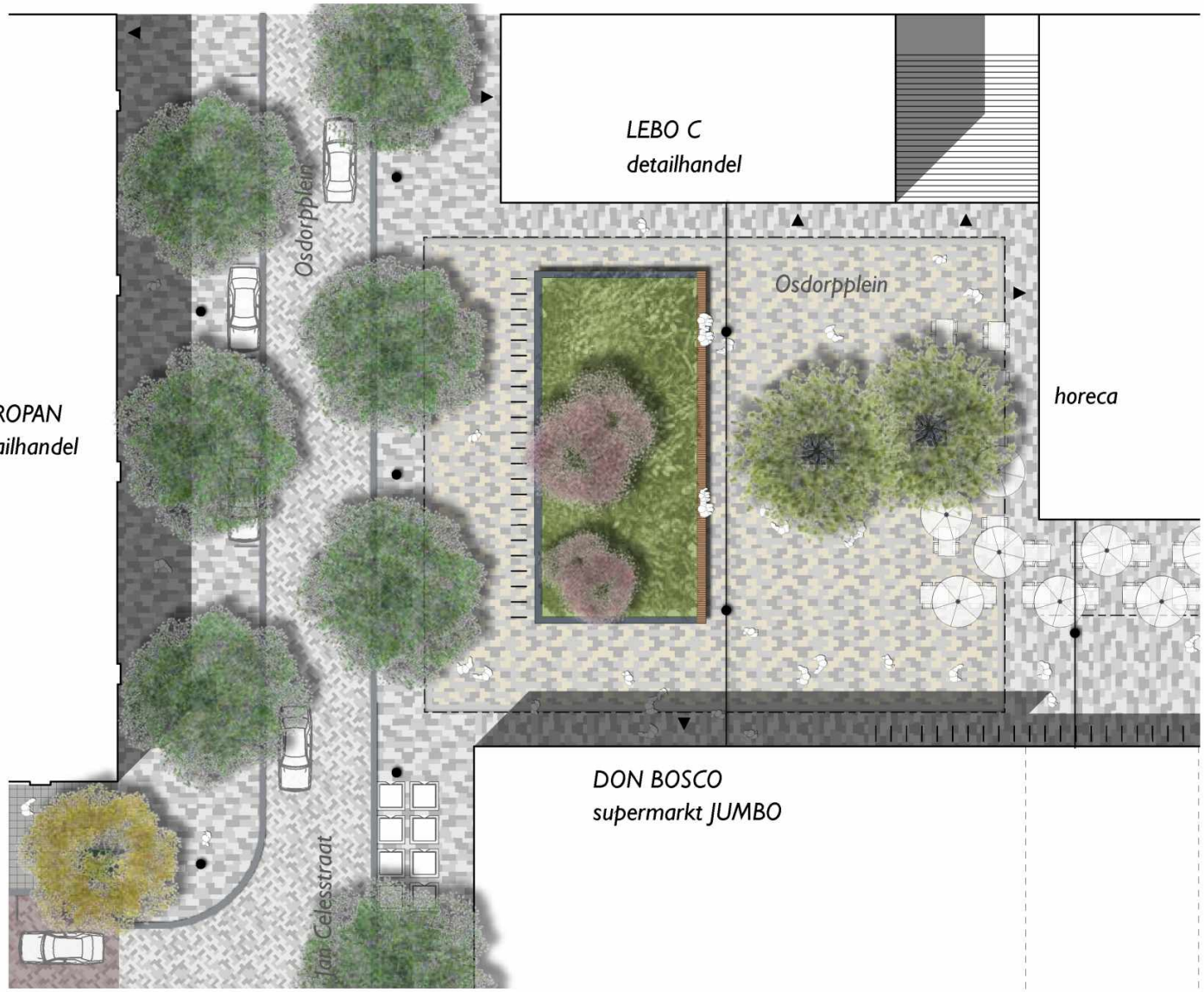


*Ambitie inrichting openbare ruimte*

## 5.4 Osdorpplein zuid

Dit plein ligt aan de rand van het Osdorpplein, hier raakt het winkelgebied een belangrijke ontsluitingsstraat. Dat vraagt om een heldere afbakening van de ruimte. Tegelijk wordt de pleinruimte niet losgeknipt van de 'straat' door het doorlopen van het tapijt met een afwijkend bestratingspatroon.

Door het plaatsen van één grote rechthoekige plantenbak wordt een meer intieme openbare ruimte gecreëerd. Hier is ruimte voor een terras en blijft voldoende ruimte over voor een (snel) bezoek aan de supermarkt en een (ontspannen) winkel- en horeca-ervaring.

Het verhoogde plantvak (ong. 50cm) boven maaiveld begeleidt aan de westzijde een rij fietsparkeervakken en vormt aan de oostzijde een zitrand, die uitkijkt over het plein. In het plantvak wordt bijzondere beplanting aangebracht, die het plein een zachte uitstraling geeft.

Aan de noordzijde loopt het plein middels een trap in het bouwblok door naar een aantal groene binnenruimten.



*mooi vormgegeven zitrand*



*bijzondere beplanting geeft het plein een aangename sfeer*



*ruimte voor terrassen*

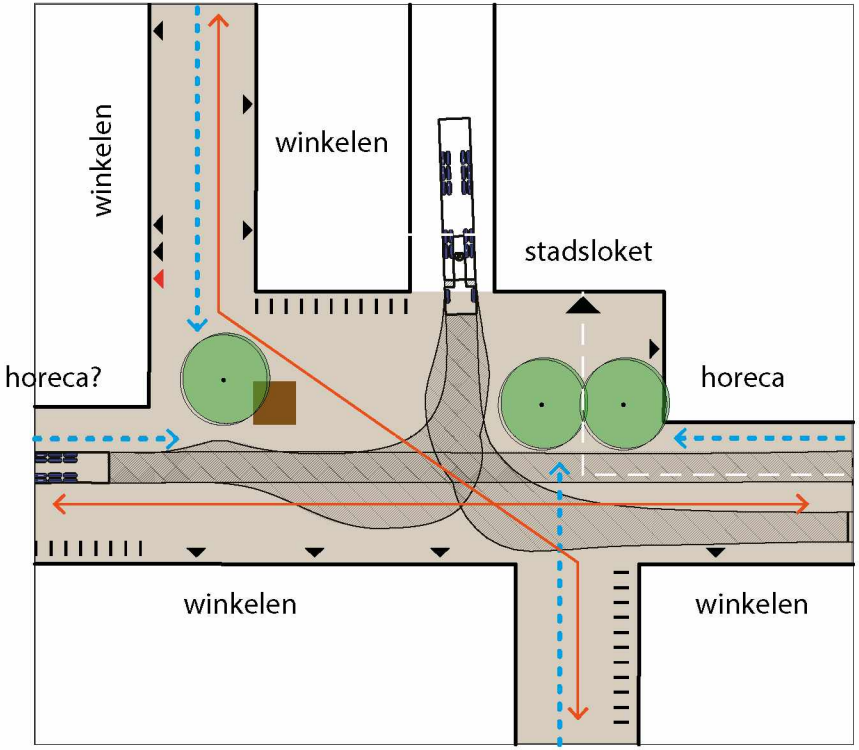


*Uitgangspunten en programma*

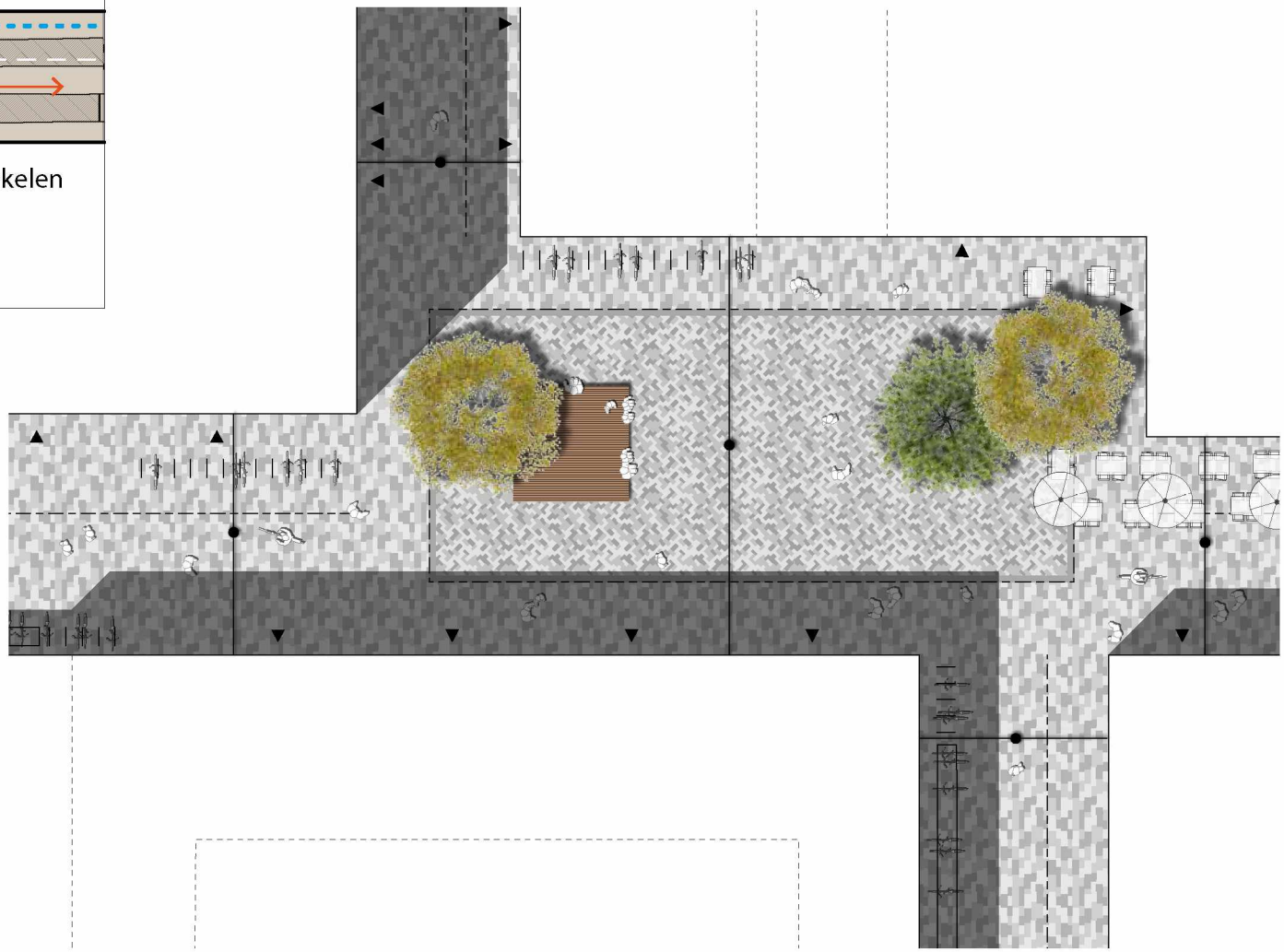

*Ambitie inrichting openbare ruimte*

## 5.5 Osdorpplein entree Stadsloket

De inrichting van dit plein is complex door een combinatie van expeditieverkeer (en een expeditie-toegang) naast de toegang van het toekomstige Stadsloket, die ook voor kwetsbare gebruikers makkelijk bereikbaar dient te zijn. Bovendien is er door de aanwezigheid van kabels en leidingen weinig ruimte voor bomen, De beschikbare ruimte is hier maximaal benut door de aanplant van drie grote bomen.

Een groot zitmeubel biedt voldoende zitgelegenheid aan verschillende gebruikers en geeft de ruimte een menselijke schaal. Aan de oostzijde van het plein is bovendien ruimte voor een terras. Hier komen horeca, winkelen en publiek loket samen en gaat om zien en gezien worden,



*horeca, winkelen en stadsloket ontmoeten elkaar - zien en gezien worden*



*overzichtelijke entree Stadsloket*


*Bomen maken van de entree een aangename verblijfsplek*


*bijzonder vormgegeven meubilair geeft een eigen karakter*

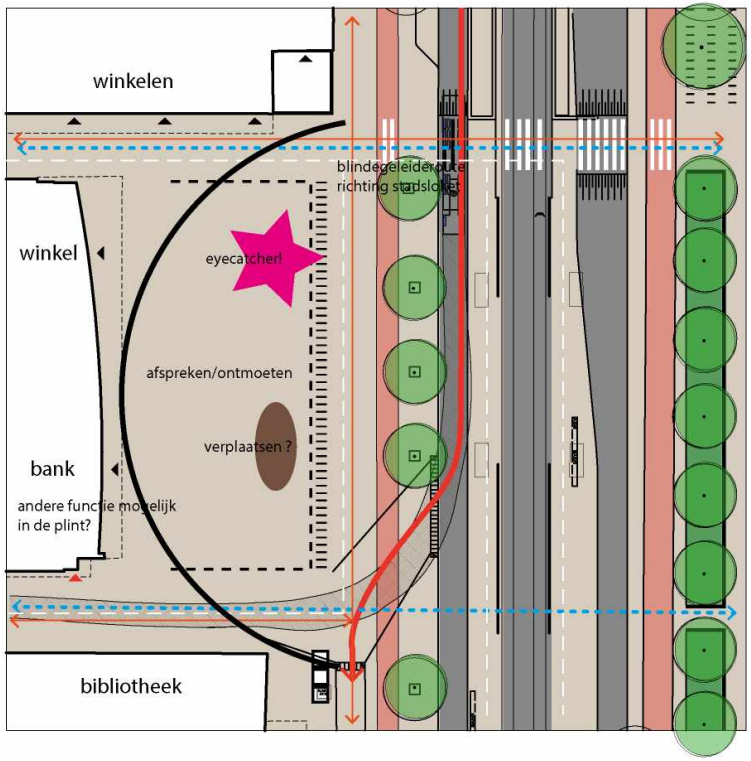


*Uitgangspunten en programma*

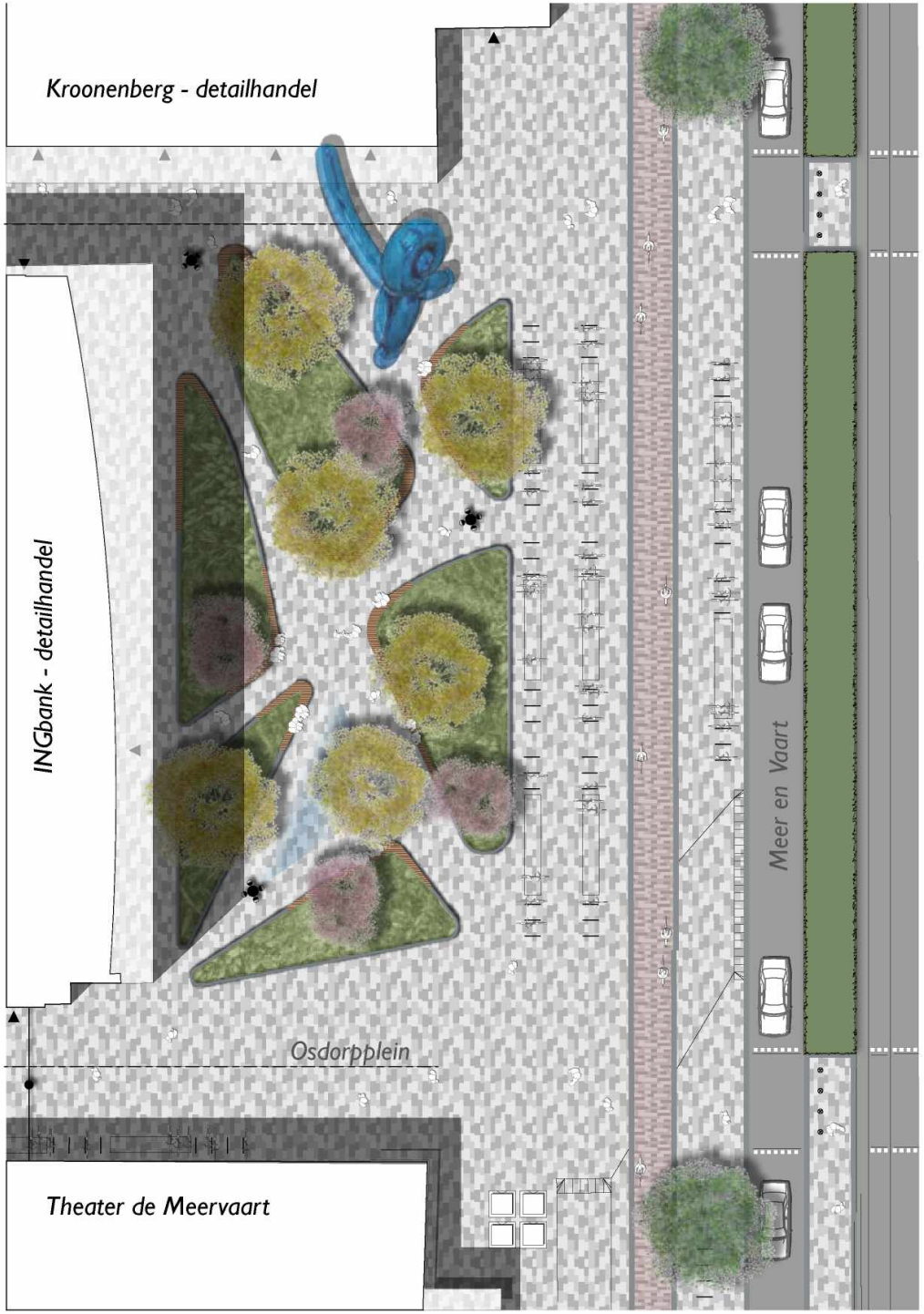


*Ambitie inrichting openbare ruimte*

## 5.6 Entreeplein Meer en Vaart

Het entreeplein langs de Meer en Vaart ligt er straks, wanneer de bus- en tramhaltes verplaatst zijn naar het zuiden, enigzins onbestemd bij. Tegelijk vormt het een belangrijke schakel tussen de openbare ruimte langs de Sloterplas (Landtong, Balkon en Sloterpark) en het winkelgebied. Door dit plein om te vormen van een onbestemde stenige ruimte naar een groene entreetuin krijgt deze plek identiteit: binnen Centrum Nieuw West is het de meest groene verblijfsplek.
De plantvakken worden gemaakt van brede banden die vanaf het maaiveld omhoog lopen tot op zithoogte. Zo kan water op de laagste plekken in de beplanting lopen. Op een aantal lage plekken in de verharding zou eventueel ook water opgevangen kunnen worden, vergelijkbaar met de waterspiegels op het centrale plein.
De beplanting bestaat uit een bijzondere mix van siergrassen en vaste planten. Een mix aan meerstammige en enkelstammige bomen maakt het geheel speels af.

De grootte en positie van deze ruimte vraagt om extra statement, bijvoorbeeld in de vorm van een (tijdelijk) kunstwerk. Het huidige kunstwerk Sensa Parole sluit hier qua schaal en stijl niet echt op aan. Kunst op schaal van de Sloterplas kan hier een meer bijzondere functie aan toevoegen.

Vanwege het grote aantal fietsparkeerplekken in het hele centrum wordt over deze locatie ook nagedacht als eventuele locatie voor een ondergrondse fietsenstalling. Daarnaast is in de GREX rekening gehouden met een horeca-paviljonen. In het DO wordt bepaald hoe hiermee wordt omgegaan.


*kunst als placemaker*


*kunst als placemakern*

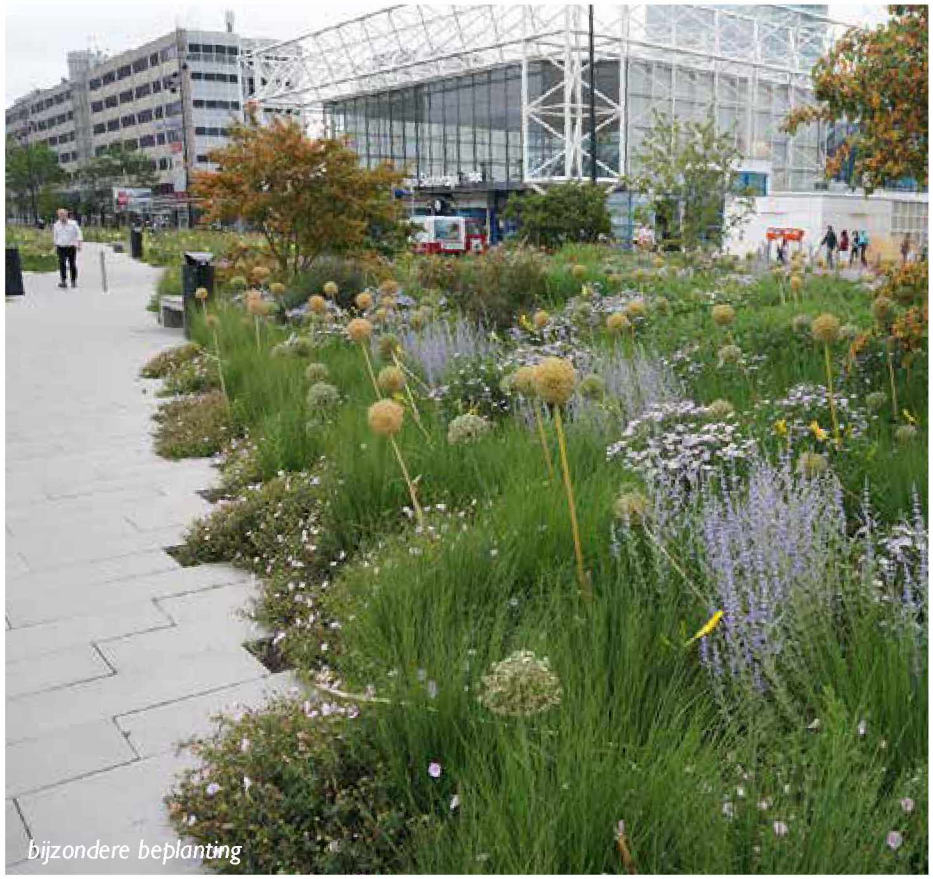
*bijzondere beplanting*


*een groene entree voor het winkelcentrum*


*kunst als placemaker*

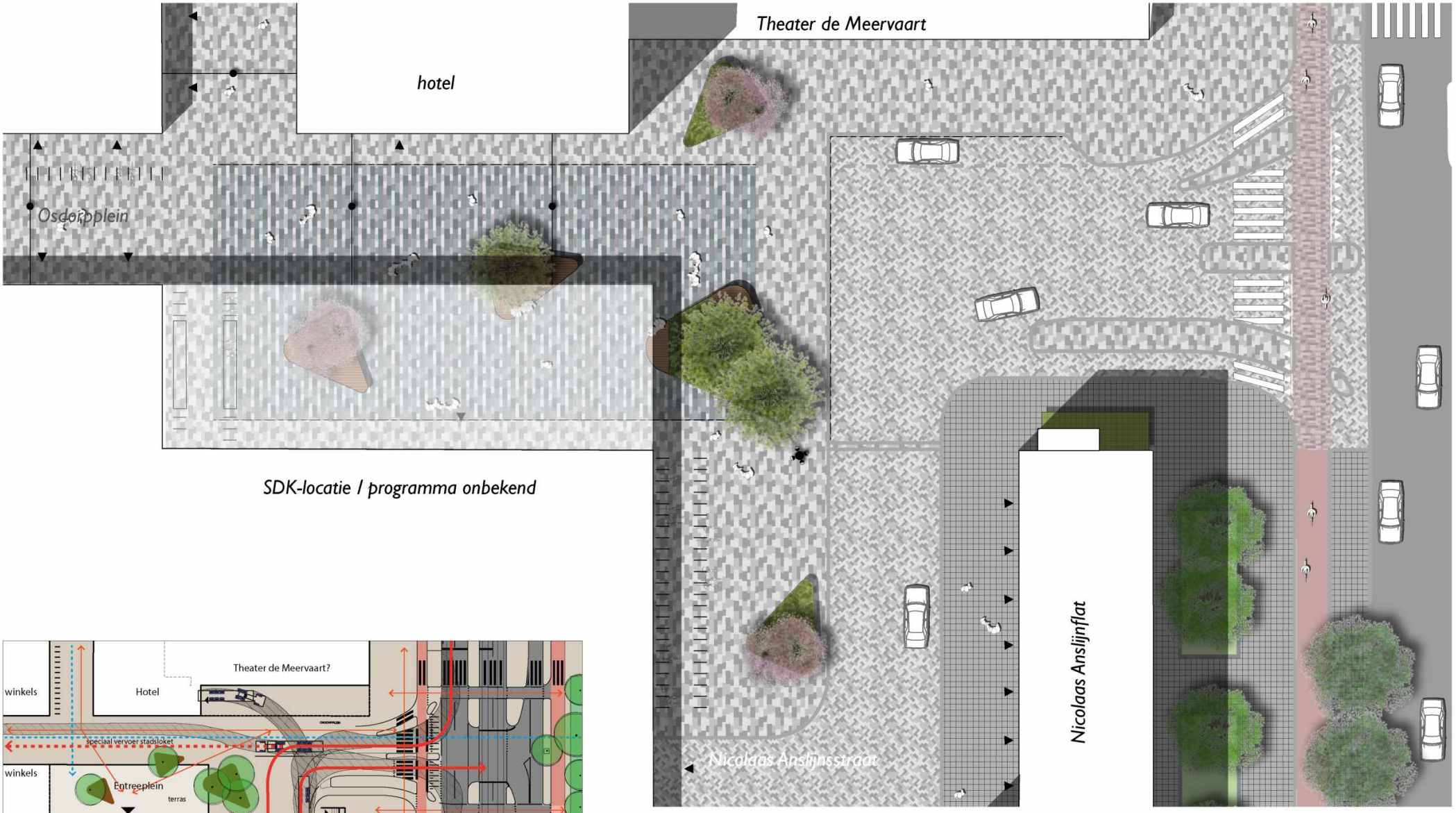


Ambitie inrichting openbare ruimte




Uitgangspunten en programma

## 5.7 Entertainmentplein Meer en Vaart

De openbare ruimte is ook hier complex door het samenkomen van een ontsluitingsstraat (Nicolaas Anslijnstraat) en het winkelgebied. Bovendien is het bouwkundig programma van de SDK-locatie nog in ontwikkeling en staat de huidige locatie van theater de Meervaart ter discussie. Daarnaast hebben de inpandige expeditiestraat door Don Bosco en SDK-locatie en de parkeergarage van SDK-locatie hun uitgang aan de Nicolaas Anslijnsstraat en is ruimte nodig voor een aantal kiss & ride plekken ten behoeve van het Stadsloket en de Woonzorglocatie.

Bovenstaande elementen hebben nog een hoop onzekerheden in zich. Voor het ontwerp van de openbare ruimte zijn bovenstaande gegevens meegenomen, met een aanname van de komst van een grote publiekstrekkende functie (zoals bijvoorbeeld een bioscoop) met zijn entree op de hoek van SDK-locatie/Anslijnsstraat. Door hier bijvoorbeeld een overstek te creëeren in het gebouw, onstaat er meer publieke ruimte én een betere verbinding tussen plein en gebouw. Het gebouw krijgt op deze manier ook een duidelijker adres aan het Osdorpplein. Omdat de plannen in ontwikkeling zijn, is deze ambitie voor de openbare ruimte als suggestie meegegeven aan de ontwikkelaar. De uitwerking hiernaast toont de potentie en ambitie van deze ingreep.

De inrichting als pleinruimte bestaat uit een verbijzondering in de basisvloer, boombakken en -vakken met bijzondere beplanting en meubilair in dezelfde vormgeving.



*gebouw en openbare ruimte versterken elkaars functie*



*combinatie van meubilair en boombakken*



*aangename verblijfsplek met flexibel meubilair*

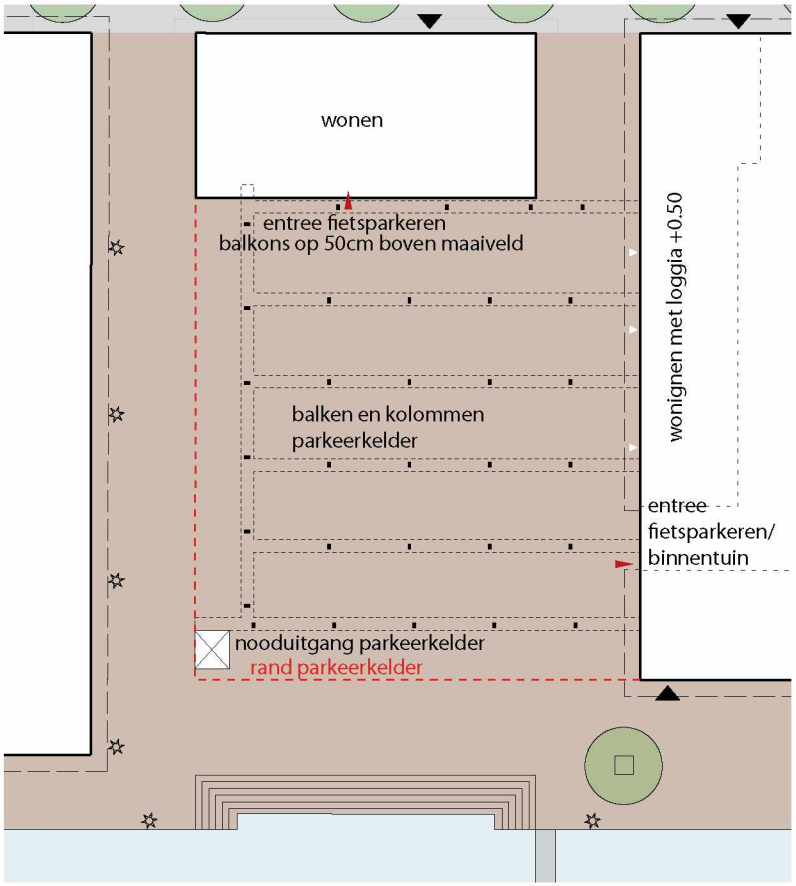


*Uitgangspunten en programma*

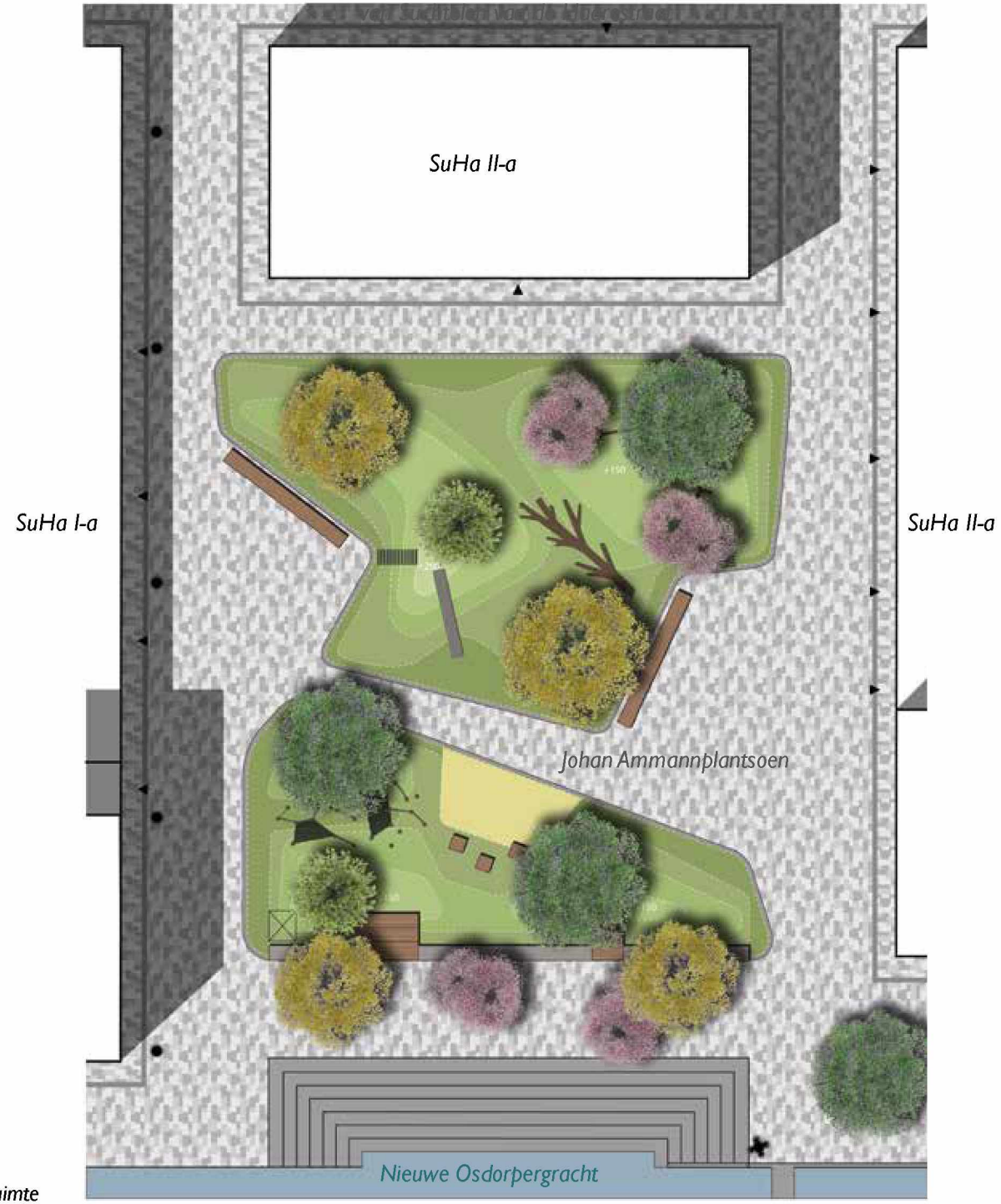


*Ambitie inrichting openbare ruimte*

## 5.8 Johann Amannplantsoen

Het Johann Amannplantsoen is een bijzondere plek omdat het zich grotendeels bevindt op het dak van de parkeergarage van blok SuHa II-a. Dit stelt enkele bijkomende eisen aan de inrichting. Het is namelijk de wens om hier een groene speelplek te realiseren met een natuurlijke inrichting. Het wordt zo een aangename groene verblijfsplek aan de Nieuwe Osdorpergracht.

Deze detailuitwerking is nog meer dan de uitwerking van de andere bijzondere plekken een ambitie. Er is namelijk nog onduidelijkheid over de draagkracht van het dak en er afstemming met de ontwikkelaar en beheer heeft nog niet plaatsgevonden.

De inrichting bestaat uit een speels heuvellandschap, met boomstammen en natuurlijke speeltoestellen, informeel meubilair en een glijbaan die gebruik maakt van het hoogteverschil. Het hoogteverschil zou grotendeels gerealiseerd kunnen worden door middel van piepschuim. Aan de zuidzijde, ter hoogte van de watertrap, wordt het hoogteverschil opgesloten door een strakke (zit)rand, waarin bijvoorbeeld een waterelement verwerkt zou kunnen worden.  Op deze manier sluit de inrichting goed aan op de inrichting van de kade langs de Nieuwe Osdorpergracht.

De beplanting bestaat uit gras en bomen die geplaatst worden op de kolommen van de parkeergarage. Ook hier gaat het om een mix van enkelstammige en meerstammige bomen. Ze worden zo neergezet dat niet meteen zichtbaar is dat ze in een grid staan.













**Overzichtskaart doorsneden**

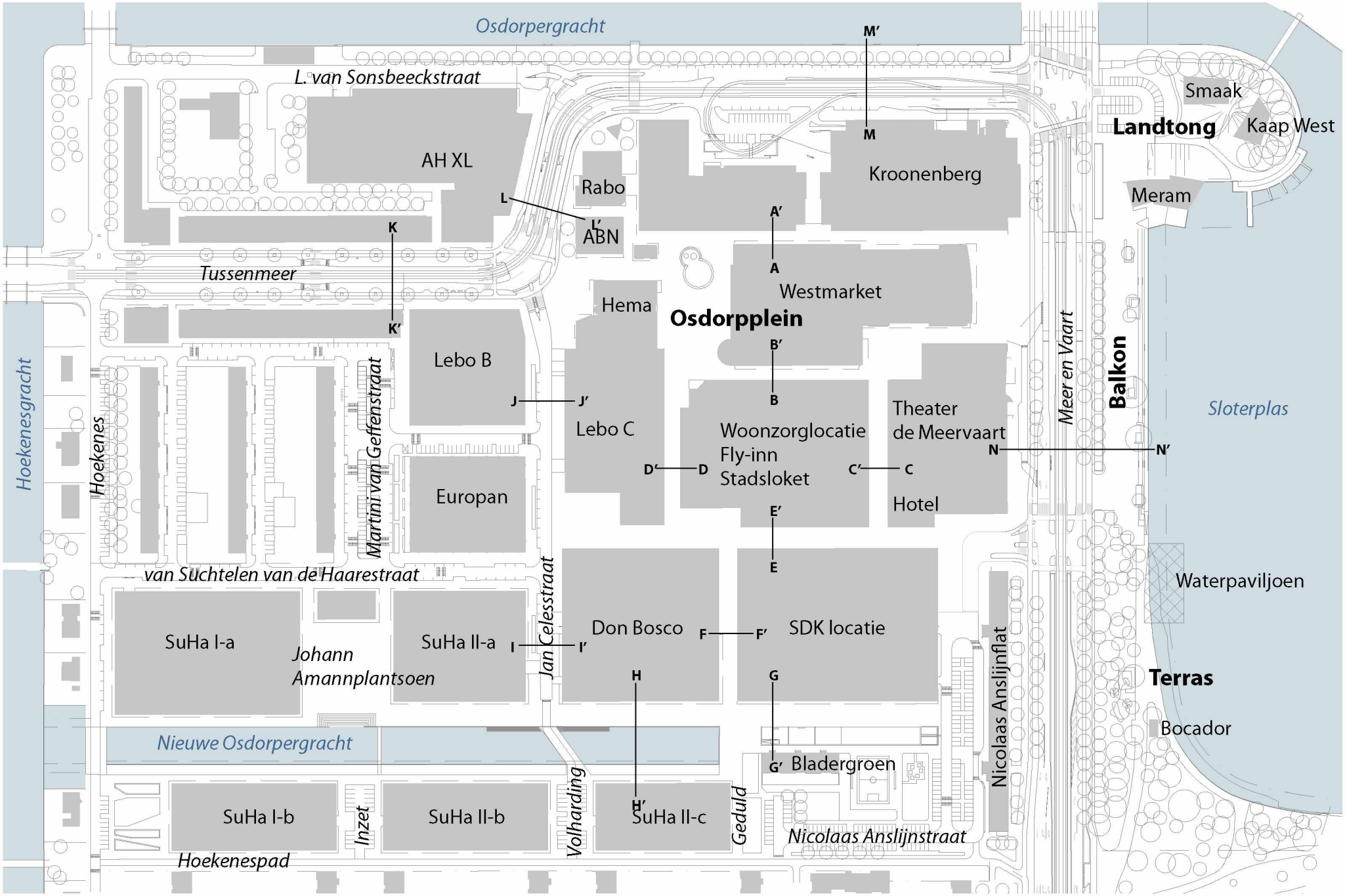

## 5.9 Doorsneden

A-A' | bestaande winkelroute met luifels

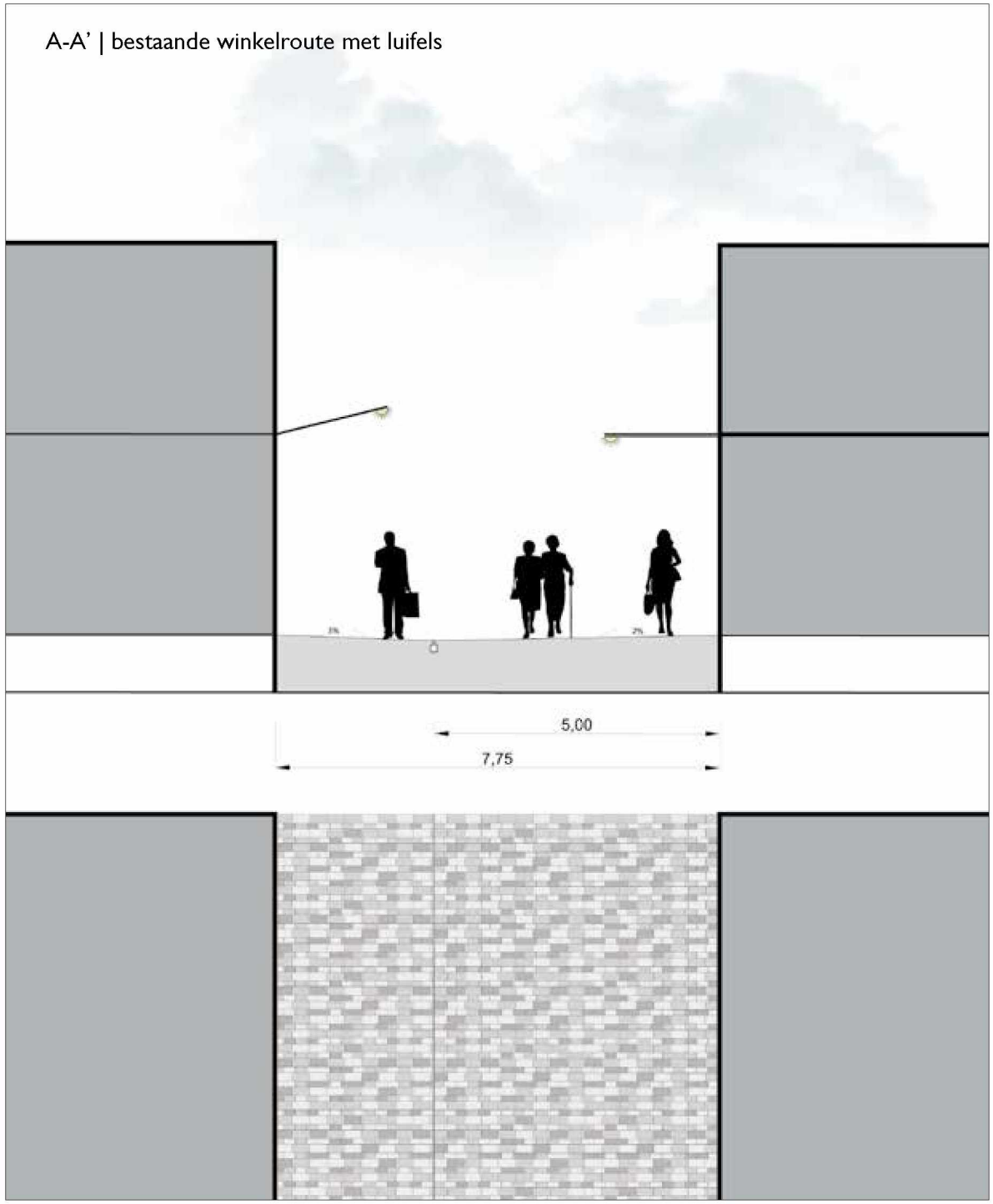

B-B' | nieuwe winkelroute met luifels

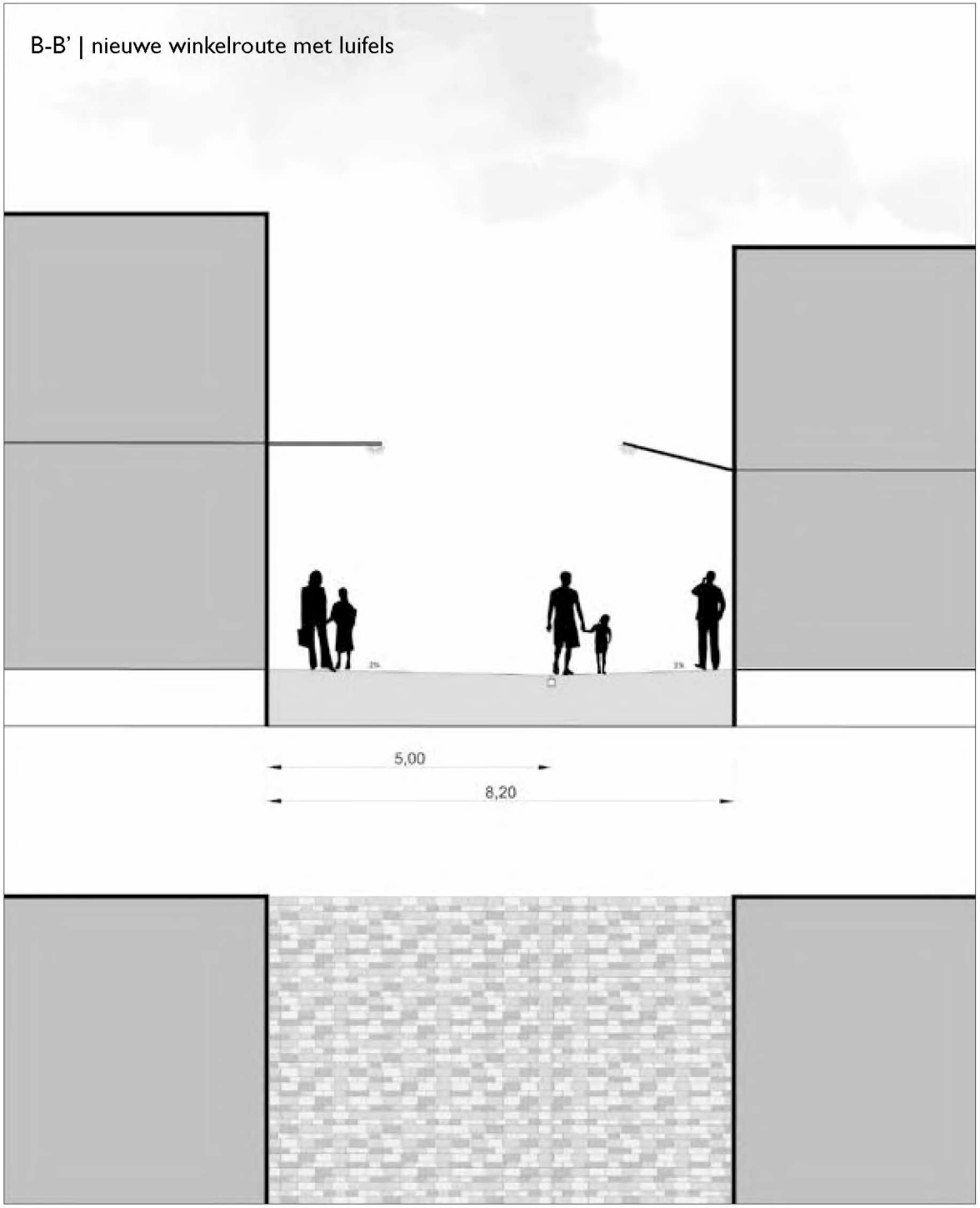


C-C' | Theater de Meervaart - Woonzorglocatie

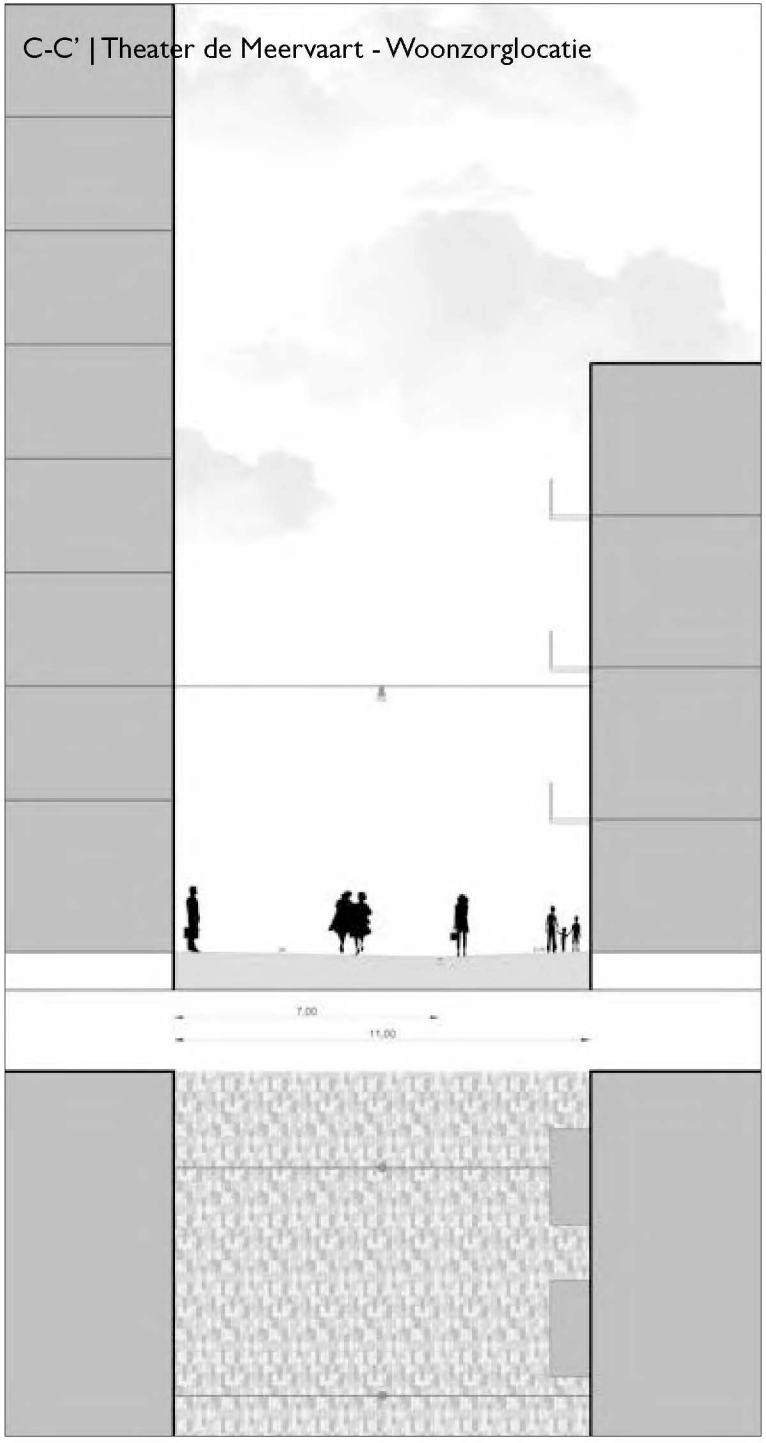

D-D' | Lebo C - Woonzorglocatie

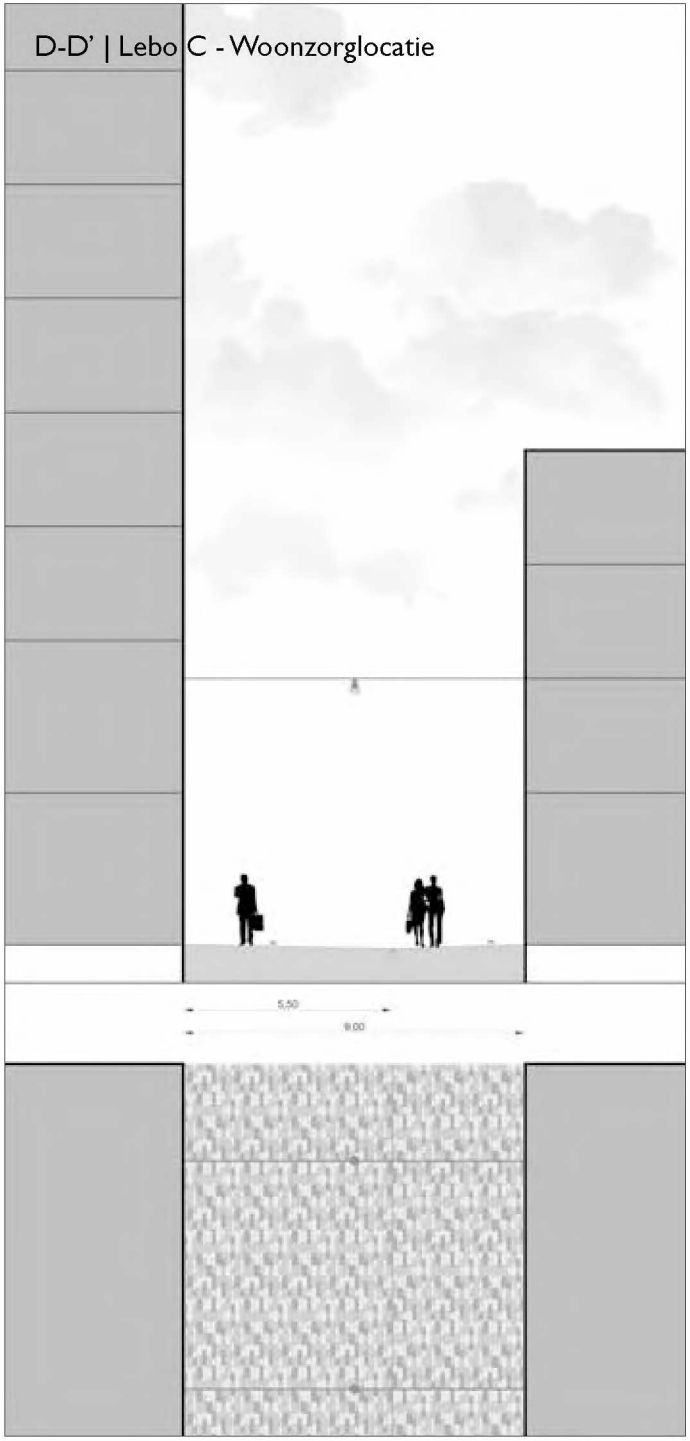


E-E' | Woonzorglocatie - SDK locatie

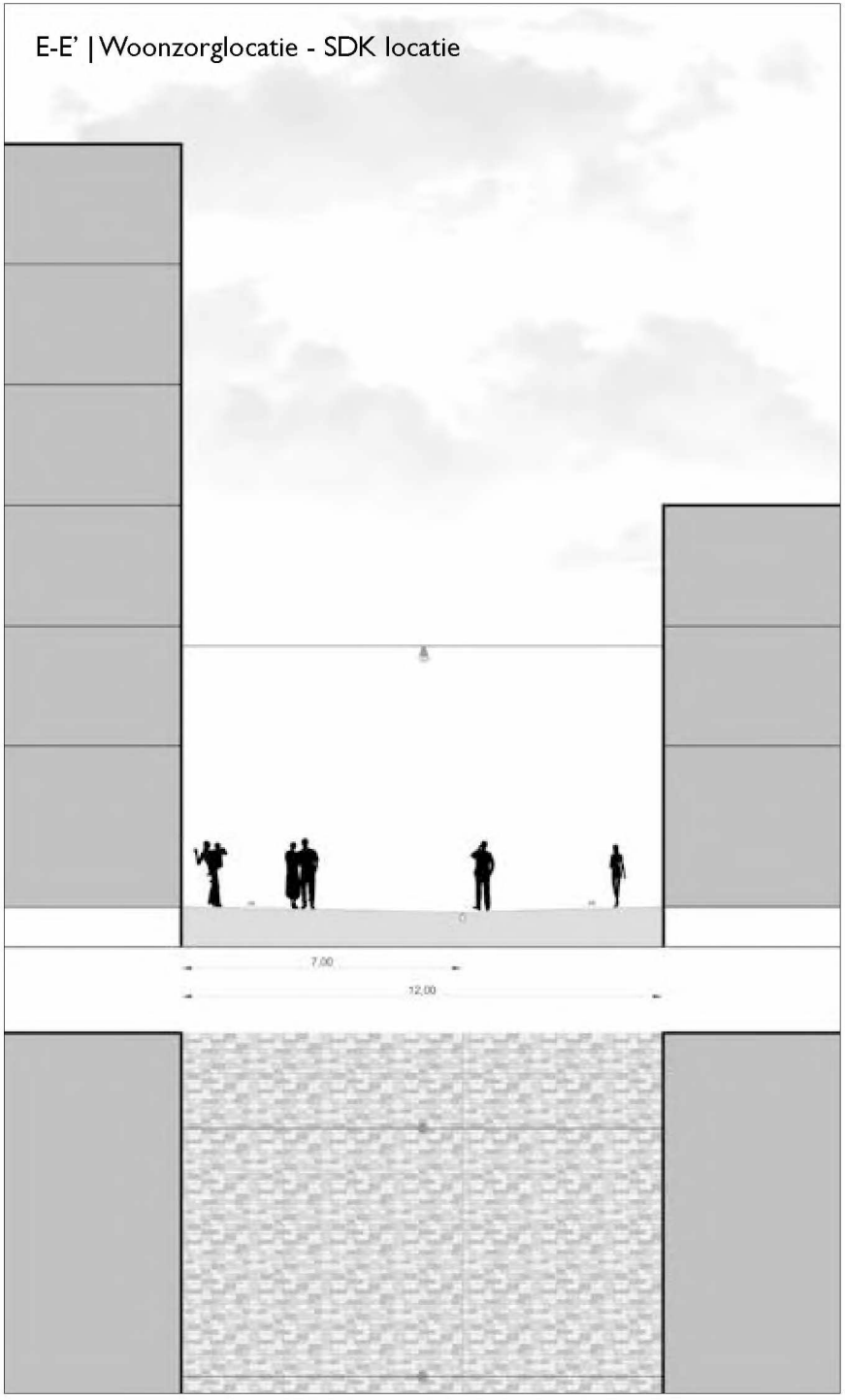

F-F' | Don Bosco - SDK locatie

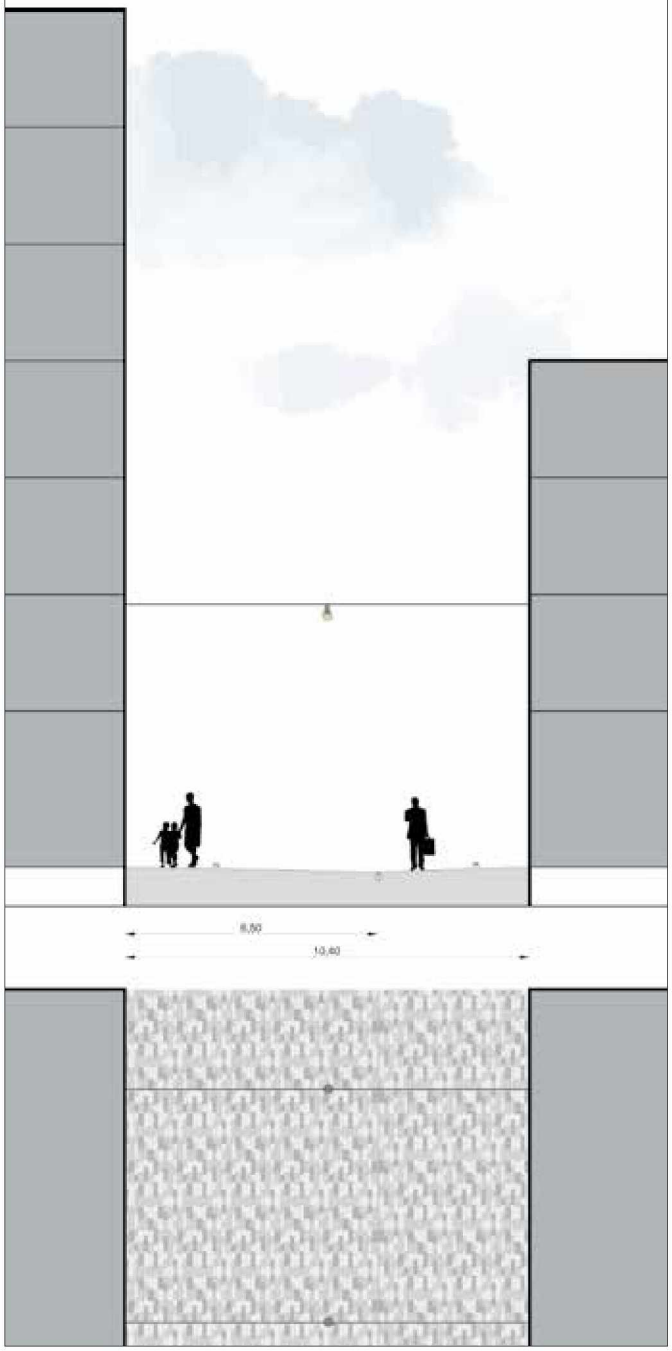


G-G' | Nieuwe Osdorpergracht ter hoogte van waterplein

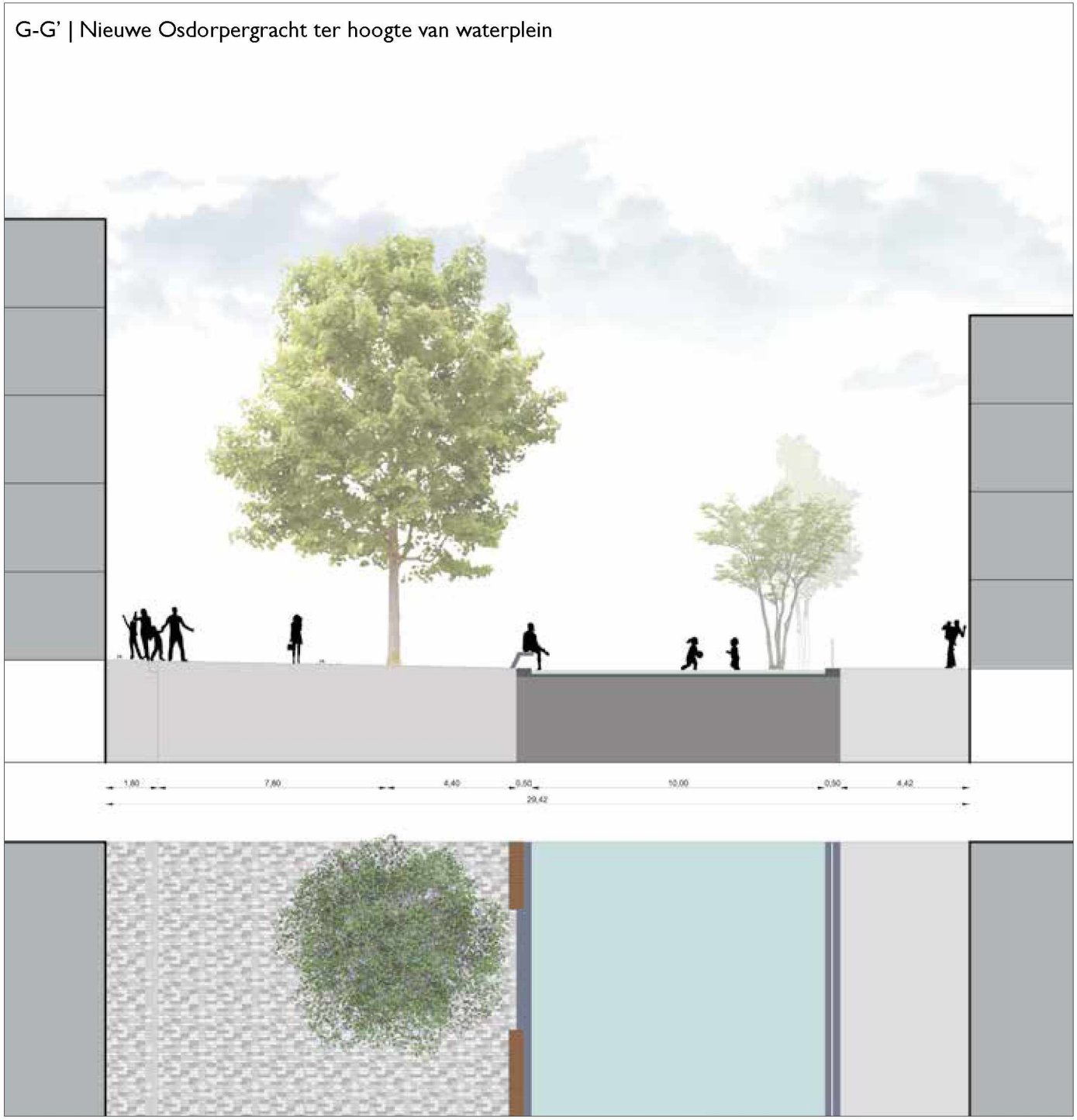

H-H' | Nieuwe Osdorpergracht ter hoogte van Don Bosco

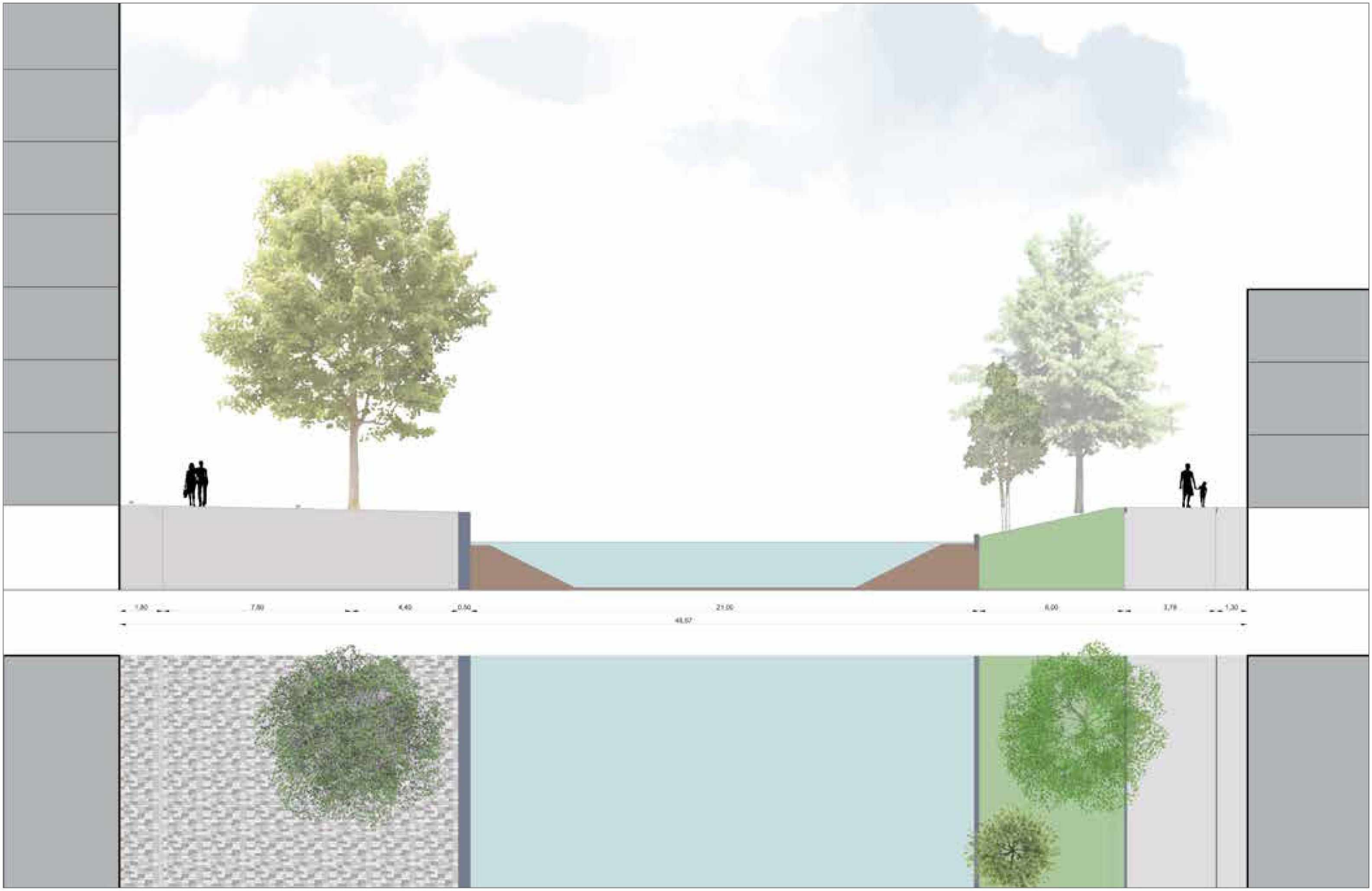

I-I' | Jan Celesstraat ter hoogte van Don Bosco

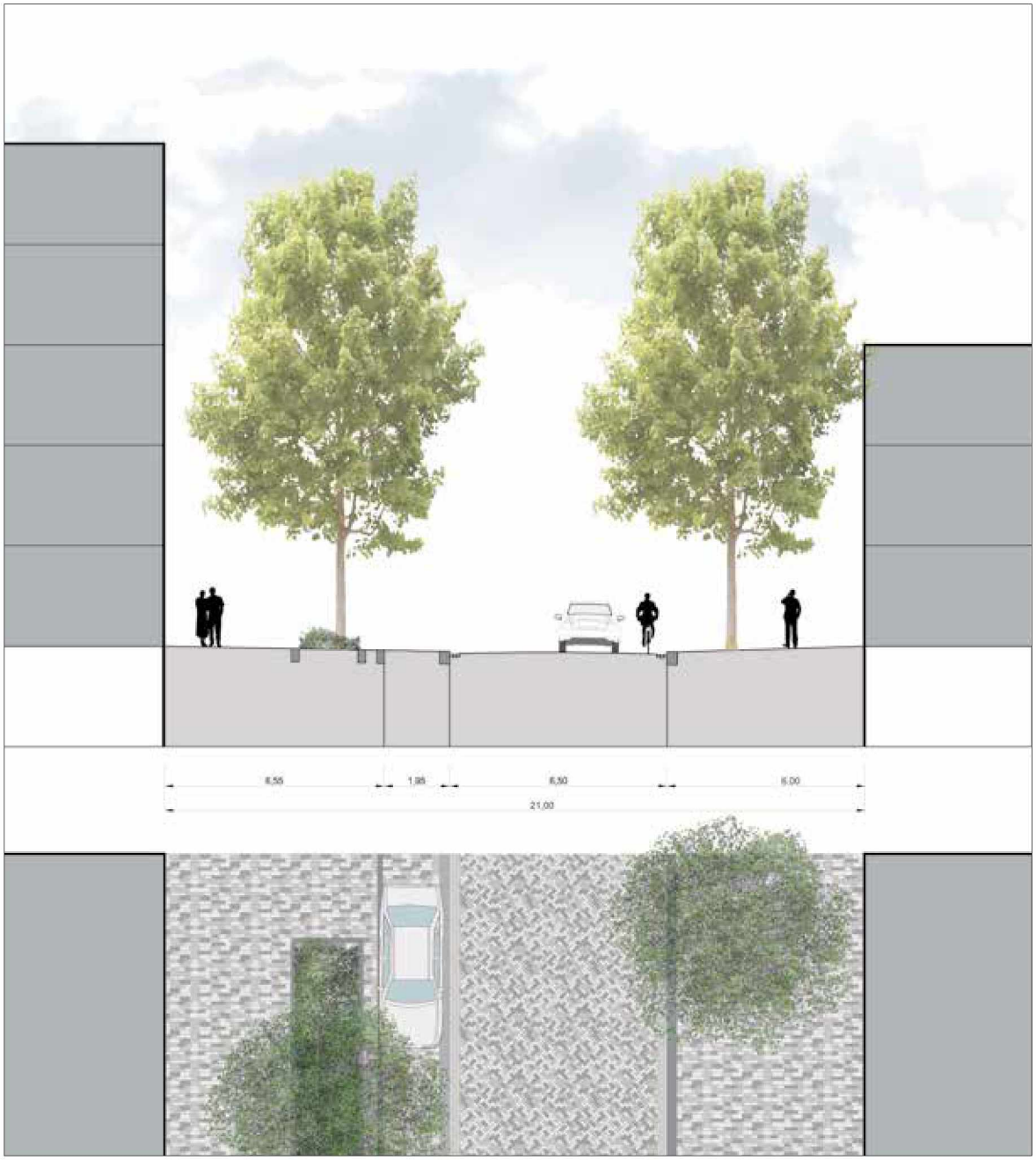

J-J' | Jan Celesstraat ter hoogte van Lebo C

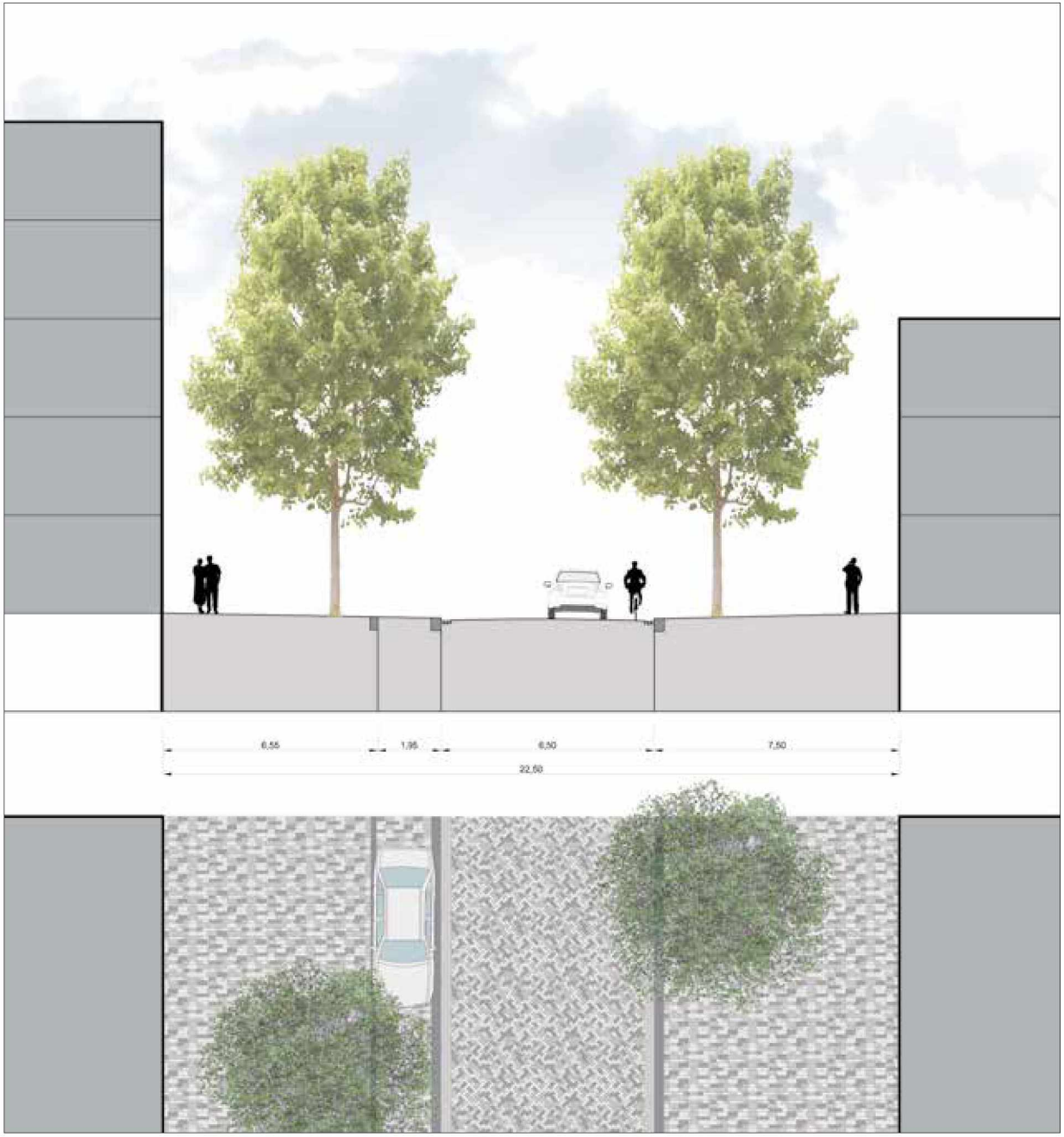

K- K' | Tussenmeer (bestaand profiel)

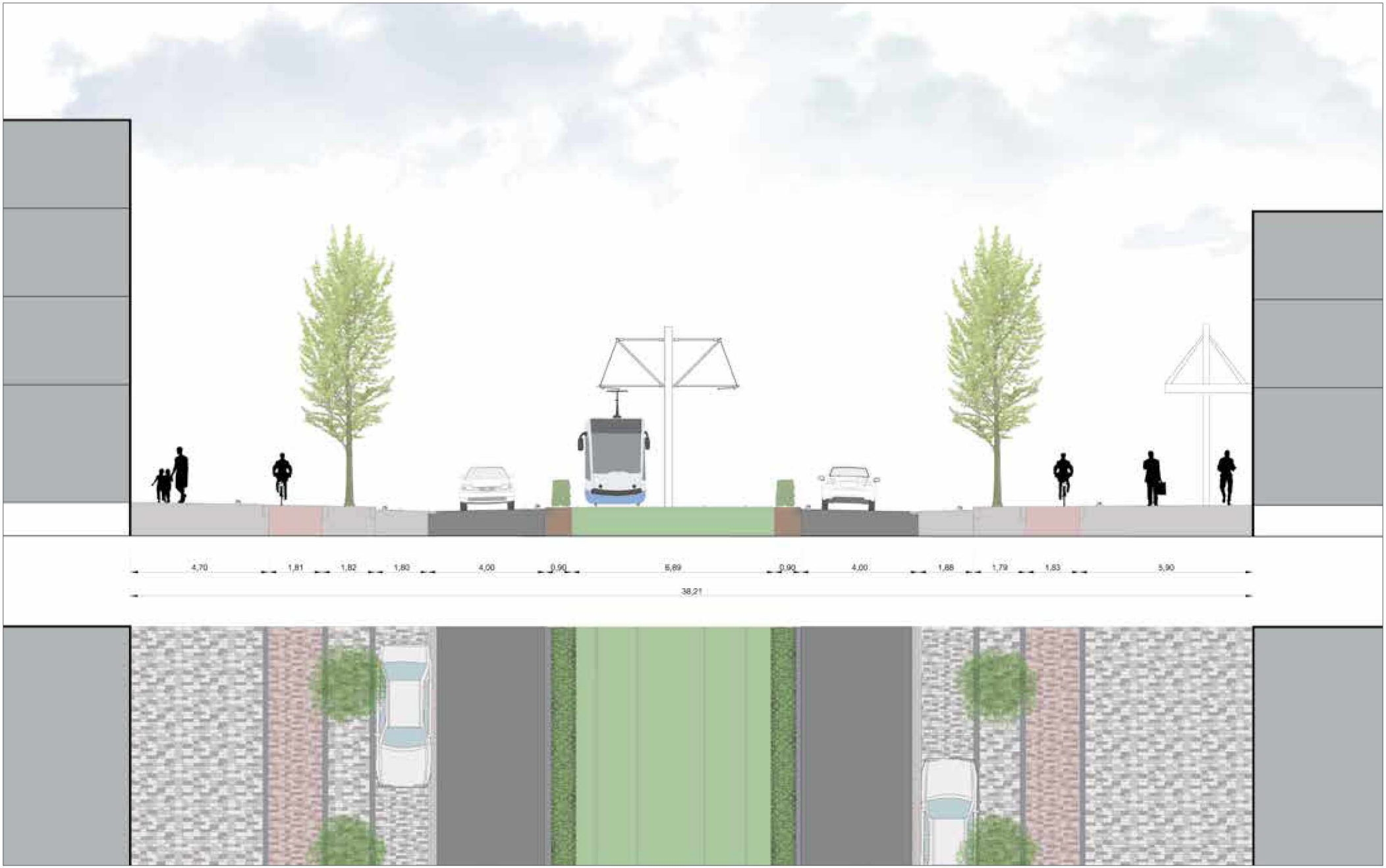

L- L' | Bocht Tussenmeer ter hoogte van Osdorpplein

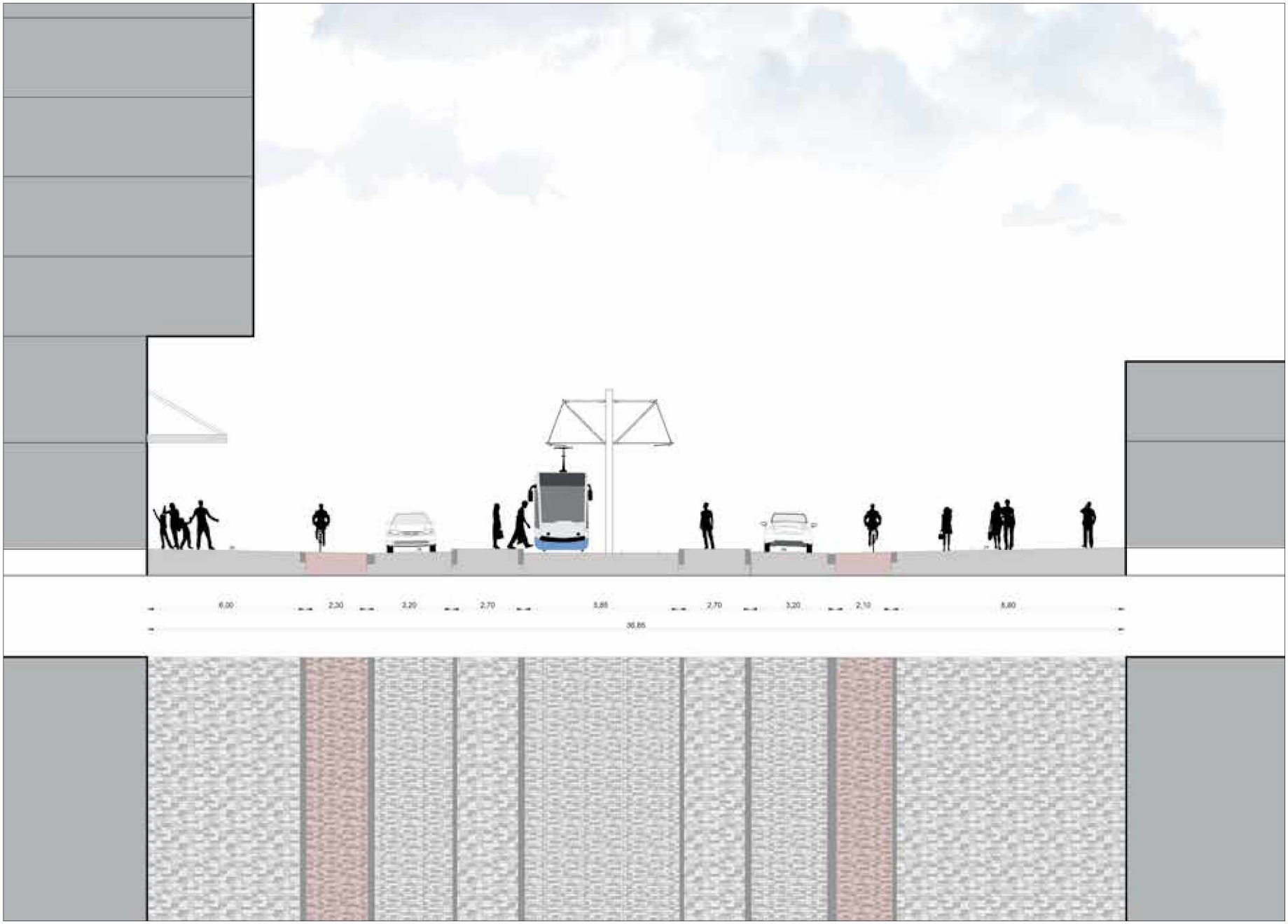

M-M' | Osdorpergracht



N- N' | Meer en Vaart ter hoogte van Theater de Meervaart



**Overzichtskaart verkeersstructuur**

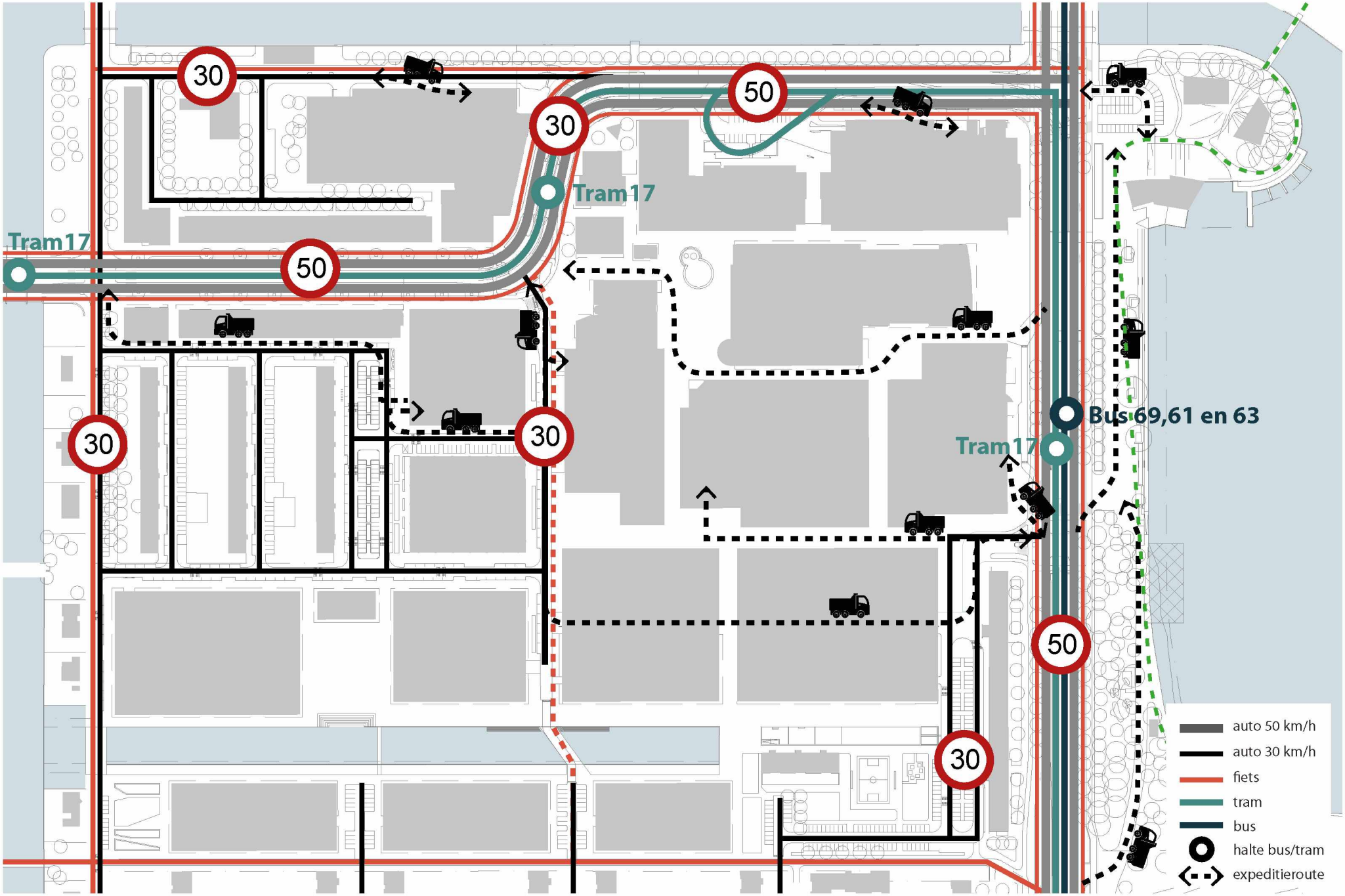

# 6. Verkeer

Het centrum is gunstig ontsloten. De A10 en de A4 zijn in een aantal minuten bereikbaar. In de huidige verkeersstructuur is een duidelijke hiërarchie aanwezig. Doorgaande wegen in de buurt van het centrum zijn de Meer en Vaart en de Pieter Calandlaan.

Tot eind 2017 kon men vanaf de Meer en Vaart op twee manieren afslaan richting het centrumgebied, Osdorpplein noord en Osdorpplein zuid. Deze situatie is inmiddels gewijzigd en wordt in paragraaf 7.1 toegelicht. In de woongebieden is een fijnmaziger patroon van kleine straten aanwezig. Hier geldt een snelheidsbeperking van 30 km/uur.
Langs de doorgaande wegen loopt het hoofdnet fiets, een netwerk van vrijliggende fietspaden dat door heel Nieuw West loopt.
Rondom de Sloterplas ligt het Sloterpark waar je vrijliggende fietpaden, wandelpaden, zwemplekken en een trimroute vindt. Het zogenaamde 'Rondje Sloterplas' ligt langs de oever en loopt over het Balkon en de Landtong. Een geplande nieuwe brug zal deLandtong verbinden met de overzijde en het rondje vervolledigen.

De kaart hiernaast biedt een overzicht van de volledige verkeerstructuur voor Centrum Nieuw West in de nieuwe situatie. Er zijn in het proces echter nog een aantal kanttekeningen opgedoken die belangrijke aandachtspunten zijn voor het Definitief Ontwerp.
Deze punten zijn als bijlage opgenomen.

## 6.1 Autoverkeer

Tot eind 2017 ging het autoverkeer vanaf de Tussenmeer naar Osdorpplein midden en zuid. Dit is inmiddels verandert: Tussenmeer en Osdorpplein noord worden samengevoegd tot één doorgaande weg. De tram en de auto volgen hiermee eenzelfde route langs de randen van het centrum. Het winkelcentrum is vanzelfsprekend autovrij, met uitzondering van bestemmingsverkeer. De Van Sonsbeeckstraat krijgt een inritconstructie en gaat hiermee behoren tot de 30 km/u zone.

**Tussenmeer**
In de bocht tussen Osdorpplein Noord en Tussenmeer geldt eveneens een snelheidsbeperking van 30km/u vanwege geluidsnormen. Deze zone wordt zodanig ingericht dat de oversteek van voetgangers op een optimale manier kan plaatsvinden. In deze bocht bevindt zich eveneens de belangrijkste toegangsweg naar de woningen en winkels voor gemotoriseerd verkeer, Osdorpplein-Jan Celesstraat.

**Don Boscostraat**
In het plan is ook de huidige Don Boscostraat aangepast. Deze wordt ingekort vanwege de komst van de Nieuwe Osdorpergracht. De straat wordt onderdeel van het voetgangersgebied.

**Osdorpplein-Jan Celesstraat**
Deze straat (Osdorpplein- Jan Celesstraat) heeft een inritconstructie en is ook onderdeel van de 30 km/u zone. Aan deze straat bevinden zich onder andere laad- en losruimtes, de entrees van de parkeergarages van LEBO C, Don Bosco en SuHa II-b en
een aantal parkeerplaatsen op maaiveld.
Vanuit deze weg is de rest van de buurt ontsloten en hoewel de straat geen deel uitmaakt van het hoofdnet fiets, is het wel te verwachten dat deze gaat fungeren als belangrijke schakel voor het fietsverkeer.

**Nicolaas Anslijnstraat**
De Nicolaas Anslijnstraat verandert van doodlopende parkeerstraat naar buurtontsluitingsweg om de zuidelijk gelegen woonbuurten te verbinden met de Meer en Vaart. In de toekomst komt de inpandige expeditiestraat, die door Don Bosco en de SDK-locatie loopt, uit op deze woonstraat. Inmiddels is het zuidelijke deel reeds uitgevoerd. De inrichting van het noordelijke deel is als uitwerking opgenomen in dit VO maar hangt sterk af van de ontwikkelingen op de SDK-locatie en het Theater de Meervaart.

## Expeditieverkeer

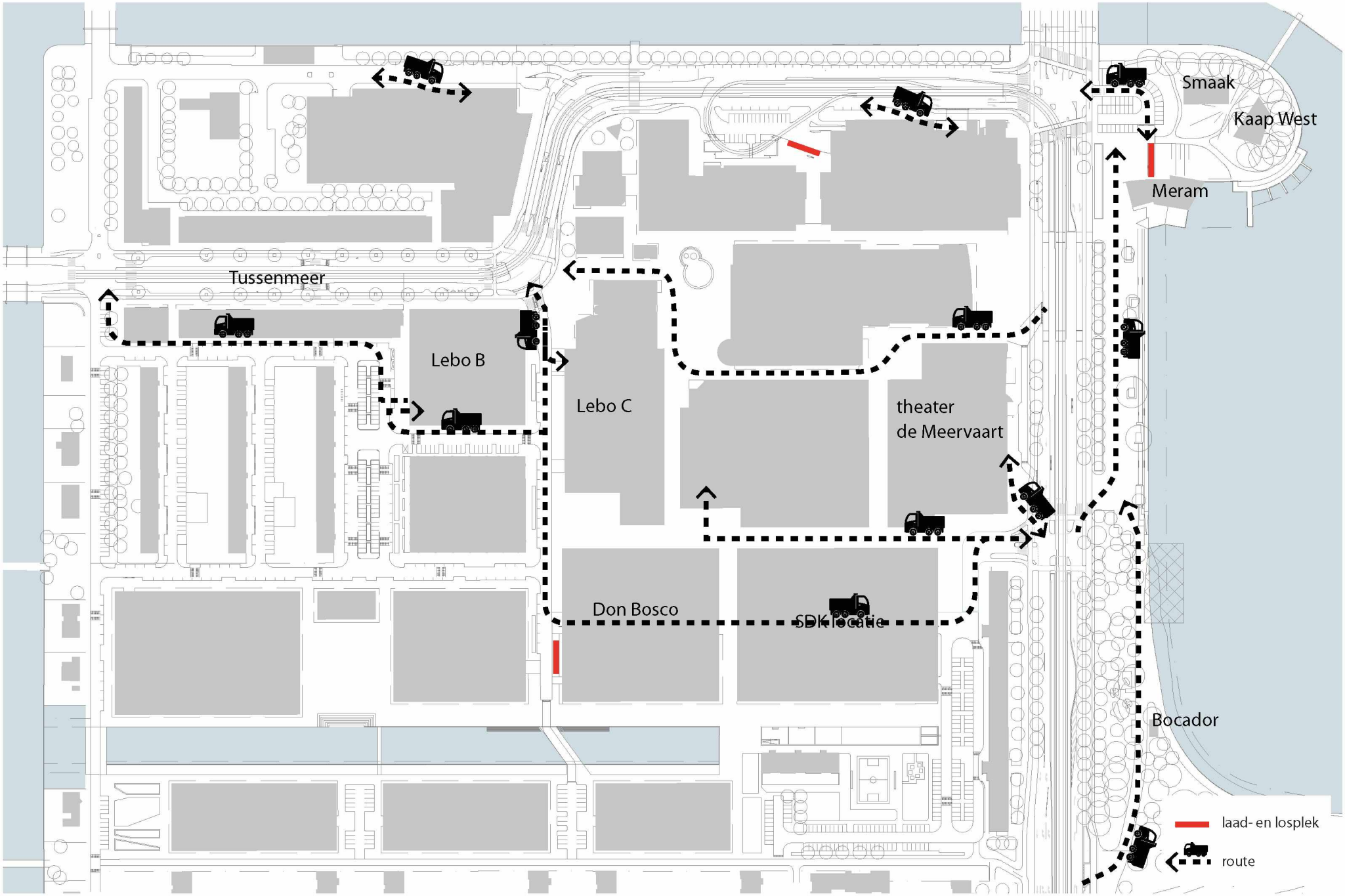

## 6.2 Expeditieverkeer

**Expeditieroute**
Een goede bevoorradingsroute is van belang voor het functioneren van het winkelcentrum. In het algemeen geldt dat alle winkels en horeca bereikbaar zijn voor expeditieverkeer. Voor bevoorrading van winkels in het voetgangersgebied zijn venstertijden ingesteld die bijgesteld zullen worden.

De kaart hiernaast toont een overzicht van de expeditieroutes en plekken waar laden en lossen mogelijk is. Er is zoveel mogelijk rekening gehouden met wensen en plannen van ondernemers.

De winkels in Tussenmeer worden bevoorraad vanaf de achterzijde. Doorheen de bouwblokken Don Bosco en SDK-locatie komt een inpandige expeditiestraat die voor meerdere doeleinden kan worden gebruikt.

In blok LEBO C komt een dubbele laad- en losruimte, die ook gebruikt zal worden door bestaande winkels, zoals de Hema.

Blok LEBO B krijgt een nieuwe expeditietoegang aan de Martini van Geffenstraat.

De expeditie van theater De Meervaart wordt mogelijk verplaatst naar de zuidkant van het gebouw. Er dient in samenhang met de Westtangent nog worden bekeken hoe dit veilig opgelost kan worden.

In bijlage van dit VO is een kaart opgenomen met de relevante rijcurven voor vrachtverkeer.

**Laad- en losplekken**
Naast de inpandige expeditieruimten zijn er een aantal plekken in de openbare ruimte voorzien voor laden en lossen. Op de kaart hiernaast zijn deze aangeduid. **In de uitwerking naar het DO wordt er gekeken of er nog meer laad- en losplekken nodig zijn in de openbare ruimte.**

## Openbaar vervoer

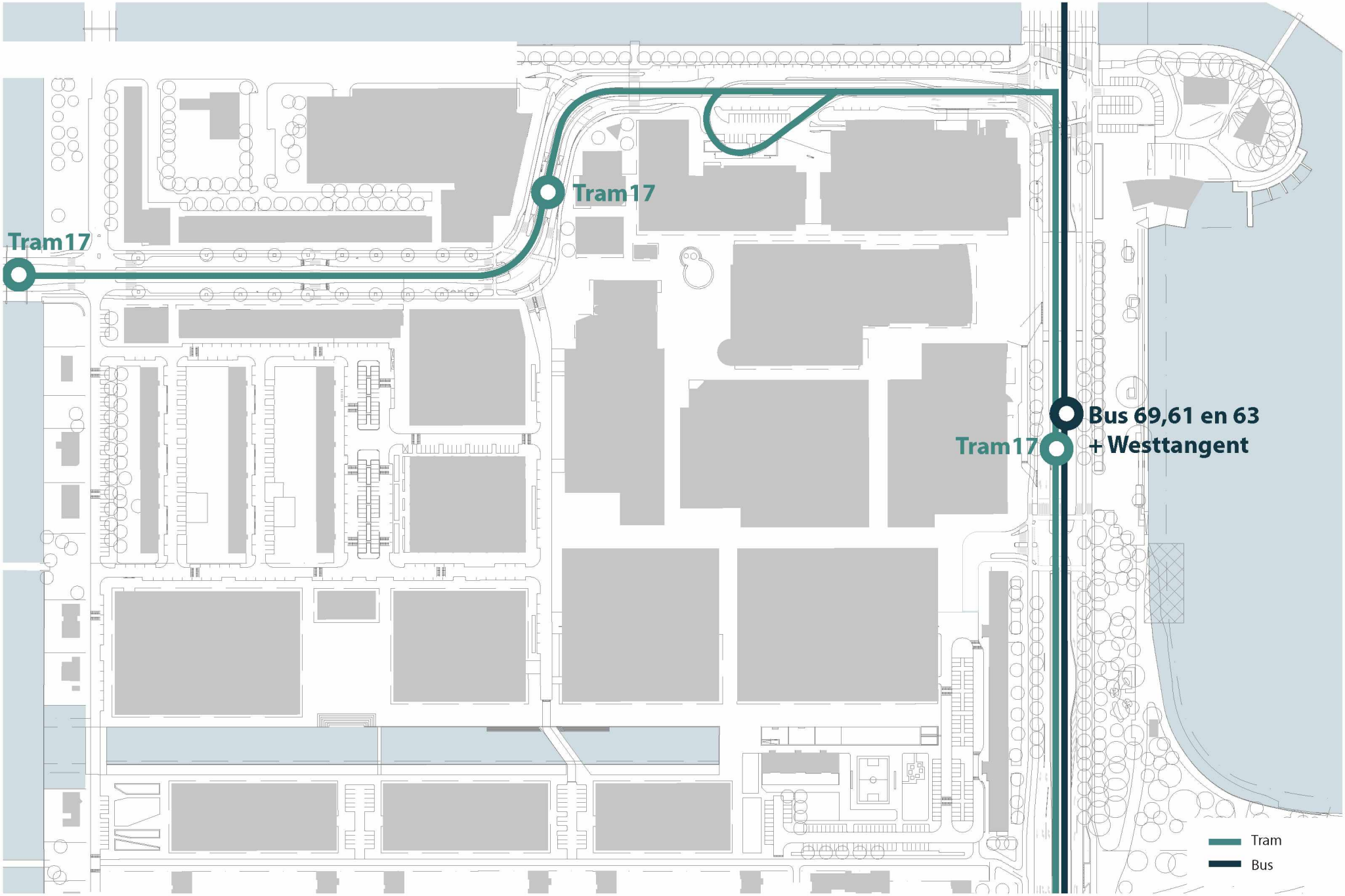

## 6.3 Openbaar Vervoer

Het winkelcentrum is goed bereikbaar met openbaar vervoer. Station Lelylaan is dichtbij en op halte Ruimzicht (Meer en Vaart) stopt tram 17 aan beide zijden. Vanaf de Meer en Vaart slaat hij af richting Tussenmeer. Bussen 61, 63 en 69 stoppen ook op halte Ruimzicht, evenals een nachtbus in de weekenden.

Rond 2020 gaat de Westtangent rijden: een nieuwe hoge snelheidsbuslijn tussen station Sloterdijk en Schiphol. Hiervoor wordt het profiel van de Meer en Vaart aangepast. Dit project valt buiten project Centrum Nieuw West maar heeft belangrijke consequenties voor de inrichting van de openbare ruimte. Hierover wordt tussen beide projecten overlegd.

Er wordt onderzocht of de halte in de bocht van de Tussenmeer ter hoogte van het Osdorpplein verplaatst kan worden richting het rechte deel van de Tussenmeer aan de westkant. Hierover is echter nog geen definitieve beslissing genomen en het wordt dan ook niet meegenomen in dit VO.

## Parkeren auto

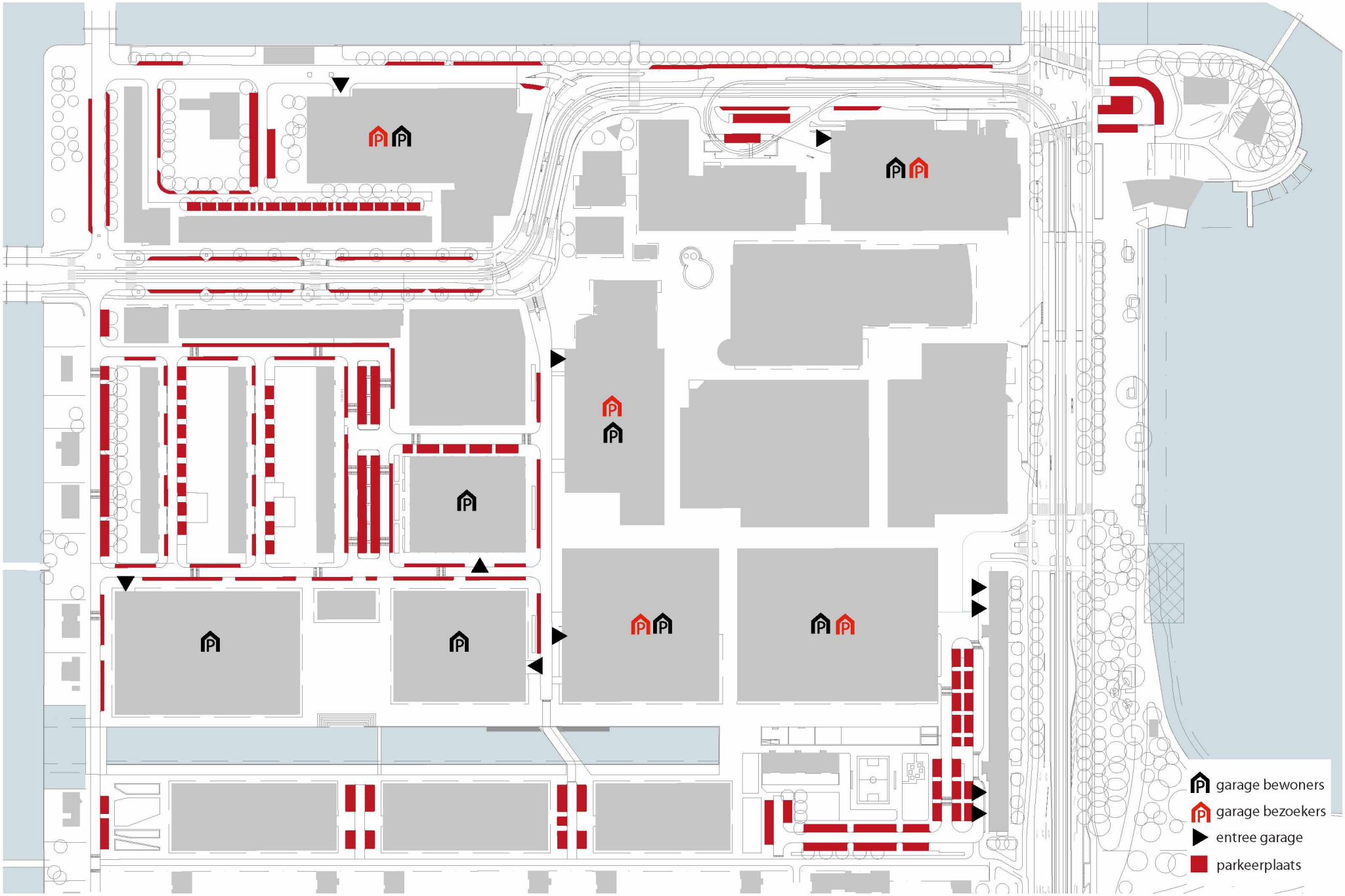

## 6.4 Parkeren auto

Voor het centrumgebied is een parkeerbalans opgesteld. Daarin zijn alle bestaande gebouwen en functies en alle geplande ontwikkelingen opgenomen. Ook de verdichting van het centrumgebied is daarin verwerkt. De parkeervraag is afgezet tegen de capaciteit. Daar waar mogelijk wordt er inpandig geparkeerd.

In de openbare ruimte waren er bij het begin van de vernieuwing ongeveer 1200 parkeerplaatsen. Als de vernieuwing gereed is, zijn dat nog ruim 800 parkeerplaatsen. Gebouwde parkeervoorzieningen in de diverse nieuwbouwplannen zijn bestemd voor bewoners, voor winkelend publiek en andere bezoekers. Deze garages voldoen aan de parkeernormen die zijn vastgesteld in 2017.

Daarnaast worden er laad- en losplaatsen, parkeerplaatsen voor mindervaliden en deelauto's en oplaadplaatsen voor elektrische voertuigen gerealiseerd.

**Bezoekers parkeren maaiveld/garage**
De overzichtskaart toont waar het bezoekersparkeren op maaiveld zich bevindt en waar grote parkeergarages zijn voorzien. Er is ook een onderscheid gemaakt tussen 'bewonersparkeren' en 'bezoekersparkeren' in de garages. Sommige garages zijn alleen gebouwd voor bewoners.

**Betaald parkeren**
In 2011 is het besluit door de Gemeenteraad genomen om betaald parkeren in te stellen rondom het Osdorpplein. Vanuit de projectgroep is de wens uitgesproken om dit in te laten gaan op 1 juli 2017. Inmiddels is dit besluit uitgevoerd.

## Fietsnetwerk en fietsparkeren

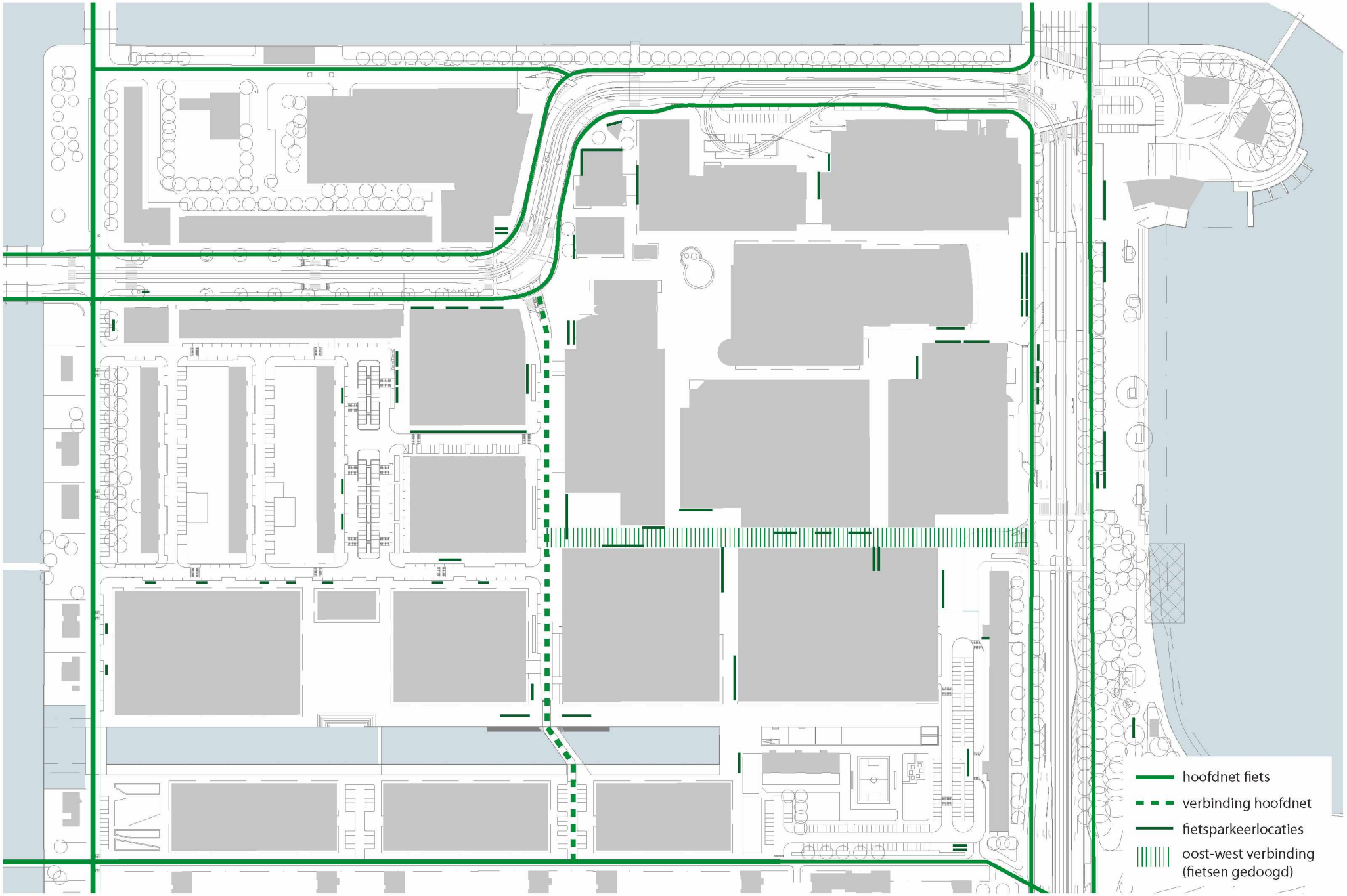

## 6.5 Fietsen

**Fietsnetwerk**
Het huidige hoofdnet fiets gaat iets veranderen omdat de route langs de Don Boscostraat en Osdorpplein zuid eruit gaat als hoofdnet. Niettemin blijft de structuur van vrijliggende fietspaden gehandhaafd. Langs de Meer en Vaart komt een vrijliggend fietspad aan beide zijden van de weg. De oversteken bij Osdorpplein noord en bij Osdorpplein zuid staan in de verkeerslichten en worden aangepast voor de fietser.

Langs het Hoekenespad ligt een vrijliggend fietspad dat aansluit op de route langs de Meer en Vaart. Dit functioneert goed.

Langs de Tussenmeer komen eveneens vrijliggende fietspaden te liggen. Vanwege de drukke oversteek in de bocht ter hoogte van het Osdorpplein Noord is dit de meest veilige keuze.

In het winkelcentrum is fietsen wel toegestaan buiten de winkeltijden maar er worden geen aparte vrijliggende fietspaden aangelegd waardoor het fietsen in het winkelgebied niet wordt gestimuleerd, vergelijkbaar met het Vondelpark.
Verwacht wordt echter dat de verbinding tussen Jan Celesstraat-Meer en Vaart (zie arcering kaart pg. 94) ook gebruikt zal worden als schakel in het hoofdnet. In deze 'straat' worden geen extra voorzieningen getroffen voor fietsers maar het is er ook niet verboden.

**Scootersluisjes**
Vanuit het project 'Fysieke maatregelen Osdorpplein en omgeving' zijn sluisjes aangelegd aan de randen van het winkelgebied als onderdeel van de aanpak van de overvallen op het Osdorpplein. Deze maatregelen beperken de toegang tot het Osdorpplein voor onbevoegde of ongewenste weggebruikers verbeteren het veiligheidsgevoel. In overleg met de politie wordt bepaald of deze sluisjes (in dezelfde vorm en op dezelfde locaties) gehandhaafd dienen te worden.

**Fietsparkeren**
Er is een groot aantal fietsparkeerplaatsen voor bezoekers nodig in de openbare ruimte, 1874 in totaal. Op de plekken waar dit het meest gewenst is, is niet altijd ruimte voor het benodigde aantal fietsen. Om te voorkomen dat de openbare ruimte gedomineerd wordt door een grote hoeveelheid fietsnietjes, is er gekozen voor een combinatie van opstelvakken met fietsnietjes op de koppen. In deze vakken is ook ruimte voor bakfietsen en scooters.
Daarnaast wordt onderzocht of er ruimte is voor een inpandige fietsenstalling, al dan niet ondergronds.

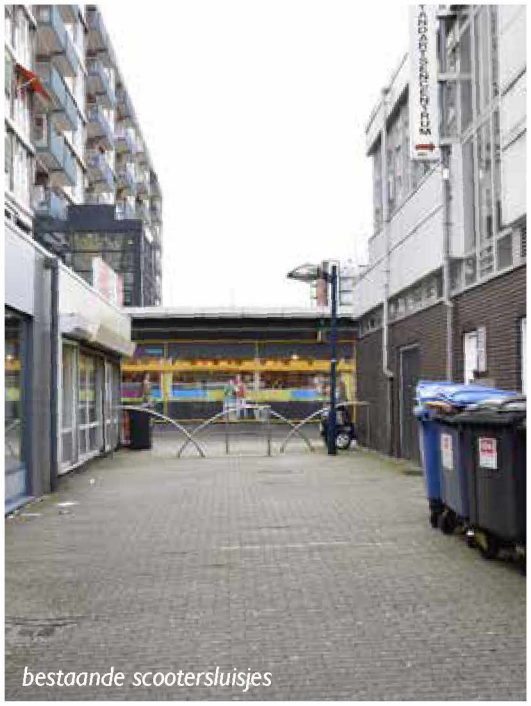
*bestaande scootersluisjes*


*referentie - aanduiding fietsparkeervakken Leidseplein*

## Geleidelijnen

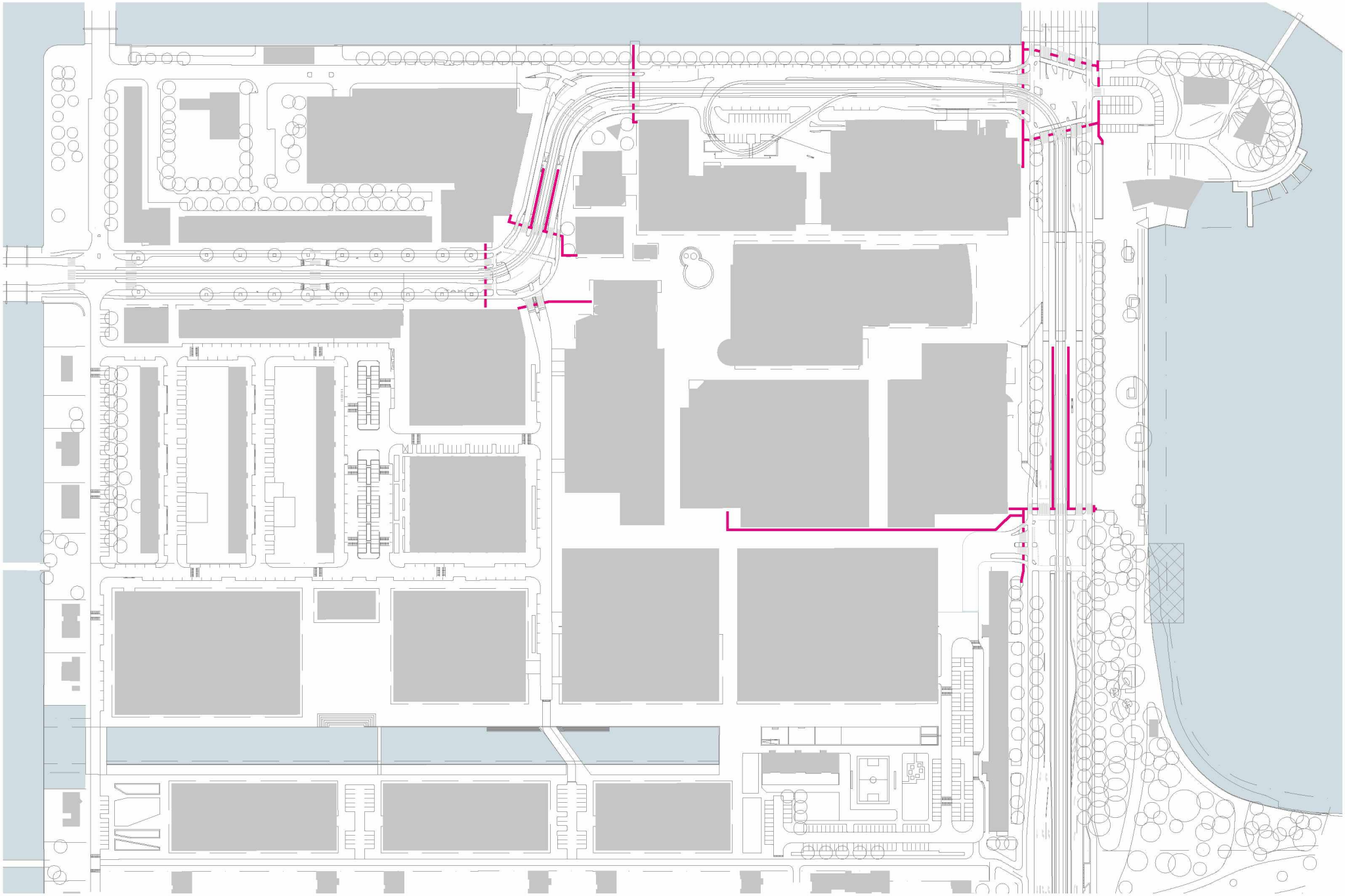

## 6.6 Toegankelijkheid en bereikbaarheid hulpdiensten

**Voetgangersgebied**
Het centrumgebied is het domein van de voetganger. Het is een groot gebied met winkels, diensten en horeca waar (vracht)auto's en fietsers te gast zijn. Voor brommers/scooters is en blijft het winkelcentrum verboden terrein.

**Geleidelijnen**
De kaart hiernaast toont de beoogde locaties van geleidelijnen. Deze worden uitgevoerd conform het stadsbeleid en de ontwerprichtlijnen voor toegankelijkheid slechtzienden en mindervaliden.

Geleidelijnen zijn verplicht bij zebrapaden en OV haltes. Een rechtstreekse lijn naar de entree van het stadsloket is een extra begeleiding naar een publieke functie. Deze lijn is niet verplicht maar wel netjes.
Een van de uitgangspunten voor de inrichting van de openbare ruimte is een toegankelijke winkelvloer waarbij er gekozen wordt voor zo weinig mogelijk hoogteverschillen. Echter, voor mindervaliden en slechtzienden vormen hoogteverschillen in de openbare ruimte ook onderdeel van de leesbaarheid.

De grote lijnen van dit voorstel zijn besproken met Ad van der Stok.

**Mindervaliden/Speciale voertuigen**
Het centrum dient vanzelfsprekend ook toegankelijk te zijn voor mindervaliden en speciale voertuigen. Met name bij de entree van het Stadsloket moet hiervoor ruimte gereserveerd worden. Dit wordt verder uitgewerkt in het DO.

**Calamiteiten**
Alle straten en pleinen in het winkelgebied zijn bereikbaar voor brandweer, ambulance en politie. Het brandweermaterieel kan als maatgevend worden gehanteerd voor de benodigde ruimte: er moet een minimale vrije doorrijbreedte van minimaal 3,50 meter zijn en de vrije doorrijhoogte moet tenminste 4,20 meter zijn.

Bij de nieuwe complexen komen brandweeropstelplaatsen binnen 10 meter van elk entreegebied. Dit wordt onderling met de ontwikkelaars afgestemd. Een opstelplek moet 5 meter breed zijn in verband met de stelpoten van de wagen.

De uitwerking hiervan wordt meegenomen in het DO.

**Overzichtskaart deelontwerpen**

